

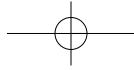

Broj 3/2011
Godina CXXV
Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:
Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

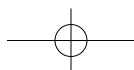
Nakladnik:
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:
Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:
Ilija Orkić, kancelar

Grafička obrada:
MCVN

Tisak:
Graforad - Zenica

Sadržaj

SVETA STOLICA

Litterae Apostolicae.....	219
Apostolsko Pismo - Drinske mučenice.....	220
Poruka pape Benedikta XVI. za 45. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija.....	221
Homilija Svetog Oca Benedikta XVI. u Zagrebu 5. lipnja na Hipodromu.....	223
Propovijed kardinala Angela Amata na Misi beatifikacije Drinskih mučenica.....	224
Zamolba kardinala Puljića za početak čina beatifikacije Drinskih mučenica.....	226

BK BIH

Govor nuncija D'Errica za vrijeme euharistijske liturgije u Banjoj Luci.....	229
Priopćenje s 52. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.....	230

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Poruka Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog za početak pastoralne školske 2011./2012. godine.....	232
Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju nadbiskupije vrhbosanske.....	234
Dozvola za tiskanje molitve za proglašenje svetima blaženih „Drinskih mučenica“.....	235
Popis vjernika koji će 3. srpnja 2011. godine primiti Priznanje Vrhbosanske nadbiskupije.....	235
Vjernici Vrhbosanske nadbiskupije koji će primiti Priznanje prigodom 130 – te obljetnice ponovne uspostave redovite crkvene hijerarhije u BiH.....	236
Missio ad Gentes u Vogošći.....	238
Poziv na beatifikaciju Drinskih mučenica.....	239
Poziv na XVI. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije 21. rujna 2011.....	240
Članovima Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije - Poziv na sjednicu.....	241
Uspjeh na Seminaru za ovlast isповijedanja 2011.....	242
Ovlasti isповijedanja.....	243
Imenovanja i premještaji.....	244
Dozvole.....	245
Novi pečati.....	246
Nadbiskupova kronika (1. lipnja – 31. kolovoza 2011.).....	246
Nove adrese.....	250
Povelja o posveti župne crkve - Borovica.....	251
Povelja - Derventa.....	252
Povelja - Foča.....	253
Povelja - Dobrinja.....	254

IZ KORESPODENCIJE

Čestitka sv. Ocu.....	255
Vatikan - Zahvala za čestitku sv. Ocu.....	256

PRILOZI

Kardinalova propovijed na misi obilježavanja Osme obljetnice pohoda pape Ivana Pavla II....	257
Kardinalova propovijed u katedrali Presvetog Srca Isusova na svetkovinu Sv. Petra i Sv. Pavla, pod misom ređenja za prezbiterat.....	259
Kardinalova propovijed na svetkovinu Uznesenja BDM na nebo.....	261
Homilija biskupa Sudara na Misi uoči beatifikacije Drinskih mučenica.....	263
Dr. Pavo Jurišić: Sluge Božje iz naše Nadbiskupije čiji je proces u tijeku.....	265

BILJEŽIMO

Delegati Biskupskih konferencija raspravljali o neutemeljenom strahu od muslimana u Europi.....	272
Mladi sportom razvijaju svoje sposobnosti i međusobnu solidarnost.....	274

Završno priopćenje sa susreta tajnika i glasnogovornika BK Europe.....	275
Kardinalu Puljiću dodijeljena povelja udruge "Mare nostrum croaticum"	277
Svečano proslavljen patron sarajevske katedrale i Vrhbosanske nadbiskupije.....	277
Proslavljena stota obljetnica crkve na Palama.....	278
Biskupi pohodili mjesto stradanja svećenika Filipa i sestre Cecilije.....	280
Započeli radovi na izgradnji Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu.....	282
Kardinal Puljić krstio sedmo dijete obitelji Sirovina u Derventi.....	282
Održan XVI. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.....	283
Drinske mučenice proglašene blaženima.....	285
Zahvalno misno slavlje za beatifikaciju Drinskih mučenica.....	287

NAŠI POKOJNICI

+ Fra Mijo Mrljić (1939 – 2011).....	289
+ Vlč. Tadija Jukić (1963 - 2011).....	289

Vatikan, 5. lipanj 2011.

LITTERAE APOSTOLICAE

Nos,
 vota Fratris Nostri
 Vincentii S.R.E. Cardinalis Puljić,
 Archiepiscopi Metropolitae Vrhbosnensis,
 necnon plurimorum aliorum Fratrum in Episcopatu
 multorumque christifidelium explentes,
 de Congregationis de Causis Sanctorum consulto,
 auctoritate Nostra Apostolica
 facultatem facimus ut
 Venerabiles Servae Dei
 Maria Iulia (in saeculo Katharina) Ivanišević,
 Maria Berchmana Leidenix, Maria Krizina Bojanc,
 Maria Antonia Fabjan et Maria Bernadeta Banja,
 ex Instituto Filiarum Divinae Caritatis, virgines et martyres,
 quae suam Christo, divino Sponso, consecrationem
 ac diuturnum ministerium pro parvulis, indigentibus et aegrotis
 obsignaverunt proprii sanguinis effusione,
 Beatarum nomine in posterum appellentur,
 earumque festum
 die decima quinta Decembris
 in locis et modis iure statutis
 quotannis celebrari possit.
 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die decimo quinto mensis
 Septembris, anno Domini bismillesimo undecimo, Pontificatus Nostri septimo.

Benedictus in.

Apostolsko Pismo

Vatikan, 5. lipanj 2011.

Mi,
 udovoljavajući želji Našeg subrata
 Vinka uzoritog kardinala Puljića
 Nadbiskupa i Metropolitite vrhbosanskog,
 te brojne druge braće u biskupstvu
 i mnogih vjernika,
 razmotrivši mišljenje Zbora za proglašenje svetima,
 Našom apostolskom vlašću dopuštamo
 da se Službenice Božje
 Marija Jula (krsno Kata) Ivanišević,
 Marija Berchmana Leidenix, Marija Krizina Bojanc,
 Marija Antonija Fabjan i Marija Bernadeta Banja,
 iz družbe sestara Kćeri Božje Ljubavi, djevice i mučenice,
 koje su Kristu svom nebeskom Zaručniku, posvetu i postojano
 služenje malenima, potrebnima i bolesnima,
 posvjedočile prolijevanjem vlastite krvi,
 od sada mogu nazivati Blaženima,
 i da se svake godine
 na dan petnaesti prosinca
 može slaviti njihov spomendan,
 na mjestima i na način
 kako to određuju kanonski propisi.
 U ima Oca i Sina i Duha Svetoga.
 Amen.

Dano u Rimu, kod sv. Petra, dana petnaestoga, mjeseca rujna, dvijetisuće jedanaeste, sedme godine Našeg pontifikata.

Benedikt XVI.

Poruka pape Benedikta XVI. za 45. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija

Istina, navještaj i autentičnost života u digitalnom dobu

Draga braćo i sestre, prigodom 45. svjetskog dana sredstava društvene komunikacije, želim podijeliti s vama neka razmišljanja na koja me potaknula pojava koja je karakteristična za naše doba: riječ je o širenju komunikacije Internet mrežom. Sve više postaje općeprihvaćeno mišljenje da, kao što je industrijska revolucija prouzročila duboku promjenu u društvu novostima uvedenim u proizvodni ciklus i u život radnika, tako danas duboka preobrazba do koje dolazi na polju komunikacija predvodi val velikih kulturnih i društvenih promjena. Nove tehnologije ne mijenjaju samo način komuniciranja, već komunikaciju u njoj samoj, zbog čega se može reći da prolazimo kroz razdoblje goleme kulturne preobrazbe. Zahvaljujući tom načinu širenja informacija i spoznajâ javlja se novi način shvaćanja i razmišljanja, s do sada nezabilježenim mogućnostima za uspostavu odnosa i izgrađivanje zajedništva.

Pred nama se otvaraju sve donedavno nezamislivi obzori; oni pobuđuju u nama divljenje zbog mogućnosti koje pružaju nova sredstva i, istodobno, nameću na sve urgentniji način niz razmišljanja o značenju komunikacije u digitalnom dobu. To je posebno očito kada se pogledaju izvanredne mogućnosti Internet mreže i kompleksnost njezinih primjena. Kao i svaki drugi plod ljudskog uma, nove komunikacijske tehnologije moraju se staviti u službu cjelovitog dobra osobe i čitavoga čovječanstva. Ako ih se mudro koristi, one mogu pridonijeti zadovoljavanju želje za smislom, istinom i jedinstvom što je najdublja težnja ljudskog bića.

U digitalnom svijetu, prenositi informacije sve češće znači unijeti ih u neku društvenu mrežu, gdje se znanja dijele u području osobnih razmjena. Jasno razlučivanje između proizvođača i korisnika informacije je relativizirano i komunikacija bi htjela biti ne samo razmjena podataka, već sve više također neki oblik dijeljenja. Ta je dinamika pridonijela novom vrednovanju komunikacije, koju se promatra prije svega kao dijalog, razmjenu, zajedništvo i stvaranje pozitivnih odnosa. S druge strane, u tome se nailazi na neke granice karakteristične za

digitalnu komunikaciju: jednosmjernost interakcije, težnja da se drugima prenesu samo neki dijelovi vlastitog duhovnog svijeta, opasnost izgrađivanja lažne slike o sebi, što se može pretvoriti u neku vrstu samodopadnosti.

Mladi na osobit način doživljavaju tu promjenu komunikacije, sa svim tjeskobama, proturječjima i kreativnostima karakterističnim za one koji se s oduševljenjem i radoznalošću otvaraju novim iskustvima u životu. Njihovo sve veće uključivanje u javni digitalni forum, što su ga stvorile takozvane društvene mreže (social networks), pomaže uspostaviti nove oblike interpersonalnog odnosa, utječe na način na koji osoba percipira samu sebe i stoga, neizbježno, pokreće pitanje ne samo o tome kako ispravno djelovati, već također o vlastitoj vjerodostojnosti. Ulazak u taj virtualni prostor (cyberspace) može biti znak istinskog traženja osobnog susreta s drugim, pri čemu treba paziti da se izbjegnu opasnosti koje ono sa sobom nosi, kao što je sklanjanje u neku vrstu paralelnog svijeta ili prekomjerna izloženost virtualnom svijetu. U traženju nekoga s kojim će dijeliti iskustva, u potrazi za "prijateljstvom", čovjek se susreće sa izazovom da bude autentičan, vjeran samome sebi i da ne podleže iluziji izgrađivanja umjetnog javnog "profila".

Nove tehnologije omogućuju ljudima da se susreću onkraj granica prostora i samih kultura, otvarajući tako potpuno novi svijet mogućih prijateljstava. To je velika mogućnost, ali to zahtijeva također veću pozornost i svijest o mogućim opasnostima. Tko je moj "bližnji" u tome novom svijetu? Postoji li opasnost da budemo manje prisutni onima koje susrećemo u našem svakodnevnom životu? Postoji li opasnost da budemo rastreseniji, jer je naša pažnja fragmentarna i zaokupljena svijetom "različitim" od onoga u kojem živimo? Imamo li vremena da kritički razmišljamo o našim odlukama i njegujemo ljudske odnose koji su doista duboki i trajni? Uvijek je važno podsjećati da virtualni kontakt ne može i ne smije zamijeniti izravni ljudski kontakt sa osobama na svim razinama našega života.

I u digitalnom se dobu svatko suočava s nužnošću da bude autentična osoba koja razmišlja. Usto, dinamike društvene mreže pokazuju da je svaka osoba uvijek uključena u ono što komunicira. Kada ljudi razmjenjuju informacije, već dijele same sebe, svoj pogled na svijet, svoje nade, svoje ideale. Iz toga slijedi da postoji neki kršćanski način prisutnosti također u digitalnom svijetu: on poprima svoj oblik u komunikaciji koja je čestita i otvorena, odgovorna i poštuje drugoga. Naviještati evanđelje putem novih medija znači ne samo unositi izričito vjerske sadržaje na razne medijske platforme, već također svjedočiti dosljedno, u vlastitom digitalnom profilu i načinu komuniciranja, opredjeljenja, prioritete, prosudbe koji su duboko povezani s evanđeljem, i onda kada se o njemu ne govori na izričit način. Nadalje, također je istina da se ni u digitalnom svijetu ne može naviještati poruku bez dosljednog svjedočenja od strane onoga koji naviješta. U tim novim okolnostima i s tim novim oblicima izražavanja, vjernik je ponovno pozvan dati odgovor svakome koji zatraži razlog nade koja je u njemu (usp. 1 Pt 3, 15).

Zauzimanje za svjedočenje evanđelja u digitalnoj eri zahtijeva od svih da budu posebno pozorni prema vidicima te poruke koji mogu predstavljati izazov za neke od tipičnih logika weba. Prije svega moramo biti svjesni da istina koju nastojim dijeliti s drugima ne crpi svoju vrijednost iz svoje "popularnosti" ili količine pozornosti koju privlači. Moramo nastojati da je drugi upoznaju u cijelosti, radije no da se trudimo učiniti je prihvatljivom ili ju čak "razvodnjavati". Ona mora postati svakodnevna hrana a ne nešto što će kratkotrajno privući pozornost. Istina evanđelja nije nešto što može biti predmet potrošnje ili površnog korištenja, već je dar koji zahtijeva slobodni odgovor. I kada se naviješta u virtualnom prostoru web mreže, evanđelje uvijek zahtijeva da se ucjepljuje u stvarni svijet i da dođe u doticaj s konkretnom braćom i sestrama s kojima dijelimo svakodnevni život. Izravni ljudski odnosi uvijek su od temeljne važnosti za prenošenje vjere!

Želim pozvati kršćane da se s povjerenjem i svjesnom i odgovornom kreativnošću uključe u mrežu odnosâ koju je omogućilo digitalna era. I to ne jednostavno zato da zadovolje želju da budu ondje prisutni, već zato što je ta

mreža sastavni dio ljudskog života. Web pridonosi razvoju novih i složenijih intelektualnih i duhovnih obzora kao i novih oblika zajedničke svijesti. I na tome smo polju pozvani naviještati našu vjeru da je Krist Bog, Spasitelj čovjeka i povijesti, Onaj u kojem sve postiže svoju puninu (usp. Ef 1, 10). Naviještanje evanđelja zahtijeva smjerni i diskretni oblik komunikacije, koji potiče srce i pokreće svijest; takav oblik koji podsjeća na stil Isusa uskrslog kada se pridružio učenicima na putu za Emaus (usp. Lk 24, 13-35). Kroz blizinu i razgovor s njima, kroz dozivanje u svijest onoga što je bilo u njihovu srcu on ih postupno uvodi u shvaćanje misterija.

Istina koja je Krist, u konačnici, je puni i autentični odgovor na onu ljudsku želju za odnosom, zajedništvom i smislom koja izlazi na vidjelo također u prisutnosti mnoštva ljudi na raznim društvenim mrežama. Vjernici koji svjedoče svoja najdublja uvjerenja pružaju dragocjeni doprinos i umnogome pomažu da se spriječi da se web pretvori u sredstvo koje depersonalizira osobe, nastoji manipulirati njihovim emocijama ili omogućuju onima koji u rukama imaju moć da monopolizira tuđa mišljenja. Naprotiv, neka vjernici potiču sve da očuvaju živim vječna čovjekova pitanja, koja svjedoče našu želju za transcendencijom i čežnjom za autentičnim životom, uistinu dostojna da se živi. To je upravo ona čisto ljudska duhovna težnja koje se krije iza naše težnje za istinom i zajedništvom i koja nas potiče da komuniciramo s integritetom i čestitošću.

Pozivam nadasve mlade da dobro iskoriste svoju prisutnost u digitalnom svijetu. Ponavljam im poziv na susret na slijedeći Svjetski dan mladih u Madridu, čijoj pripremi umnogome doprinose prednosti što ih pružaju upravo nove tehnologije. Po zagovoru njihova zaštitnika svetog Franje Saleškog, molim Boga da djelatnicima u medijima udijeli sposobnost da svoj posao uvijek obavljaju savjesno i profesionalno. Svima rado upućujem svoj apostolski blagoslov.

(*hta/ika*)

*Iz Vatikana, 24. siječnja 2011.,
blagdan svetog Franje Saleškoga
Papa Benedikt XVI.*

Homilija Svetog Oca Benedikta XVI. u Zagrebu 5. lipnja na Hipodromu

Draga braćo i sestre!

U ovoj svetoj misi koju s radošću predvodim u koncelebraciji s brojnom braćom u biskupstvu i s velikim brojem svećenika, zahvaljujem Gospodinu za sve drage obitelji ovdje okupljene, kao i za sve druge koje su s nama povezane putem radija i televizije. Posebna zahvalnost kardinalu Josipu Bozaniću, zagrebačkom nadbiskupu, za srdačne riječi na početku svete mise.

Svima upućujem svoj pozdrav te izražavam svoju veliku ljubav zagrljajem mira!

Proslavili smo nedavno Uzašašće Gospodino te se pripravljamo da primimo veliki dar Duha Svetoga. U prvome smo čitanju vidjeli kako je apostolska zajednica bila okupljena u molitvi u Dvorani posljednje večere s Marijom, Isusovom majkom (usp. Dj 1,12-14). To je slika Crkve koja produbljuje svoje korijene u uskrsnom događaju. Ta je zapravo Dvorana mjesto gdje je Isus, na posljednjoj večeri, ustanovio Euharistiju i svećeništvo, i gdje je, pošto je uskrsnuo od mrtvih, izlio Duha Svetoga nad Apostole upravo te uskrsne večeri (usp. Iv 20,19-23). Gospodin je svojim učenicima naredio da „ne napuštaju Jeruzalem, nego neka čekaju Obećanje Očevu“ (Dj 1,4); tražio je, naime, da ostanu zajedno kako bi se pripravili primiti dar Duha Svetoga. I oni su se skupili u molitvi zajedno s Marijom u Dvorani iščekujući obećani događaj (usp. Dj 1,14). Ostati zajedno bio je Isusov preduvjet da bi primili Duha Tješitelja, a produžena molitva bila je pretpostavka njihove sloge. Tu nalazimo zadivljujuću pouku za svaku kršćansku zajednicu. Katkad se misli da misionarski uspjeh ponajprije ovisi o pomnom programiranju i mudrom izvršavanju neke konkretne obveze. Sigurno, Gospodin traži našu suradnju, ali prije bilo kojega našega odgovora potrebna je njegova inicijativa: Njegov je Duh pravi začetnik Crkve i njega valja zazivati i primiti.

U Evanđelju smo čuli prvi dio takozvane Isusove „svećeničke molitve“ (usp. Iv 17, 1-11a) – na završetku oproštajnoga govora – pune povjerenja, miline i ljubavi. Nazvana je „svećeničkom molitvom“, jer se u njoj Isus predstavlja u svećeničkom stavu, kao onaj koji zagovora za

svoje, u trenutku kada treba napustiti ovaj svijet. Ulomkom prevladavaju dva izraza: čas i slava. Riječ je o času smrti (usp. Iv 2,4; 7,30; 8,20), času u kojem Krist ima prijeći s ovoga svijeta k Ocu (13, 1). No taj je čas istodobno čas njegove proslave koja se ispunjava preko križa, a evanđelist Ivan to naziva „uzvišenje“, odnosno uzdizanje, podizanje u slavu: čas Isusove smrti, čas krajnje ljubavi je čas njegove najviše slave. I za Crkvu, za svakoga kršćanina, najviša slava je slava Križa, a to znači živjeti u ljubavi, u posvemašnjem daru Bogu i drugima.

Draga braćo i sestre! Vrlo sam rado prihvatio poziv što su mi ga uputili hrvatski biskupi da posjetim ovu zemlju prigodom prvoga Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji. Želim izraziti koliko visoko cijenim tu osjetljivost i zauzetost za obitelj, ne samo zbog toga što se ta temeljna ljudska stvarnost danas, u vašoj zemlji kao i drugdje, mora suočiti s teškoćama i prijetnjama, pa stoga ima i posebnu potrebu da se evangelizira i podrži, nego i stoga što su kršćanske obitelji temelj za odgoj u vjeri, za izgradnju Crkve kao zajedništva i za njezinu misionarsku nazočnost u najrazličitijim životnim situacijama. Znam za velikodušnost i predanje s kojima vi, dragi pastiri, služite Gospodinu i Crkvi. Vaš svakodnevni rad odgajanja u vjeri novih naraštaja, kao i pripreve na brak i praćenje obitelji, glavni je put obnove Crkve, kojim se također oživljava društveno tkivo zemlje. Nastavite s tom raspoloživošću ovu vašu dragocjenu pastirsku zauzetost!

Svakomu je dobro poznato kako je kršćanska obitelj posebni znak Kristove nazočnosti i ljubavi i kako je ona pozvana dati posebni i nenadomjestivi doprinos evangelizaciji. Blaženi je Ivan Pavao II., koji je čak tri puta posjetio ovu plemenitu zemlju, tvrdio da je „kršćanska obitelj pozvana živo i odgovorno sudjelovati u poslanju Crkve na vlastiti i originalni način, stavljajući u službu Crkve i društva samu sebe u svojem biti i djelovati, kao intimno zajedništvo života i ljubavi“ (Familiaris consortio, 50). Kršćanska je obitelj uvijek bila primarni put prenošenja vjere te i danas posjeduje velike mogućnosti za evangelizaciju u mnogovrsnim okruženjima.

Dragi roditelji, trajno se obvezite učiti svoju

djecu moliti, i molite s njima; približite ih sakramentima, osobito Euharistiji jer ove godine slavite 600 godina „ludbreškog euharistijskog čuda“; uvedite ih u život Crkve; u intimi doma nemojte se bojati čitati Sveto pismo, obasjavajući tako obiteljski život svjetlom vjere i hvaleći Boga kao Oca. Budite poput male Dvorane posljednje večere, poput one Marijine i učenika, u kojoj se živi jedinstvo, zajedništvo, molitva!

Danas, Bogu hvala, mnoge kršćanske obitelji stječu sve više svijest o svojem misijskom pozivu te se ozbiljno zauzimaju u svjedočenju za Krista Gospodina. Blaženi Ivan Pavao II govorio je: „Prava obitelj, utemeljena na braku, sama je po sebi dobra vijest za svijet“. I dodaje: „U naše vrijeme sve su brojnije obitelji koje aktivno sudjeluju u evangelizaciji... U Crkvi je dozreo trenutak obitelji, a to je također trenutak misionarske obitelji“ (Angelus, 21. listopada 2001.).

U današnjem je društvu više no ikad žurno potrebna nazočnost uzornih kršćanskih obitelji. Moramo na žalost ustanoviti, da se, posebno u Europi, širi sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji.

Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu, i njeguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljudskim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagonskih poriva, bez nastojanja da se stvore trajne veze međusobne pripadnosti i bez otvorenosti životu. Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu! Uz riječ Crkve, veoma je važno i svjedočenje te zauzetost kršćanskih obitelji, vaše konkretno svjedočanstvo, posebno kao potvrda nepovredivosti

ljudskoga života od začeca do njegova prirodnoga skončanja, što je jedinstvena i nezamjenjiva vrijednost obitelji utemeljene na braku i na potrebi zakonskih odredbi koje bi podupirale obitelji u zadaći rađanja i odgoja djece.

Drage obitelji, budite hrabre! Ne popuštajte tom sekulariziranom mentalitetu koji nudi suživot kao pripremu ili čak kao zamjenu za brak! Pokažite svojim životnim svjedočanstvom da je moguće ljubiti poput Krista, bez rezervno, da se nije potrebno bojati brige za drugu osobu! Drage obitelji, radujte se očinstvu i majčinstvu! Otvorenost životu znak je otvorenosti prema budućnosti, pouzdanja u budućnost, kao što poštivanje naravnoga zakona oslobađa osobu, a ne ubija je! Dobro obitelji je dobro i Crkve. Želio bih istaknuti ono što sam tvrdio prije: „Izgradnja svake pojedine kršćanske obitelji smješta se unutar veće obitelji Crkve, koja je podupire i nosi sa sobom. I obratno, Crkvu grade obitelji, male kućne crkve“ (Discorso di apertura del Convegno ecclesiale diocesana di Roma, 6. lipnja 2005: Insegnamenti di Benedetto XVI, I, 2005, p. 205). Molimo Gospodina da obitelji budu uvijek više male Crkve, a crkvene zajednice da budu više obitelj!

Drage hrvatske obitelji, živeći u zajedništvu vjere i ljubavi, budite što očitiji svjedoci obećanja koje je Gospodin, uzašavši na nebo dao svakomu od nas: „...ja sam s vama sve dane do svršetka svijeta“ (Mt 28,20). Dragi hrvatski kršćani, osjećajte se pozvanima naviještati evanđelje cijelim svojim bićem; osjetite snagu Gospodnje riječi: „Pođite i učinite mojim učenicima sve narode“ (Mt 28,19). Djevica Marija, Kraljica Hrvata, neka vas uvijek prati na tom putu. Amen!

Hvaljen Isus i Marija!

Propovijed kardinala Angela Amata na Misi beatifikacije Drinskih mučenica

Misno slavlje proglašenja blaženim Drinskih mučenica, 24. rujna u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu predslavio je Papin izaslanik kardinal Angelo (Anđelo) Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih.

1. Mučeništvo pet sestara družbe Kćeri Božje Ljubavi je tragična ali slavna stranica Crkve Katoličke u plemenitom narodu Bosne i Hercegovine. Njihova pobjeda ima značenje mučenika prvih stoljeća, kada su poganski idoli zahtijevali nevine žrtve za nastavak njihove

vog prolaznog i nesigurnog postojanja.

Već smo čuli povijest mučeništva. Od 1911. postoji na Palama blizu Sarajeva, Marijin Dom, samostan katoličkih redovnica, koji vrlo brzo postaje poznat po njihovim djelima ljubavi prema svima, djeci i potrebitima svih jezika i vjra, katolicima, pravoslavcima, muslimanima.

Godine 1941, predstojnica zajednice je bila hrvatica s. M. Jula Ivanišević (rođena 1893.). Ostale sestre samostanske zajednice su bile Austrijanka s. M. Berchmana Leidenix (rođena 1865.), Slovenka s. M. Krizina Bojanc (rođena 1885.), druga Slovenka s. M. Antonija Fabjan (rođena 1907.) i mlada Mađarica s. M. Bernadeta Banja (rođena 1912.). I pored toga što su pripadale različitim narodnostima i tradicijama bile su udružene svojim redovničkim pozivom u ljubavi prema siromašnima i potrebnima, živeći kao žive slike Krista Otkupitelja, svog Gospodina i Učitelja.

2. Tragedija njihovog ubojstva se dogodila za vrijeme nasilnog civilnog rata 1941-1945. godine. Ubojice nisu vodili računa o njihovom redovničkom posvećenju, niti o njihovoj ustrajnosti u ljubavi i predanju bližnjima. Osljepljeni protukatoličkom mržnjom i njihovim beskonačnim egoizmom, počinise pokolj ove grupe nemoćnih ali neukrotivih žena. Sestre, budući da se nisu htjele podvrgnuti neurednoj volji ratnika, pokušavaju pobjeći da bi obranile dostojanstvo svoga posvećenja (zavjeta). Uhvaćene, bivaju barbarski usmrćene i bačene u hladnu vodu rijeke Drine. Ista sudbina pripala je, nekoliko dana kasnije, staroj sestri bečanki, sestri M. Berhamni Leidenix. Dogodilo se to u prosincu 1941. godine.

Srce plače gorkim suzama nad tolikom ludošću. Mučenički scenarij je vječna borba između Boga, izvora zajedništva i života, i neprijatelja Božjeg, stare zmijske, izvora neprijateljstva i smrti. U povijesti čovjekovoj često prevladava slijepa mržnja, koja traži priliku zatrti ljubav. Divlja borba, uništiti dobrotu i ljubaznost.

Herojsko ponašanje pet sestara Kćeri Božje Ljubavi priziva sjećanje na mučeništvo sedam braće Makabejaca, koji nasuprot tiraninu, odgovoriše da su spremni umrijeti ali ne prekršiti zapovijedi Božje: „Blago onom koji umre od ruke ljudi, u čvrstoj nadi koju ima od Boga: da će ga Bog uskrisiti! A ti - za tebe nema uskrsnuća na život!“ (usp. 2 Mak. 7,14).

Pred sudom Povijesti pet slabašnih i nezaš-

tićenih žena postadoše jaki heroji i pobjednice, u zaštiti nepovredljivosti njihovog redovničkog identiteta i dostojanstva žene. Brutalnost ubojica je pobijeđena hrabrošću i jakošću ovih pet redovnica, u čijem srcu su odzvanjale riječi apostola Pavla: „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač?... U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi.“ (Rim. 8,35.37.).

Pet sestara bijahu svjesne da slijediti Krista donosi križ žrtvovanja i svakodnevnog svjedočenja: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. [...] a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti.“ (Lk. 9,23-24.).

Danas Crkva veliča ove svoje kćeri, istinske Kćeri Božje Ljubavi, koje su svojom mukom pokazale da su ljubav i praštanje puno jači od mržnje i okrutnosti. Kalvarija njihove patnje postala je Tabor njihove slavne preobrazbe.

3. Dragi vjernici, Crkva je uvijek progonjena. Povjesničari podsjećaju da je prošlo stoljeće, XX. stoljeće, bilo stoljeće mučenika. [1] Progoni u raznim europskim zemljama i u svijetu proizveli su mnoštvo herojskih svjedoka vjere. Crkva pozna i veliča ove svoje neustrašive sinove i kćeri. Primjerice, u svibnju i lipnju, sv. Otac Benedikt XVI. je proglasio blaženom u Dax-u u Francuskoj mučenicu s. Margerite Rutan, Milosrdnu sestru, giljotiniranu u vrijeme francuske revolucije; u Njemačkoj, u Würzburgu, njemačkog svećenika Georga Höfnera, koji je umro u logoru Dachau; u Dresdenu, drugog njemačkog svećenika, Aloiza Andritzskog, koji je također umro u logoru Dachau; u Lübecku, trojicu mladih kapelana crkve Srca Isusova, kojima je odrubljena glava s još jednim protestantskim pastorom radi toga što su bili kršćanski odgojitelji mladeži; u Satu Mareu, u Rumunjskoj, biskupa Janoša Schefflera, ubijenog u komunističkim progonima.

Nikada kao danas, Crkva Katolička je crkva mučenika, ovih Kristovih svjedoka, koji daruju svijetu izvanredni spektakl ljubavi i praštanja koja ljubi i moli za neprijatelja. Povijest Drinskih mučenica može izgledati kao primjer ljudi poniznih, koji ostaju i uvijek podliježu, pobijeđeni i poraženi. Ali u stvarnosti, to su pet redovnica koje su svojom čvrstom i blagom ustrajnošću pobjednice, zla i njegove zatorne snage. Upravo je ustrajnost ta koja čini

pravu povijest čovječanstva. Mučeništvo uvođi u ljudsko iskustvo svjetlo i snagu ispravne savjesti, koja uviđa dobro i ispunjava ga. Ispravna savjest, blagotvorni kvasac ljudske osobnosti, izbjegava činiti zlo, potvrđuje i brani, također i po cijenu života, slobodu vjere i neotuđiva svoja ljudska prava.

Pet redovnica, danas proglašanih blaženica, pokazuju da se može oduprijeti zlu, također i golih ruku, ojačani samo vlastitom vjerom. Može se pobijediti zlo, kad se i dopusti da bude mo pogođeni, ali ne popuštajući njegovoj prijetnji. Mučenici umiru, ali rascvjetavaju pravu ljudskost. Na pakao koji je načinio čovjek, s logorima, gulagom, mučilištima, ratovima, mučnik odgovara prizivom raja, mira među narodima i ljudskog bratskog zajedništva.

4. Možemo se pitati zašto toliko divljaštvo prema ovih pet žena. Zlo se obara sa žestokim nasiljem na biskupe, svećenike, redovnice i redovnike, jer oni još čuvaju ljudsku značajku u kontekstu koji često gubi svaku ljudsku značajku. Mučeništvo naših pet sestara Kćeri Božje Ljubavi ukazuju na tamnu stranu povijesti, ali pokazuje i svijetlo lice prave humanosti potkrijepljene Evanđeljem. Njihova uspomena i njihova proslava žele pokazati kako se u njihovom primjeru ogleda autentična ljudska narav, stvorena na sliku Božje Ljubavi. Drinske Mučenice su nositeljice ovih jakih vrlina, kao smjelosti, čistoće,

dobrote koji pokazuju jakost vjere i snažnu volju u podnošenju patnje i u nadi.

U tome se sastoji poruka koju ostavljaju Drinske Mučenice, Crkvi u BiH i cijeloj Crkvi. Jednoj lomnoj i bojažljivoj vjeri kakva je naša, mučenici odgovaraju radikalno sa činom izvanredne proročke jačine. Njihovo mučeništvo je poziv razbuditi se iz usnulosti svakodnevnog života i probuditi evanđeosku smjelost blaženstava.

Zasluga mučenika nije odmazda u odnosu na njihove progonitelje, nego očitovanje Božje snage, koja dopušta žrtvama snagu trpjeti, oprastati, ljubiti i moliti za svoje krvnike.

Povijest mučenika je povijest vjere, hrabrosti i ljubavi. Ali jedna realna povijest, doživljena na koži naših pet sestara, radi kojeg razloga danas one postaju primjeri evanđeoskog života. I danas je moguće, dapače nužno, živjeti i svjedočiti riječ Isusovu, u svijetu koji možda materijalno ne ubija, ali malo pomalo širi zaražu našeg uma i našeg srca otrovima površnosti, vjerskom indiferentnošću, verbalnim nasiljem.

„Svijet mučenika“ je poziv da se trgnemo iz letargije i reagiramo onim nepobjedivim duhovnim oružjem, koje je vjera i ljubav.

[1] ANDREA RICCARDI, *Il secolo del martirio. I cristiani nel novecento*, Mondadori, Milano 2000.

Zamolba kardinala Puljića za početak čina beatifikacije Drinskih mučenica

Na početku Obreda proglašenja blaženim Drinskih mučenica, tijekom Misnog slavlja koje je, 24. rujna u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu predslavio Papin izaslanik kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, i postulator preč. mr. Marko Tomić zamolili su Papina izaslanika da započne svečani čin beatifikacije službenica Božjih Drinskih mučenica. Potom je kardinal Puljić predstavio život službenica Božjih Drinskih mučenica:

Uzoriti gospodine kardinale, kao nadbiskup vrhbosanski, molim Vas da po ovlaštenju Svetog Oca Benedikta XVI. ubrojite među blažene pet sestara iz Družbe Kćeri Božje ljubavi u

narodu poznate kao Drinske mučenice: s. Julu Ivanišević, s. Berchmanu Leidenix, s. Krizinu Bojanc, s. Antoniju Fabjan i s. Bernadetu Banja.

Sestra Marija Jula Ivanišević, krsnog imena Kata, rođena je 25. studenoga 1893. godine u Godinjaku, u župi Staro Petrovo Selo kod Nove Gradiške u Republici Hrvatskoj. Već se od djetinjstva zamjećivala njezina izrazita pobožnost, dobrota i poslušnost. Voljela je čitati životopise svetaca u želji da ih nasljeđuje. U dvadesetprvoj godini ulazi u Družbu Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu, zatim odlazi na dvogodišnju početnu formaciju u Beč, tadašnje mjesto odgoja i uprave. Godine 1916. polaže privremene zavjete, a 1923. godine doživotne.

U više joj je navrata povjerena služba poglavarice, a od 1932. do 1941. godine mudro i s ljubavlju vodi zajednicu sestara na Palama. Bila je svima prava sestra i prava majka. Koliko je voljela svoje sestre, dokazala je na dan njihova zarobljeničtva, 11. prosinca 1941. godine. Kada je na povratku kući shvatila što se događa i da su sestre u životnoj opasnosti, dragovoljno im se i bez oklijevanja pridružila te krenula s njima na križni put i u mučeništvo, iako se mogla spasiti. Podnijela je mučeništvo s 48 godina.

Sestra Marija Berchmana Leidenix, krsnog imena Karolina Anna, rođena je 28. studenoga 1865. godine u Enzersdorfu, nedaleko od Beča u Austriji. U djetinjstvu je rano ostala bez oca te je daljnji odgoj i obrazovanje primila u zavodima Družbe Kćeri Božje ljubavi u Beču. Za vrijeme školovanja osjetila je duhovni poziv te je postala članicom te Družbe. Prve zavjete položila je 1883. godine, a doživotne 1892. godine. Nakon prvih zavjeta poslana je kao učiteljica i misionarka u Bosnu, gdje ostaje do svoje mučeničke smrti. Tom je narodu služila s ljubavlju pedeset osam godina: podučavala je i odgajala djecu, voljela siromahe. Kao učiteljica novakinja, pet je godina odgajala mlade generacije sestara koje ju pamte po njezinoj pravednosti, plemenitosti i samodisciplini. Podnijela je mučeništvo sa 76 godina.

Sestra Marija Krizina Bojanc, krsnog imena Jožefa, rođena je 14. svibnja 1885. godine u mjestu Zbure kod Šmarjetskih Toplica u Republici Sloveniji. Kada je imala šest godina, njezin je otac otišao u Ameriku, nakon čega mu se izgubio svaki trag. Majka je uložila mnogo truda i ljubavi kako bi prehranila i odgojila svojih pet kćeri i jednoga sina, koji je rano umro. Jožefa je pomagala majci te je od djetinjstva naučila brinuti o drugima, a zaboravljati sebe i svoje potrebe. U tridesetšestoj godini ušla je u Družbu Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu, prve zavjete položila je 1923. godine, a doživotne 1926. godine. Povjereni su joj poslovi u domaćinstvu, u praonici rublja, u vrtu te na poljoprivrednim dobrima pomoću kojih su se uzdržavale škole i zavodi Družbe. Kao osoba bila je tiha i šutljiva, no izrazito marljiva i požrtvovna. Umrula je mučeničkom smrću u 56. godini života.

Sestra Marija Antonija Fabjan, krsnog imena Jožefa, rođena je 23. siječnja 1907. godine u Malom Lipju kod Novoga Mesta u Republici

Sloveniji. U ranom djetinjstvu ostaje bez oca, a u jedanaestoj godini umire joj i majka. Od tada brigu za djecu preuzima rodbina, Jožefu odgaja majčina sestra. Kao djevojka osjetila je duhovni poziv te je u dvadesettrećoj godini ušla u Družbu Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu. U smisao redovničkoga života i predanja Bogu po zavjetima, u drugoj godini novicijata, uvodi je učiteljica novakinja s. Berchmana. Privremene zavjete polaže 1932. godine, a doživotne 1937. godine. Poziv na svetost ostvarivala je obavljajući jednostavne poslove u praonici rublja, u vrtu te na zemljišnim posjedima u zajednicama koje su brinule o uzdržavanju odgojnih ustanova Družbe. Resile su je mnoge vrline, osobito poslušnost, plemenitost i dosljednost. Podnijela je mučeništvo kada je imala 34 godine.

Sestra Marija Bernadeta Banja, krsnog imena Terezija, rođena je 17. lipnja 1912. godine u Velikom Grđevcu kod Bjelovara u Republici Hrvatskoj, od roditelja koji su doselili iz Mađarske. Odgojena u uzornoj kršćanskoj obitelji, rano osjeća duhovni poziv te odlučuje odazvati se. Sa sedamnaest godina ulazi u Družbu Kćeri Božje ljubavi. Početni redovnički odgoj prima u Koprivnici i u Sarajevu. U drugoj godini novicijata učiteljica novakinja s. Berchmana uvodi je u ljepotu i veličinu predanja Bogu po svetim zavjetima. Privremene zavjete polaže 1932. godine, a doživotne šest godina kasnije. Nakon položenih zavjeta odlazi na Pale, gdje ostaje do svoje mučeničke smrti. Mjesto njezina rada i posvećenja bila je kuhinja. Uložila je svu sebe u službu kuharice hrabro se suočavajući s raznim teškoćama. Bila je niska rasta te se kod posla morala služiti stolčićem, no sve je podnosila strpljivo i s ljubavlju. Bog joj je u njezinoj 29. godini ponudio palmu mučeništva. Nije ju odbila, ostala je vjerna i u velikom.

U rastu u savršenoj ljubavi nadahnjivale su se na duhovnosti i karizmi koju je Bog darovao njihovoj utemeljiteljici, službenici Božjoj Franziski Lechner. Svojim su duhom upijale i djelima ostvarivale njezine duhovne preporuke koje je ona osobito istaknula: „Nijednog partnera, a da ga ne utješiš“ te „Prihvatite svaku priliku da drugima činite dobro.“

Kada je Drugi svjetski rat bio na pomolu, kao i tijekom samoga rata, prilike za „činiti dobro“ postajale su sve brojnije i raznovrsnije. To je vrlo dobro uočilo i iskusilo pet sestara kada su se ratne 1941. godine našle zajedno u samo-

stanu na Palama, nedaleko od Sarajeva. Bile su svjesne tih novih izazova koji su njihovu Družbu, s odgojno-obrazovnom svrhom, potaknuli da se u ratnim nevoljama okrene prema čovjeku patniku, na svim razinama.

Nesebično i požrtvovno služenje ljudima raznih vjera i nacija, najvećim dijelom mještanima pravoslavcima, bila je svojevrsna škola koja ih je pripremala za konačni dar života – za mučeničku smrt. Pod mudrim vodstvom s. Jule, poglavarice te male zajednice, njihovo ekumensko i karitativno djelovanje te ostajanje na Palama, unatoč opasnostima, bilo je ljudima onoga kraja izvor ohrabrenja da zlo nema posljednju riječ te da dobro, iako moralo proći i kroz smrt, ipak u konačnici pobjeđuje.

Sestre su podržavale tu nadu u narodu sve do dana svoga nasilnog odvođenja s Pala, 11. prosinca 1941. godine, nakon čega je samostan opljačkan i zapaljen. Skupina četnika zarobila je sestre, nekoliko djevojaka i prognanoga slovenskog svećenika Franca Meška te ih je po romanijskim brdima i šumama vodila prema Sjetlini i Goraždu. Najstarija 76-godišnja s. Berchmana ostavljena je na pola puta, u Sjetlini, a ostale su četiri sestre odvedene u Goražde i smještene u vojarnu, na drugi kat, uz rijeku Drinu. Iste noći, 15. prosinca, četnici su ušli u prostoriju sestara i zahtijevali od njih da ostave svoj način života i svoje zavjete. Nakon što su one to odlučno odbile, počeli su ih, pojedinačno, nagovarati, tući i prijetiti smrću. Kada su im počeli trgati odijela, u nakani da ih siluju, sestre su u obranu svoga ljudskog dostojanstva i svojih redovničkih zavjeta skočile kroz prozor, uz povike: „Isuse, spasi nas!“ Nekoliko trenutaka kasnije, izranjene sestre bivaju izbodene i usmrćene noževima te odgurnute do Drine. Sljedeći dan tijela sestara gurnuta su motkom u Drinu koja je postala njihov tekući grob. Sestru Berchmanu su 23. prosinca odve-

li u šumu kod Sjetline i ubili je pod pračanskim mostom, a od njezina redovničkog odijela šivali su svoje zastave.

Glas o tim hrabrim sestrama i o njihovoj vjernosti do mučeništva proširio se nadaleko još za vrijeme rata, sve do danas pod imenom Drinske mučenice. Postupak za njihovo proglašenje blaženima otvoren je u središtu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu 4. prosinca 1999. kako ne bi pale u zaborav one koje su na tako herojski način posvjedočile za Krista i za svoje zavjete. Njihovo je mučeništvo najuvjerljivija potvrda da su svoj život gradile na Stijeni, koja je Krist, i na vrijednostima kojima su ostale vjerne, i uz cijenu života. Njihova prolivena krv govori dokle seže ljubav. Dokaz je nepobjedive snage njihove ljubavi, svakodnevno jačane obnovom triju zavjeta – čistoće, siromaštva i poslušnosti – kao izraza vjernosti Onome koji ih je prvi ljubio (usp. 1 Iv 4, 10). U subotu 14. prosinca 2002. godine u Sarajevu u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog održana je završna sjednica istražnog postupka za beatifikaciju.

U siječnju 2011. godine papa Benedikt XVI. ovlastio je Zbor za proglašenje svetih u Rimu da proglasi dekret o mučeništvu službenica Božjih Drinskih mučenica, čime je odobrio i odredio njihovo proglašenje blaženima 24. rujna 2011. godine u Sarajevu. Tim su činom ispunjeni svi uvjeti za proglašenje blaženima Drinskih mučenica, koje su prve blaženice Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi: s. Jule Ivanišević, s. Berchmane Leidenix, s. Krizine Bojanc, s. Antonije Fabjan i s. Bernadete Banja. Ovo je veliki dar milosti Vrhbosanskoj nadbiskupiji i Družbi sestara Kćeri Božje ljubavi kojoj su pripadale, kao i njihovim nad/biskupijama i rodnim župama gdje su krštenjem uralse u mistično tijelo Kristovo.

Govor nuncija D'Errica za vrijeme euharistijske liturgije u Banjoj Luci

Tijekom Euharistijskog slavlja, koje su slavili biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine okupljeni na 52. redovnom zasjedanju, prigodnu riječ uputio je, 15. srpnja u katedrali svetog Bonaventure u Banjoj Luci apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Alessandro D'Errico.

Zahvaljujem Bogu za radost koju mi je dao što sudjelujem na ovom svečanom euharistijskom slavlju, na blagdan vašega nebeskog zaštitnika svetoga Bonaventure, u godini u kojoj slavite 130. obljetnicu uspostave biskupije.

1) Prošlih dana, misleći na ovo slavlje, nastojao sam proći kroz mnogo toga što sam ovdje vidio ostvareno u ovim godinama svoje službe papinskoga predstavnika u Bosni i Hercegovini.

Sjećanje se vratilo na svečanu proslavu 125. obljetnice prije pet godina; na inicijative koje sam vidio da se provode s pohvalnom zauzetošću vašega dostojnog pastira, biskupa Komarice; na časne goste koji su ovdje dolazili, kako crkvene tako civilne; na mnoge osobe koje dolaze iz inozemstva za posebne prigode; na milosni događaj koji smo proživljavali zajedno prije godinu dana, imenovanjem fra Marka Semrena za banjalučkoga pomoćnog biskupa. U svemu tomu našao sam potvrdu da je ovo živa Crkva, koja želi nastaviti vršiti aktivnu ulogu, usprkos teškim poteškoćama koje je morala susresti u nedavnom razdoblju, i usprkos izazovima s kojima se mora sučeljavati još danas.

Zato, zajedno s vama, zahvaljujem Bogu za ono što jeste i za ono što činite. Zahvaljujem za hrabru i prosvijetljenu biskupsku službu vaših biskupa, mons. Komarice i mons. Semrena. Zahvaljujem Bogu za apostolski žar svećenika, redovnika i redovnica koji ovdje žive svoju posvećenost Bogu i Crkvi. Zahvaljujem za konkretno zauzimanje s kojim mnogi laici sudjeluju u apostolatu i u životu Crkve.

2) Ali, naravno, zajedno s vama ne mogu ne misliti na osnovni problem s kojim se sučeljavate. To jest na činjenicu da posljednji rat nije donio samo žalosti i podjele nego je uzrokovao i materijalno praznjenje mnogih župa.

Znađem dobro da se često pitate s malo zebnje: „Što će biti s katoličkom prisutnošću u

ovoj biskupiji za 30 ili 40 godina? Što će biti ako su većina onih, koji su ostali, osobe u određenoj dobi; ako nema mladih kojima bi se povjerala budućnost ove zemlje?“

Ipak, htio bih vam reći još jednom, u ovom delikatnom razdoblju biskupije, Sveti Otac vam je intenzivno blizu, i solidaran je s vama; a s njim, poglavari Svete Stolice pažljivo slijede vaš hod vjere. Mogu vam osigurati da će, zajedno s vama, oni nastaviti vršiti svoj dio, podizati svoj glas i kucati na sva vrata. Zajedno s vama, oni će nastaviti raditi da se ostvari nakana onih koji se žele vratiti, a oni koji ne žele napustiti ovu zemlju da mogu imati dostojne uvjete za preživljavanje; to jest: kuću, posao, sigurnost i prikladne infrastrukture za svakodnevan život.

Ipak, u tome smislu, dopustite mi naglasiti dvije stvari koje mi se čine vrlo važne za budućnost biskupije:

a) Obnovljeno zauzimanje za budućnost, koje mi se danas čini apsolutno hitnim, jest zadaća koja se ne odnosi samo na one koji imaju više odgovornosti u društvu ili na crkvenoj razini. To je pitanje koje se tiče svih, svakoga u onome što može učiniti. Ima onih koji mogu više i koji mogu manje. To je parabola o talentima. Ali svi se moraju osjećati pozvani da učine svoj dio, s osjećajem kršćanske i građanske odgovornosti.

Sjećate li se što reče papa Ivan Pavao II. ovdje 2003. godine? „Ne čekajte da drugi riješe vaše probleme. Budite vi sami prvi graditelji svoje budućnosti.“ I ako svi budu uočili hitnost ove zadaće, vjerujem da će biti lakše povratiti život barem u poneku župu, i tako gledati u budućnost s višom smirenošću.

b) Pored ovoga obnovljenog i konkretnog zauzimanja svih i svakoga, ne smijemo zanemariti jednu stvar. Naš odgovor na izazove sadašnjega trenutka mora uvijek biti nadahnut i inspiriran duhom vjere.

„Ne bojte se“, riječ je koju je Isus uputio svojim učenicima u trenucima poteškoća. I nama Isus danas ponavlja: „Ne bojte se“. Ne možemo se bojati jer smo sigurni da je Bog uvijek bliz svomu narodu, posebice u trenucima kušnje; jer tvrdo vjerujemo da Duh Božji vodi

povijest; jer vjerujemo da je Bog Otac milosrda i svake utjehe; i dobro zna što nam treba, još prije negoli ga zamolimo.

Ova vjera je podržavale vaše očeve u trenucima poteškoća. Pozivam vas da ovu vjeru obnovite također danas i da je hranite neprekidnom molitvom, svaki dan.

3) Povjeravam velikom svetom Bonaventu-

ri, vašemu nebeskom zaštitniku, i blaženom Ivanu Merzu, izabranom sinu ove biskupije, vaše nakane, vaše želje i vaše nade. Neka oni, koji su također nailazili na mnoge poteškoće, isprose obnovljeno svjetlo i snagu za vas i za sve koji zajedno s vama rade za sadašnjost i budućnost ove biskupije. Amen.

Priopćenje s 52. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Banja Luka, 15. srpanj 2011.

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je, 13. i 14. srpnja 2011. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, svoje 52. redovno zasjedanje pod predsjedanjem biskupa banjolučkog mons. dr. Franje Komarice. Članovima Biskupske konferencije BiH tijekom zasjedanja pridružili su se: delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Ante Ivás, biskup šibenski, delegat Slovenske biskupske konferencije mons. dr. Stanislav Lipovšek, celjski biskup, i mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, delegat Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Beogradu. Delegati su prenijeli izraze zajedništva članova Biskupskih konferencija koje predstavljaju te izvijestili biskupe o aktualnim događanjima s kojima se susreću njihove krajevne Crkve. S posebnom radošću biskupi su saslušali izvješće biskupa Ivása s Izvanrednog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije o apostolskom pohodu pape Benedikta XVI. Hrvatskoj, 4. i 5. lipnja 2011.

Dijelu zasjedanja pridružio se i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Alessandro D'Errico koji je, između ostalog, prenio biskupima blagoslov Svetog Oca i izrazio blizinu Svete Stolice Crkvi u Bosni i Hercegovini. Razgovarao je s biskupima o što usklađenijem pastoralnom djelovanju s ciljem osobite potpore katolicima u dijelovima i župama odakle su mnogi prognani. Podupire biskupe da i dalje potiču odgovorne osobe na svim razinama vlasti da omogućće jednaka prava svim narodima i svim građanima u svakom dijelu Bosne i Hercegovine te da pomognu i katolicima održivi povratak i

opstanak u njihovu rodnom kraju.

Nuncij D'Errico je upoznao biskupe s procesom potpisivanja Temelnog ugovora između Svete Stolice i Crne Gore izrazivši nadu da spomenuti Ugovor biti ratificiran u crnogorskom parlamentu.

Biskupi su s pozornošću saslušali izvješća svojih delegata: s plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, s plenarnog zasjedanja Talijanske biskupske konferencije održanog u Rimu; sa susreta Europske službe za zvanja održanog u Hornu (Austrija), sa studijskog susreta delegata Europskih biskupskih konferencija za pastoralno praćenje muslimana u europskim zemljama održanog u Torinu; s godišnjih susreta generalnih tajnika i glasnogovornika Europskih biskupskih konferencija održanih u litvanskom glavnom gradu Vilniusu.

Biskupi su izabrali mons. dr. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog, za svog delegata na 13. Biskupskoj sinodi koja će se održati od 7. do 28. listopada 2012. U Vatikanu pod geslom „Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere“ te odredili delegate za druge međunarodne susrete.

Biskupi su donijeli odluku o osnivanju Komisije za nauk vjere Biskupske konferencije BiH kojom će predsjedati mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Nakon što su informirani o tijeku prema Organizacijskog odbora za svečani čin proglašenja blaženima s. Jule Ivanišević i četiriju sestara iz Družbe Kćeri Božje ljubavi, 24. rujna

2011. u Sarajevu, biskupi potiču sve pastoralne djelatnike - svećenike, redovnike i redovnice da upoznaju vjernike s uzornim životom ovih službenica Božjih koje su podnijele mučeničku smrt iz ljubavi prema Bogu, Crkvi i čovjeku te postale svjetlo u vremenu mržnje i sukoba. Dok osobito zahvalnost izražavaju onim medijima koji su prepoznali veličinu žrtve i ljubavi pet sestara prema Bogu, Crkvi i ljudima u ovoj zemlji, a potječu iz četiri naroda i tri države, posebno potiču katoličke medije da i dalje prenose punu istinu o Drinskim mučenicama. Pozivaju vjernike da odgovore pozivu svojih duhovnih pastira i 24. rujna dođu u Sarajevo.

Biskupi su saslušali izvješće Caritasa Biskupske konferencije BiH o zauzetosti dijecezanskih Caritasa sa sjedištima u Banjoj Luci, Mostaru i Sarajevu za pomoć obiteljima i socijalno ugroženima koju Caritasi nastoje realizirati kroz: obiteljska savjetovališta, podršku socijalno ugroženim obiteljima, socijalno-odgojne i školske programe, podršku djeci s poteškoćama u razvoju i osobama s posebnim potrebama, radionice, privremeni smještaj za žrtve nasilja u obitelji, dječje vrtiće... Izražavaju zahvalnost karitativnim djelatnicima i svima koji podupiru rad Caritasa. Apeliraju da predstavnici vlasti na svim razinama prepoznaju važnost djelovanja Caritasa te mu dadnu svu potrebnu pomoć i potporu.

Biskupi su razmotrili predloženi Statut Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini koji će biti upućen Kongregaciji za biskupe na odobrenje. Raduje ih da pastoralna skrb nailazi na pozitivan odjek u Oružanim snagama BiH. Izrazili su potporu Vojnom ordinarijatu u njegovu nastojanju da nadležno ministarstvo iznađe najbolje rješenje za njegov doličan smještaj kako to predviđa Ugovor sa Svetom Stolicom.

Biskupi su dali potrebne smjernice za Pastoralnu godinu u akademskoj godini 2011./2012. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sar-

ajevu. Zadužili su Vijeće za bogoslovna sjemeništa Biskupske konferencije BiH da, u suradnji s KBF-om i Franjevačkom teologijom u Sarajevu, naprave prijedlog zajedničkog plana.

Biskupi su razmotrili prijedlog dokumenta Biskupske konferencije BiH pod naslovom: „Temeljni propisi za formaciju trajnih đakona“ te dali smjernice za njegovu doradu.

Biskupi su, također, dali potrebne smjernice za doradu knjige povjesničara Franje Marića pod naslovom: *Stanje katoličkih župa na području BiH između 1991. i 2011. godine.*

Svojim pohodom svetištu sv. Terezije od Djeteta Isusa u župi Presnače nedaleko od Banje Luke i molitvom na mjestu gdje su 12. svibnja 1995. mučeničku smrt podnijeli župnik vlč. Filip Lukenda i katehista s. Cecilija Grgić iz družbe milosrdnica sv. Vinka Paulskog, biskupi su izrazili zahvalnost Bogu zbog svjedočke vjernosti onih koji su stradali u svom zvanju odnosno svećeničkom i redovničkom poslanju. Očekuju da nadležne institucije napokon pokrenu pitanje odgovornosti počinitelja ovog i drugih zločina u Bosni i Hercegovini. Osobito podupiru sve koji su hrabro opstali ili odlučili, unatoč svim neizvjesnostima, živjeti na zemlji svojih predaka nadajući se boljem sutra. Ponovno pozivaju sve odgovorne u ovoj zemlji na snažniju potporu svima koji se žele vratiti na svoja ognjišta.

Na svetkovinu sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika banjolučke katedrale i biskupije, 15. srpnja biskupi su sudjelovali na Misnom slavlju kojim je obilježena 130. obljetnica ponovne uspostave redovite crkvene hijerarhije u Bosni i Hercegovini i osnivanja Banjolučke biskupije. Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a propovijedao biskup Semren. Prigodnu riječ na kraju Mise izrekao je nuncij D'Errico.

(kta)

KATEHETSKI URED VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

BiH - 71000 Sarajevo, J. Stadlera 5
Tel/fax: + 387 33 238 837, 441 686
E-mail: kuvn@kuvn.org
WEB: www.kuvn.org

Broj... 1100/2011
Datum... 18. 7. 2011.
Potpis:

Broj: 146-07 / 2011.

Sarajevo, 11. srpnja 2011.

DOPRINOS NOVOJ EVANGELIZACIJI Poruka Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog za početak pastoralne i školske 2011/2012. godine

U ime Božje i pod vodstvom Duha Svetoga, prvi rujna započinjemo novu pastoralnu i školsku 2011/2012. godinu. Pred pozivom pape Benedikta XVI. na *Novu evangelizaciju*, ovom svojom *Porukom* obraćam se svima, koji, na bilo koji način imate udjela u odgoju i obrazovanju, posebice u odgoju u vjeri, da s voljom, spremnošću i ljubavlju započnete „novu radnu godinu“. i da ona cijela bude više nego do sada nadahnuta duhom i žarom Evanđelja Isusa Krista. Obraćam se vama, roditelji, svećenici, redovnici i redovnice, katehete i katehistice u župnoj katezezi, odnosno vama vjeroučitelji, nastavnici i profesori vjeronauka i drugih školskih predmeta. Vama, pedagozi, odgojitelji i odgojiteljice i Vama poštovani ravnatelji i ravnateljice naših škola. Pozivam i potičem na posebni način sve skupine u župi, te „male žive vjermičke zajednice“ i sve naše vjeroučenike u školama, budite više nego do sada otvoreni evanđeoskim istinama i svojim ih kršćanskim življenjem i riječima drugima vjerno posvjedočujete. To će biti vaš puni doprinos *Novoj evangelizaciji* na koju nas papa Benedikt i poziva.

Zašto Nova Evangelizacija?

Što je ponukalo papu Benedikta XVI. da sve službenike Crkve i sav Narod Božji, sve vjernike katolike, pa i čitav svijet, poziva na Novu Evangelizaciju? Zašto od nas katolika traži autoevangelizaciju - novo istinsko i svesrdno prihvaćanje Isusovog Evanđelja, kako u svom osobnom životu tako i u svojoj Crkvi, a potom traži i novu Evangelizaciju svijeta počevši od sredine u kojoj svaki katolik živi i djeluje. Nova Evangelizacija isključuje čestu dosadašnju anemičnost, ravnodušnost, nezainteresiranost i nemar katolika naspram naviještanja Evanđelja svijetu. Sveti Otac traži da Novo naviještanje Božanske istine bude svjesno i promišljeno, organizirano i konstantno, osobno i zajedničko, privatno i javno, dobronamjerno i plemenito i uvijek iz ljubavi prema Bogu i spasenju ljudskoga roda. Papa Benedikt poziva i traži od svakog pojedinca i Crkve da današnjem dezorijentiranom svijetu, Božanske istine posvjedočuje i naviješta radosno i ustrajno na svakom mjestu, u svakom trenutku i u svakoj zajednici današnjega društva. Naviještati Evanđelje danas često znači otvoreno i odvažno suprotstavljanje „svijetu“ i obranu *nepromjenjivog naravnoga zakona*, određenih istina svete vjere, Božjih zapovijedi i zdravih načela kršćanskoga morala..

Korisno je ovdje ponoviti što je to naravni zakon? To je temeljni, objektivni i apsolutni zakon, što ga je Bog, čovjekov stvoritelj, upisao u samu ljudsku narav, koji vrijedi uvijek i svuda, u vremenu i prostoru i za sve ljude i svakog pojedinog člana ljudskoga roda. Po njemu mi, u prvom redu, razlikujemo dobro i zlo i znamo da dobro treba činiti, a zlo izbjegavati

Izdaja i „sile tame“

Sv. Otac vidi mnoge katolike koji su samo deklarativni vjernici, a zapravo su izdajice Evanđelja jer žive poganski. Ne zauzimaju se za dobro. Nemaju djela ljubavi. Ne interesira ih prava istina već *vide samo što žele gledati, čuju samo što im godi ušima*, a od života, bez ikakve grižnje savjesti, *uzimaju sve što im se dopada* i zadovoljava njihovim pohlepama i požudama.

S druge strane, Sv. Otac upozorava na ponovno pojačano i orkestrirano neprijateljsko djelovanje „sila tame“ s početkom Trećeg tisućljeća kršćanstva, kojemu se treba suprotstaviti. Valja nam se boriti protiv Sotone i njegovih slugu, „protiv Vrhovništva, Vlasti i upravljača ovoga mračnoga svijeta“ (Ef 6, 12). Danas najčešće protiv tajnih, ali i poznatih, liberalnih, razularenih, bezbožnih, bezdušnih i rušilačkih „centara moći“, čiji su „operativci u svijetu“ raznoimena društva, i od njih financirane i time ovisne, samozvane i nezvane vladine i nevladine organizacije i udruge. U javnosti, najviše putem ovisnih medija, nastoje sve relativizirati, ignorirati, obezvrijediti, izrugati i odbaciti i sam *naravni zakon i sva načela zdravog kršćanskog morala*. Današnjem svijetu i osobito mladima, pod maskom demokracije i ljudskih sloboda, proklamiraju „svoja nova načela, svoj novi moral, svoje nove zakone“ kojima: izjednačuju zlo i dobro, laž i istinu, grijeh i vrlinu, nasilje i samilost, nenormalno i normalno, protuprirodno i prirodno. To su izopačena načela „sila tame“ koja one veličaju i diktiraju da budu ozakonjena i za sve ljude obvezatna. Prava bezbožna „diktatura relativizma“, koja, kako kaže Papa Benedikt XVI. današnjem svijetu rađa razbojničku bandu..

Mi možemo puno učiniti

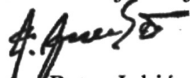
Sada na početku nove pastoralne i školske godine naše crkve i naše škole ponovno nam otvaraju svoja vrata i nude izvrsna mjesta življenja i sustavnog naviještanja Evandjelja putem župne kateheze i vjeronauka u školi. Svi smo mi svjesni, kako svojim primjernim vjerničkim životom tako i katehetskima poučavanjem i učenjem, možemo kudikamo više doprinijeti *Novoj evangelizaciji*. Uznastojimo sami imati više, nego do sada, ljubavi prema Bogu, prema Kristovom Evandelju i prema onima, koje odgajamo i poučavamo i popratimo svoj rad i svoje obveze usrdnom i redovnom molitvom, dobrom voljom i plemenitom nakanom. Usprkos svim protivljenjima i neugodnostima, isto ne vidimo odmah rezultate svoga nastojanja, budimo ustrajni optimisti jer je sigurno da upućena Božja riječ nikad ne ostaje bez ploda: „Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah.“ (Iz 55, 10-11)

Započet ćemo zajednički.

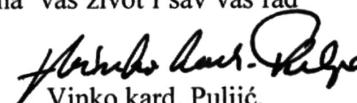
Prvo, susretom svih kateheta i katehistica na našem redovnom godišnjem seminaru, ovaj puta, **XV. Katehetskom danu u Sarajevu 31. kolovoza 2011.** na kojem će nam **biskup dr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH**, govoriti o ponovno aktualiziranoj pa i akutnoj temi: *Zakonodavstvo u BiH s posebnim naglaskom na vjeronauk u školi*

Drugo, zajedničkim slavljenjem **Katehetske nedjelje 11. rujna 2011.** u svim župnim zajednicama sa našim školama, uz *Zaziv Duha Svetoga* na početku nove pastoralne i školske godine.

Molim Duha Svetoga neka vas tijekom ove radne godine nadahnjuje, vodi, jači i tješi u djelu *Nove evangelizacije* i po zagovoru Marije – Majke Crkve, na vaš život i sav vaš rad zazivam obilje božjeg blagoslova.

Mons. Petar Jukić,
pročelnik KUVN-a

Vinko kard. Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Ova Poruka neka se pročita župnoj zajednici na Katehetsku nedjelju, 11. rujna 2011.

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju nadbiskupije vrhbosanske

Datum: 8. lipnja 2011.

Broj: 909 /2011

„Učitelju, gdje stanuješ? Reče im: „Dođite i vidjet ćete“.

(Iv 1,38-39)

Među drugim brojnim pastoralnim zadaćama, župnici i njihovi suradnici će se tijekom ljeta suočiti s još jednom vrlo važnom zadaćom, a to su novi kandidati za sjemenište i bogosloviju. Osim razgovora, u kojem se prije svega nastoji utvrditi ispravna nakana kandidata te njegove sposobnosti i prikladnost, postoji i administrativna procedura pa ovdje donosimo što je potrebno za primanje kandidata naše nadbiskupije u malo i veliko sjemenište.

Dokumenti koji se traže za **malo sjemenište:**

Vlastoručno napisana molba

Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde

Izjava/suglasnost roditelja

Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu

Svjedodžba o završenoj školi (VIII. razredu)

Uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu

Izvod iz matice rođenih (rodni list)

Liječničko uvjerenje

Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

Dokumenti koji se traže za **bogosloviju:**

Vlastoručno napisana molba

Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde

Kratki životopis za kandidate koji su bili u sjemeništu, duži za one koji nisu

Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu

Maturalna svjedodžba

Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole

Izvod i matice rođenih (rodni list)

Liječničko uvjerenje

Dvije fotografije (veličina 5x4 cm)

Svi se **originalni** dokumenti (nikako kopije!) predaju vlastitom župniku, koji neka ih dostavi na adresu:

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Kaptol 7

BiH - 71000 SARAJEVO

Ako je ikako moguće, valja izbjeći slanje poštom kako se originalni dokumenti ne bi izgubili ili bili oštećeni. Mole se župnici da kandidatima pomognu u prikupljanju valjanih dokumenata te da ih Ordinarijatu dostave što prije, a najkasnije do 1. kolovoza tekuće godine. Kandidati će o rezultatima svoje molbe, o čemu odlučuje nadbiskup vrhbosanski, biti obaviješteni također preko vlastitog župnika.

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Mr. Marko Tomić
 POSTULATOR KAUZE „DRINSKIH MUČENICA“
 – S. M. JULE IVANIŠEVIĆ I ČETIRI SUSESTRE DRUŽBE KBLJ
 Kraljice Katarine 1
 BiH – 80320 KUPRES

**Predmet: Dozvola za tiskanje molitve za proglašenje
 svetima blaženih „Drinskih mučenica“
 – Imprimatur-**

Datum: 16. lipnja 2011.
 Broj: 931/2011

Nakon što je pregledan sadržaj Molitve za proglašenje svetima blaženih „Drinskih mučenica“, ovim se daje dopuštenje za tiskanje istih. (Imprimatur br. 931/2011 od 16. lipnja 2011.)

Molitva

*Gospodine Bože, ti si blažene Drinske mučenice,
 sestre Julu, Berchmanu, Krizinu, Antoniju i Bernadetu
 obdario milošću redovničkog zvanja i snagom da svoju vjernost
 i ljubav prema tebi potvrde prolijevanjem krvi.
 Udijeli i nama postojanost u vjeri da se, i uz cijenu trpljenja,
 ne odijelimo od tebe.*

*Ponizno te molimo da ove svoje blaženice
 pribrojiš društvu svetih sveopće Crkve
 da bismo još odvažnije slijedili primjer njihova života
 i iskusili njihov moćni zagovor u svojim potrebama
 i životnim borbama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.*

Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski

Ilija Orkić, kancelar

**Popis vjernika koji će 3. srpnja 2011. godine primiti
 Priznanje Vrhbosanske nadbiskupije:**

Datum: 29. lipnja 2011.
 Broj: 1006/2011.

1. Ruža Ikić iz župe Zovik – Brčanski dekanat
2. Ljilja Miletić iz župe Bugojno – Bugojanski dekanat
3. S. Zorislava Katić – na službi u Derventi – Derventski dekanat
4. Mijo Matanović iz župe Odžak – Doborski dekanat
5. Vlatko Bilan iz župe Gromiljak – Kreševski dekanat
6. Pero Lončar iz župe Gračac i Ivo Križanac iz župe Uzdol – Ramski dekanat
7. Anto Ivić i Veselko Dizdar iz župe Katedrala – Sarajevski dekanat

8. Sutješki dekanat nema prijedloga
9. **Franjo Badrov** iz župe Vitez – Travnički dekanat
10. **Šimo Tunjić** iz župe Lukavac – Tuzlanski dekanat
11. **Franjo Glavaš** iz župe Sivša – Usorski dekanat
12. **Marko Nikić** iz župe Kopanice – Šamački dekanat
13. **Perica Jukić** iz župe Lug – Brankovići – Žepački dekanat

Priznanje će se primiti prigodom proslave 130 – te obljetnice uspostave redovite crkvene hijerarhije u BiH. Vjernici koji će primiti Priznanje će sudjelovati u Katedrali na sv. Misi vanjske proslave patrona naše Nadbiskupije Presvetog Srca Isusova 3. srpnja 2011. godine u 10.30 sati, nakon koje je zajednički ručak za vrijeme kojeg će uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski uručiti Priznanja predloženim vjernicima.

U prilogu su ukratko napisana obrazloženja zbog kojih će upravo ovi vjernici dobiti Priznanje.

Vjernicima koji će primiti Priznanje iskrena čestitka kao i samoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Na mnogaja ljet.

Luka Tunjić
generalni vikar

Vjernici Vrhbosanske nadbiskupije koji će primiti Priznanje prigodom 130 – te obljetnice ponovne uspostave redovite crkvene hijerarhije u BiH:

Gospođa Ruža Ikić je iz župe Zovik u Brčanskom dekanatu. Majka je šestero djece od kojih su dva sina fra Josip i fra Miroslav svećenici i jedna kćer časna sestra. Svakodnevno dolazi na sv. Misu te se redovito ispovijeda i pričešćuje. Članica je i predsjednica mjesnog bratstva Franjevačkog svjetovnog reda. Rado sudjeluje u raznim župnim akcijama kao što su pomoć siromašnima, obilazak bolesnih i nemoćnih te redovito daje svoje priloge za gradnju crkve i uzdržavanje svećenika. Važno je spomenuti da ona i muž prednjače u ovakvim i sličnim akcijama.

Gospođa Ljilja Miletić je iz župe Bugojno u Bugojanskom dekanatu. Majka je petero djece od kojih je sin Matija trenutno u novicijatu na Gorici u Livnu. Udana i oženjena djeca su crkveno vjenčana a najmlađi sin je ministrant. Muž Ivan je umro 1999. godine a bugojanci ga se s poštovanjem spominju kao uzornog čovjeka u svakom pogledu. Ljilja svoju djecu odgaja u kršćanskom duhu, sama odiše ispunjena Kristovim duhom, uspravno i s povjerenjem u Božju providnost prihvaća sve životne radosti i poteškoće. Cijela obitelj je svakodnevno redovito na svetim misama i re-

dovito primaju sakramente. Svi su angažirani u župnim projektima, pastoralnom i karitativnom radu a posebno brine i za staru majku u župi Kandija. Kao župnik s radošću mogu s oltara pročitati ime ove žene kao stamene, nepokolebljive i ustrajne u svjedočenju vjere.

S. Zorislava Katić kao redovnica sestara milosrdnica djeluje u župi Derventa ali njezino polje rada je cijeli Derventski dekanat. Kao redovnica ima lijepu, toplu i ohrabrujuću riječ za sve pogotovo starije i bolesne kojima je najpotrebniji pohod, da se ne osjete sami i ostavljeni. A kao medicinska sestra svakodnevno obilazi bolesne i nemoćne, donosi lijekove i svojim velikim medicinskim iskustvom pomaže u liječenju i savjetima. Svojim cjelokupnim djelovanjem ulijeva nadu i daje moralnu sigurnost svim vjernicima toga kraja. Na raspolaganju je svim svećenicima za patrone župa i druge proslave u dekanatu. Uz to nađe vremena za uređenje crkve, kuće i dvorišta. Svoju vjeru svjedoči ljudima ovog kraja na najbolji mogući način.

Gospodin Mijo Matanović je iz župe Odžak u Doborskom dekanatu. Član je Župnog pastoralnog vijeća. Redovito dolazi na sv.

Mise i prima sakramente. Aktivan je član župne zajednice što znači da podržava i prednjači u svim projektima župe. Donedavno je bio i predsjednik Vlade Županije Posavske. Nastojao je pomagati novčano i na druge načine svim župnim zajednicama u dekanatu. Nastojao je na toj službi ali i sada nazočiti na vjerskim slavljinama u dekanatu. Sada je zastupnik u Domu naroda Federacije BiH. I kao političar svjedoči „da ne živi čovjek samo o kruhu nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta“.

Gosp. Vlatko Bilan je iz župe Gromiljak u Kreševskom dekanatu. Član je Župskog ekonomskog vijeća, praktični je vjernik što znači da redovito dolazi na svete mise i prima sakramente. Poznati je gospodarstvenik u Gromiljaku i široj regiji, sudjeluje u svim župnim aktivnostima, podržava materijalno župne projekte. Rado pomaže potrebnima i siromašnima jer to može i hoće te na taj način svjedoči da materijalno nije najvažnije i jedino važno u životu.

Iz Ramskog dekanata su predložena i prihvaćena dva vjernika za Priznanje: Pero Lončar i Ivo Križanac

Gospodin Pero Lončar je iz župe Gračac. Živi uzornim kršćanskim životom kao vjernik i sumještatinin. Kao prakaratur uvijek je na usluzi župnicima u njihovom pastoralnom i graditeljskom radu. Rado se odaziva i sudjeluje u svim potrebama ove župne zajednice. Posebno se zalagao, što čini i danas, za uređenje i očuvanje mjesnog groblja i kapelice u Ustirami. Svjedoči svoju vjeru i svi ga poznaju kao vrijedna i poštena radnika, prijatelja i sumještatinina. Zajedno sa svojom djecom, od kojih je četvero još živo, s dubokim kršćanskim prožimanjem i shvaćanjem preko deset godina se brinuo i njegovao bolesnu suprugu, koja je poslije moždanog udara bila pala na postelju i u polusvjesnu komu te se nije mogla samostalno micati ni hraniti. Nikad nije pokazivao da mu je to teret i nije se mogla čuti riječ očaja ili razočaranja, nego u svemu lijepo kršćansko suosjećanje i solidarnost.

Ivo Križanac je iz župe Uzdol. Život ga nikada nije mazio ni štedio. U osmoj godini, nakon uganuća noge, narodni medicinari mu iščašuju kuk pa mu noga ostaje kraća za deset centimetara. Iako s kraćom nogom radio je i radi sve težačke poslove. Odlazio je i u Bačku brati kukuruze gdje zbog zaraze ostaje bez kose. I danas sa suprugom posadi krumpir, luk,

mrkvu, kupus, grah i ostale kulture i najesen to sve kamionom otpremi u Travničko sjemenište. Ima desetero djece a najstariji sin Mato je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije. Cijeli svoj život je bio prakaratur u svojoj župi, i danas kupi lemozinu u prigodi blagoslova polja, piše pjesme, redovito dolazi na sv. Misu, ispovijeda se i pričešćuje te aktivno sudjeluje u svim događanjima župe.

Iz Sarajevskog dekanata su predložena i prihvaćena dva vjernika za Priznanje:

Anto Ivić i Veselko Dizdar obojica iz župe Katedrala.

Gospodin Anto Ivić je vezan uz Crkvu i svećenike otkako je prije četrdeset godina doselio u Sarajevo iz Bugojanskog kraja. Redovito dolazi na sv. Misu, pričešćuje se i ispovijeda. Svi katedralni župnici i svećenici ga poznaju po nenametljivom stavljanju na raspolaganje i spremnosti pomoći. Član je Župskog ekonomskog vijeća i Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. Pomaže župniku oko pribavljanja sredstava za obnovu župskog ureda i stana te prikupljanju potrebne dokumentacije u različitim općinskim i gradskim uredima. U tome je neumoran ne samo u svojoj župi nego u većini župa i crkvenih ustanova grada Sarajeva na čemu su mu župnici i časne sestre neizmerno zahvalni jer svi dobro znademo kakva nam je administracija i što znači čekati u redu u šalterskim salama.

Gospodin Veselko Dizdar redovito nedjeljama, blagdanima pa i radnim danom dolazi na sv. Misu, pričešćuje se i redovito ispovijeda. Djeca su mu odrasla, crkveno vjenčana i također redovito primaju sv. sakramente. Pomaže župniku oko obnove župne kuće, obilaska starih, bolesnih i nemoćnih. Pomaže također oko podjele karitativne pomoći kao i božićnog blagoslova obitelji. Član je Župskog ekonomskog vijeća, ističe se u djelima milosrđa i rado pruža medicinske usluge koje su u njegovoj moći te podupire rad svećenika u bolničkoj kapelici na Koševu. Čitatelj je Katoličkog tjednika i, vjerujem da to čine i drugi koji primaju priznanje ali to župnici nisu naglasili, redovito izmiruje svoje obveze prema župi i župniku.

Gospodin Franjo Badrov je iz župe Vitez iz Travničkog dekanata. Rodio se u tipičnoj bosanskoj katoličkoj obitelji, ne nešto imućnoj ali vrlo skladnoj i punoj strahopoštovanja. Činjenica da se rodio u blizini hodočasničkog mje-

sta Kalvarija je obilježila cijeli njegov zdrav, kršćanski vrlo pobožan i jednostavan život. Svoj život je proživio uz svoju obitelj, svoju crkvu i svoje ujake. Nenametljiv, nasmijan, uslužan, ponizan... Svi svećenici koji su bili na službi u Vitezu u zadnjih 40 – ak godina na prvom mjestu će se sjetiti Mošunjskog dobrog i jednostavnog prakaratura Franje koji se nikad ne ističe, ne dosađuje, nikad mu ništa nije teško, zapravo bilo mu je teško kad je prošle godine imao moždani udar i kad se pobojao da se više neće brinuti o sv. Anti i o Kalvariji kako je to dosad činio. Sve pokošeno, uredno, dostojno pripravljeno za slavljenje sakramenata. Uprvo ta privrženost crkvi, jednostavnost i dobrota ga preporučuju za ovo priznanje.

Gospodin Šimo Tunjić je iz župe Lukavac u Tuzlanskom dekanatu. Rano ostaje bez oca i od rane mladosti skrbi za sebe i majku. Ipak završava srednju školu i uz posao se stručno usavršava. Prakaratur je i aktivan član je Župskog ekonomskog vijeća te član odbora za održavanje groblja u Donjem Bistarcu. Redovit na sv. Misi, pričesti i ispovijedi te listopadskim i svibanjskim pobožnostima. Svoj kršćanski odgoj je prenio i na svoje sinove a sada i unuke. Iako tih i nenametljiv njegova aktivnost se snažno očituje u životu župne zajednice. Zaprvo uzoran je župljanin ove župe. I druge potiče na fin i nenametljiv način da se aktivnije uključuje u život župne zajednice.

Gospodin Franjo Glavaš je iz župe Sivša u Usorskom dekanata. Praktični je vjernik, prakaratur i član Župskog ekonomskog vijeća u drugom mandatu. Cijelo vrijeme rata je bio u župi te kao branitelj dva puta ranjavan. Jedan je od najboljih suradnika u svim pastoralnim, građevinskim i drugim aktivnostima. Posebno

se ističe u održavanju, gradnji i okupljanju zajednice u Blaževcima. Uz Blaževce u proteklom razdoblju je gradio kapelicu i mrtvačnicu u groblju Bobare. Održava, čisti i brine se za sve crkvene objekte i filijali Blaževci. Pouzdan je i odan u svim potrebnim aktivnostima župe.

Marko Nikić je iz župe Kopanice u Šamačkom dekanatu. Ima četvero djece, svi pouzdani i poženjeni, vjerni Crkvi kao i otac Marko koji je cijeli život vezan uz Crkvu. Radosno joj služi kao prakaratur i u više navrata crkveni odbornik i član župskih vijeća. Svakog dana je na sv. Misi i pričesti, redovito se mjesečno ispovijeda i gdje god se pruži prilika brani i poučava katoličke stavove, zbog čega često trpi kritike i prigovore onih kojima Crkva ne znači puno. Dakle, jednostavan čovjek i vjernik pun strahopoštovanja i pouzdanja u Boga.

Perica Jukić je iz župe Lug – Brankovići u Žepačkom dekanatu. Otac je sedmero djece. Radi kao profesor u Katoličkom školskom centru „Don Bosco“ u Žepču. Zbog svoga kršćanskog odgoja, on i cijela obitelj su stekli primjeren kršćanski ugled u sredini u kojoj žive i rade. Primjeren kršćanski život omogućio mu je pristup mnogim povjerenim dužnostima ali i odstup kada se to kosilo s njegovim kršćanskim moralnim načelima. Član je Župskog pastoralnog vijeća i Poslovnog odbora u svojoj župi. Član je i Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. Svojevremeno se bavio i politikom te je obnašao mnoge dužnosti u političkoj, izvršnoj i zakonodavnoj vlasti na svim razinama Bosne i Hercegovine i ranije Hrvatske Republike Herceg Bosne. Ne samo da podržava sve pastoralne i župne projekte nego je sa župnikom i sukreator tih projekata.

**Velečasni gospodin
Don Michele Capasso
prezbiter Missio ad Gentes u Sarajevu
Nadbiskupija Vrhbosanska**

Datum: 18. srpnja 2011.
Broj: 1102/2011

Dragi brate Misniče!

*Zahvaljujem Gospodinu za prisutnost
Missio ad Gentes u gradu Sarajevu, Vrhbosanskoj*

Nadbiskupiji u mjestu Vogošća.

Zahvaljujem Bogu, dragi brate misniče za tvoju prisutnost i svećeničko djelovanje u srcu ovog poslanja.

U ovoj *Missio ad Gentes*, određenoj u Dekretu koji smo usvojili zajedno s Inicijatorima Neokatekumenskog Puta, ti nosiš svećeničku odgovornost pod mojim izravnim vodstvom i u zajedništvom s Međunarodnom ekipom Neokatekumenskog Puta i njihovim predstavnicima.

Svi oni koji, unutar ovog poslanja, budu zatražili započeti put kršćanske inicijacije vlastit Neokatekumenskom Putu bit će povjereni *Missio ad Gentes*, pod tvojim pastoralom odgovornošću. Za njih ćeš ti preuzeti dužnost navještaja Riječi, posvećivanja naroda Božjeg i privođenja na put svetosti.

Obitelji članovi *Missio ad Gentes* ovisiti će podjednako o tvojoj odgovornosti na pastoralnom planu. Također preuzimate istu odgovornost i za duhovna zvanja, posebno svećenička koja budu se u toj Misiji u Vogošći okupljala.

Vaša jurisdikcija obuhvaća slijedeća mjesta koja pripadaju tom sjedištu Misije ad Gentes: grad Vogošća, Blagovac, Hotonj i Ugorsko.

Trebat ćeš, dakle, podržavati vjeru zajednice ad Gentes, napose sa sakramentima. U okviru izvršavanja ovog tvog poslanja očekuje te priprema i podijeljivanje sakramenata katolicima koji žive u Vogošći (Sarajevo) i onima koji budu željeli činiti Neokatekumenski put, sukladno Crkvenim zakonima. Podjeljivanje sakramenata krštenja i vjenčanja biti će upisano u matice pohranjene u kapeli *Missio ad Gentes* u Vogošći.

Prezete ćete kuću i crkvu u Vogošći od dosadašnjeg župnika vlč. dr. Pere Brkića. Uvođenjem u službu dobivate sve potrebne ovlasti koje predviđene Zakonikom kanonskog prava za vođenje župe. Uvesti će Vas u službi mons. Bosiljko Rajić, biskupski vikar za pastoral. Pred njim ćete i obaviti primopredaju.

Imaš ovlast slaviti Euharistiju sa zajednicom ad Gentes prema uredbama odobrenim za

Neokatekumenski put, u kapeli ili nekom drugom prikladnom mjestu, i svako drugo slavlje, napose Slavlje Riječi, koje može pomoći rastu zajednice u vjeri.

Jednako tako proviđat ćeš i predlagati svima sakrament pomirenja; koji je mjesto gdje se očituje božansko milosrđe koje nas zahvaća kako bi se pomirili s Bogom i čini od nas grešnika ljubljenu djecu Očevu.

Na kraju, posebno ćeš se brinuti za svećenike i redovničke pozive, imajući na umu da je obitelj prirodni teren svakog poziva. Bdjete ćeš dakle s mnogo brige o evangelizaciji obitelji.

Kako bi se osiguralo zajedništvo s narodom Božjim biti će važno za tebe i za obitelji u poslanju, biti u zajedništvu sa svećenicima Nadbiskupije; zato te pozivam da sudjeluješ, redovito, na susretima svećenika dekanata i biskupije.

Svake ćemo se godine zajedno s delegiranom Ekipom Neokatekumenskog puta osvrnut na život *Missio ad Gentes* i okupit ćemo sve obitelji u poslanju kako bi rasle u zajedništvu i jedinstvu Crkve.

Neka te Duh Sveti prati sa svojom božanskom prisutnošću tijekom tvoga poslanja na službu evangelizacije dijela naroda Božjeg povjerenog *Missio ad Gentes-u*.

Obećavam ti moju molitvu u snazi Duha Svetoga.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Ilija Orkić, kancelar

Dostavlja se:

Imenovanom

Mons. Bosiljku Rajiću, bisk. vikaru za pastoral

Preč. Pavi Šekeriji, Sarajevskom dekanu

Neokatekumnskom putu

Mons. Ivanu Milovanu, biskupu porečkom i pulskom

Arhivu

Svim župama, samostanima, uredima i institucijama u Bosni i Hercegovini

Predmet: Poziv na beatifikaciju Drinskih mučenica

Datum: 9. kolovoza 2011.

Broj: 1210/2011.

Poštovana braćo i sestre u Kristu!

Uvjereni smo da ste već čuli da će papin izaslanik uzoriti gospodin Angelo kardinal Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih Službenice gospodnje Drinske mučenice proglasiti

blaženima. Svečano misno slavlje beatifikacije će biti 24. rujna 2011. godine u 11 sati u Sarajevu (Olimpijska sportska dvorana Zetra). U Organizacijskom odboru su, uz članove iz Vrhbosanske nadbiskupije i sestre Kćeri Božje ljubavi, i po jedan koordinator iz drugih biskupija BK BiH i biskupija iz kojih sestre mučenice potječu. Za Mostarsko – Duvanjsku i Trebinjsko – Mrkansku biskupiju je koordinator preč. Ivan Štironja a za Banjalučku biskupiju mons. Anto Orlovac. I na taj način smo htjeli pokazati da ovo slavlje nadilazi granice naše Nadbiskupije i da je ovo međunarodni duhovski događaj.

Podsjećamo pet sestara koje pripadaju družbi Kćeri Božje ljubavi su: s. Jula Ivanišević, s. Berchmana Leidenix, s. Krizina Bojanc, s. Antonija Fabjan i s. Brnadeta Banja. Pripadaju nad/biskupijama: Požeškoj, Bjelovarsko – Križevačkoj u Hrvatskoj, Novo Mesto u Sloveniji i Bečkoj u Austriji. Kao što se može vidjeti nijedna sestra nije rodnom iz Bosne i Hercegovine. Na početku Drugog svjetskog rata kao redovnice su djelovale u svome samostanu na Palama odakle su nasilno po zimi pješice odvedene u Goražde gdje su u noći 15. prosinca 1941. godine, da bi sačuvali svoje redovničke zavjete, podnijele mučeničku smrt. Sama činjenica što nisu iz naše zemlje a u njoj su zavrijedile palmu mučeništva nas obvezuje, ne samo da im dođemo na proglašenje nego da ih štujemo i svakodnevno molimo njihov nebeski zagovor. Druga važna činjenica koja nas poziva na svečanost proglašenja blaženim jest da su upravo Drinske mučenice prve blaženice u družbi sestara Kćeri Božje ljubavi koje djeluju diljem svijeta i da je ovo prvo proglašenje blaženim u dugogodišnjoj povijesti Vrhbosanske nadbiskupije.

Mučenička smrt i proglašenje blaženim Drinskih mučenica je prigoda svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima naših nad/biskupija ispitati svoj vjernički život i posvjedočiti svoju vjernost mučeništvu Isusa Krista koje je izvor svake milosti i blagoslova. Stoga najsrdačnije i na ovaj način pozivamo sve svećenike, redovnike i redovnice da dođu organizirano sa svojim vjernicima na sv. Misu proglašenja blaženim naših Drinskih mučenica. U prilogu vam dostavljamo pozivnicu, mali plakat i sve potrebne informacije vezane uz beatifikaciju.

Radujući se vašem dolasku najiskrenije vas pozdravljamo i očekujemo u Sarajevu.

Luka Tunjić, generalni vikar

Ilija Orkić, kancelar

Dijecezanskim svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na XVI. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije 21. rujna 2011.

Datum: 16. kolovoza 2011.

Broj: 1269/2011

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije je poznato da će 24. rujna 2011. godine pet sestara Kćeri Božje ljubavi poznatije kao Drinske mučenice biti proglašene blaženima. Stoga mislim da bi bilo višestruko korisno i na našem ovogodišnjem susretu upoznati se sa sestrama Mučenicama ali i sa svim Slugama Božjim iz naše Nadbiskupije za koje se vodi postupak za proglašenje blaženim. Poslije te glavne teme slijedila bi izvješća iz Međupomoći, Svećeničkog doma, Sjemeništa i Bogoslovije te završna riječ Nadbiskupova. **Dnevni red** bi izgledao ovako:

9.30 - sv. Misa u crkvi sv. Ćirila i Metoda (ponijeti albu, pojas i štolu crvene boje)

10.45 - Drinske mučenice i Sluge Božje Vrhbosanske nadbiskupije – prof. dr. Pavo Jurišić, dekan KBF-a

11.45 – Stanka

12.00 – Izviješća iz Međupomoći, Svećeničkog doma, Sjemeništa, Bogoslovije i završna riječ
Nadbiskupova
13.00 – Ručak

Podsjećam svećenike da opravdani razlog nedolaska treba u pisanom obliku javiti Ordinarijatu.

Radujući se i ovogodišnjem susretu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kard. Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

*Josip Jelić
vicekancelar*

Članovima Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na sjednicu

Datum: 7. rujna 2011.
Broj: 1412/2011

Poštovani članovi Pastoralnog vijeća!

Kao što Vam je poznato redovita sjednica Pastoralnog vijeća naše Nadbiskupije je bila predviđena 24. rujna tekuće godine. Međutim, taj dan je u našoj Nadbiskupiji veliki milosni događaj proglašenja Drinskih mučenica blaženim, zbog čega se termin sjednice pomiče na subotu 1. listopada 2011. godine. Sjednica će se održati u prostorijama Vrhbosanskog ordinarijata, Kaptol 7, 71000 SARAJEVO s početkom u 10,00 sati. U 13,00 sati je ručak te, ako bude potrebno, nakon ručka nastavljamo s radom.

Dnevni red:

1. Zapisnik s prošle sjednice
2. Prijedlozi tema za pastoralnu godinu
3. Prijedlog pastoralnog kartona župe
4. Razno

Svjedoci smo teškoća i složenosti vremena u kojem živimo. Koliko kršćani svojim životima doprinose ovakvom stanju i produbljivanju krize pitanje je koje nikoga ne bi smjelo ostaviti ravnodušnim. To s druge strane znači što svatko od nas čini da vjera, nada i ljubav Radosne vijesti ne umiru u mjestima u kojima živimo. Po svom krštenju smo pozvani biti širitelji svjetla istine, radosnog življenja i u Kristu utemeljene nade. Papa Benedikt XVI. sve češće naglašava potrebu preispitivanja svoje osobne vjere i traženja načina nove evangelizacije.

Nadam se punom sastavu članova Vijeća a svoj eventualni nedolazak je potrebno javiti ovom Ordinarijatu.

Zahvaljujem Vam na dosadašnjoj suradnji te u iščekivanju susreta iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Luka Tunjić
generalni vikar*

*Ilija Orkić
kancelar*

Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije
Ordinarijatu Mostarsko – Duvanjske i Trebinjsko – Mrkanske biskupije
Ordinarijatu Banjalučke biskupije

Predmet: Uspjehi na Seminaru za ovlast ispovijedanja 2011.

Datum: 15. rujna 2011.
 Broj: 1471/2011

Seminar za ovlast ispovijedanja je održan 5. i 6. rujna 2011. godine u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Predavači i ispitivači su bili: prof. dr. Zdenko Spajić iz moralne teologije, prof. mr. Danimir Pezer iz pastoralne teologije i prof. mr. Marko Tomić iz kanonskog prava. Trećem seminaru i usmenom ispitu je pristupilo 12 svećenika, drugom seminaru i pismenom testu 10 te prvom seminaru i pismenom testu 7 svećenika. Na Seminaru je sudjelovalo ukupno 29 mladih svećenika.

Treći seminar

Vlč. Ivo Martinović, Banjalučka biskupija
 Vlč. Anto Marić, Banjalučka biskupija
 Vlč. Marko Crnjak, Banjalučka biskupija
 Vlč. Marko Majstorović, Vrhbosanska nadbiskupija
 Fra Mario Jurić, Provincija Bosne Srebrene
 Vlč. Slaviša Stavnjak, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Josip Šimunović, Vrhbosanska nadbiskupija
 Fra Mate Logara, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Vlč. Ivo Jezidžić, Vrhbosanska provincija
 Fra Ivan Kasalo, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Nikola Rosančić, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Vlč. Božo Pinjuh, Banjalučka biskupija

Navedeni svećenici su nazočili treći put na Seminaru za ovlast ispovijedanja i pozitivno prošli na usmenom ispitu te Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele trajnu ovlast ispovijedanja.

Drugi seminar

Vlč. Dražan Mirčić, Banjalučka biskupija
 Fra Marinko Baotić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Vine Ledušić, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Fra Ilija Alandžak, Provincija Bosne Srebrene
 Vlč. Davor Topić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Fra Ivica Baketarić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Stipan Klarić, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Fra Slaven Brekalo, Provincija hercegovački franjevaca
 Fra Ivo Bošnjak, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Miroslav Jelić, Provincija Bosne Srebrene

Navedeni svećenici su nazočili drugi put na Seminaru za ovlast ispovijedanja, pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji produže ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Prvi seminar

Vlč. Mario Ćosić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Đuro Arlović, Vrhbosanska nadbiskupija
 Fra Goran Ćorluka, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Fra Željko Barbarić, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Don Ivan Marčić, Mostarsko –Duvanjska i Trebinjsko – Mrkanska biskupija
 Fra Branimir Novokmet, Provincija hercegovačkih franjevaca
 Fra Josip Filipović, Provincija Bosne Srebrene

Navedeni svećenici su prvi put nazočili na Seminaru za ovlast ispovijedanja, pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Svećenici: fra Davor Dominović, vlč. Dragan Jurić, vlč. Ivo Kopic i vlč. Mladen Kalfić su se pismeno ispričali da ne mogu nazočiti Seminaru i Komisija predlaže da im njihov Ordinarij produži ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Fra Danijelu Nikoliću (Provincija Bosna Srebrena) je ovo trebao biti treći seminar, ali se nije ispričao ni pojavio na seminaru. Komisija predlaže da njegov ordinarij s njim osobno riješi ovlast ispovijedanja do slijedećeg seminaru.

Koristim prigodu zahvaliti ocima biskupima mons. Franji Komarici i mons. Peri Sudaru na predvođenju sv. Misa i prigodnim pastirskim riječima. Zahvaljujem i članovima Komisije na održanim predavanjima i spremnosti ta dva dana Seminara biti na raspolaganju. Zahvaljujem također upravi Bogoslovije na čelu s preč. Markom Zupkom, rektorom na otvorenom srcu i vratima kuće te logističkoj potpori. I na kraju zahvaljujem svim svećenicima koji su sudjelovali na ovogodišnjem seminaru. Bila je to prigoda još bolje i dublje se upoznati, nešto novo čuti i naučiti te u Euharistiji učvrstiti svoje zajedništvo.

Želeći svako dobro i uspjeh iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Mr. Luka Tunjić,
predsjednik Komisije*

Ovlasti ispovijedanja

Datum: 16. rujna 2011.
 Broj: 1480/2011

Na temelju izvještaja predsjednika Komisije za ovlast ispovijedanja preč. Luke Tunjića, ovim podjeljujem ovlast ispovijedanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji sljedećim svećenicima:

Svećenicima koji su nazočili trećem seminaru i položili usmeni ispit podjeljujem trajnu ovlast ispovijedanja:

Vlč. Marko Majstorović
 Fra Mario Jurić
 Vlč. Slaviša Stavnjak
 Vlč. Josip Šimunović
 Vlč. Ivo Jezidžić

Svećenicima koji su nazočili drugom seminaru i položili pismeni ispit produžujem ovlast ispovijedanja na godinu dana:

Fra Marinko Baotić
 Fra Ilija Alandžak
 Vlač. Davor Topić
 Fra Ivica Baketarić
 Fra Ivo Bošnjak
 Fra Miroslav Jelić

Svećenicima koji su nazočili prvom seminaru i položili pismeni ispit produžujem ovlast ispovijedanja na godinu dana:

Vlač. Mario Ćosić
 Vlač. Đuro Arlović
 Fra Josip Filipović

Pismeno su se ispričali fra Davor Dominović, vlač. Mladen Kalfić, vlač. Ivo Kopic i vlač. Dragan Jurić. Komisija predlaže da im se produži ovlast ispovijedanja na godinu dana.

Prema knjizi *Examina pro iurisdictione III. i Vrhbosni broj 3/2010. str. 199* fra Danijel Nikolić je sudjelovao na dva seminaru, ovaj seminar mu je trebao biti treći i završni ali se nije pojavio ni ispričao. Ovlast ispovijedanja ovisi od odgovora na dopis koji sam mu uputio.

Svima koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji seminara od srca zahvaljujem i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kard. Puljić
 nadbiskup vrhbosanski*

*Ilija Orkić
 kancelar*

Imenovanja i premještaji

Vlač. gosp. Fra Pero Karajica, župnik župe Sv. Franje Asiškog imenovan dušobrižnikom u zatvoru Kula u Sarajevu (br. 890-1/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Vladimir Pranjić, župnik župe Sv. Josipa - Zenica imenovan dušobrižnikom u zatvoru u Zenici (br. 890-2/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Anto Pušeljić, župnik župe Bl. Alojzija Stepinca - Orašje imenovan dušobrižnikom u zatvoru u Orašju (br. 890-3/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Zdravko Anđić, župnik župe Sv. Petra i Pavla - Tuzla imenovan dušobrižnikom u zatvoru u Tuzli (br. 890-4/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Hrvoje Radić, župnik župe Sv. Ante Padovanskog imenovan dušobrižnikom u zatvoru u Busovači (br. 890-5/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Pero Iljkić, župnik župe Srca Isusova - Doboju imenovan dušobrižnikom u zatvoru u Doboju (br. 890-6/2011 od 6. lipnja 2011.)

Vlač. Hrvoje Kalem razriješen službe župnog vikara u župi Stup i poslan na studij Fundamentalne teologije u Rim (br. 933/2011 od 16. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Kristijan Montina razriješen službe župnog vikara u Župi Uznesenja BDM – Osova (br. 935/2011 od 16. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Antun Perković imenovan župnim vikarom u Župi Uznesenja BDM – Osova (br. 936/2011 od 16. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Fra Miroslav Batarilo imenovan župnim vikarom u Župi Sv. Ilije proroka Novi Šeher (br. 937/2011 od 16. lipnja 2011.)

Vlač. gosp. Mario Oršolić razriješen dosadašnjih obaveza i poslan u inozemnu pastvu – voditelj HKM Innsbruck (br. 1001/2011 od 28. lipnja 2011.)

Vlč. gosp. Ilija Marković imenovan župnim vikarom u Župi Uznesenja BDM - Stup (br. 1002/2011 od 29. lipnja 2011.)

Vlč. gosp. Fra Domagoj Šimić imenovan župnim vikarom u župi Nova Bila (br. 1003/2011 od 29. lipnja 2011.)

Vlč. gosp. Fra Josip Mihael Matijanić imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM Uskoplje/Gornji Vakuf (br. 1004/2011 od 29. lipnja 2011.)

Vlč. Gosp. Slavko Rajič dekretom Vojnog ordinarijata u RH imenovan kapelanom vojne kapelanije „Sveta Obitelj“ u Velikoj Buni (br. 1029/2011 od 5. srpnja 2011.)

Vlč. gosp. Fra Marinko Baotić imenovan župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla Tuzla (br. 1053/2011 od 7. srpnja 2011.)

Vlč. Gosp. Franjo Tomić razriješen službe župnika u Bosanskom Brodu i imenovan upravite-
ljem svećeničke kuće „Vila Salvator“ u Dubroniku (br. 1093/2011 od 15. srpnja 2011.)

Vlč. Gosp. Robert Ružić razriješen službe ravnatelja Vila Salvator u Dubrovniku i stavljen na raspolaganje za HKM Mannheim i Mosbach/Njemačka (br. 1094/2011 od 15. srpnja 2011.)

Vlč. Gosp. Anto Perić razriješen službe voditelja HKM Mannheim i Mosbach/Njemačka i ime-
novan župnikom u župi Sv. Ilije proroka Bos. Brod (br. 1095/2011 od 15. srpnja 2011.)

Vlč. gosp. Robert Ružić dekretom Dubrovačke biskupije br. 454/2011 od 18. srpnja 2011. raz-
riješen službe upravitelja župe Gospe Velike - Govedari (br. 1132/2011 od 26. srpnja 2011.)

Vlč. gosp. Stipo Miloš dekretom Dubrovačke biskupije br. 450/2011 od 18. srpnja 2011. razri-
ješen službe upravitelja župe sv. Srđa i Baka – Pridvorje i imenovan župnikom župe Sv. Kuzme
i Damjana – Lastovo (br. 1133/2011 od 25. srpnja 2011.)

Vlč. gosp. Robert Ružić dekretom nadbiskupije Freiburg br. II-97.11-27664 od 26. srpnja 2011.
imenovan vikarom HKM Mannheim-Mosbach (br. 1154/2011 od 1. kolovoza 2011.)

Vlč. gosp. Mati Antiću, DI, dana dozvola obavljanja pastoralne službe u župi Sv. Ignacija
Lojolskog – Grbavica Sarajevo (br. 1278/2011 od 17. kolovoza 2011.)

Vlč. gosp. Zvonimiru Rubiniću, DI, dana dozvola obavljanja pastoralne službe u župi Sv.
Ignacija Lojolskog – Grbavica Sarajevo (br. 1279/2011 od 17. kolovoza 2011.)

Dozvole

Dekret broj: 945-1/2011 od 17. lipnja 2011.: Daje se dozvola za blagoslov kapele na „Starom
groblju“ – Haljinići - župa Uznesenja BDM Haljinići

Dekret broj: 964-1/2011 od 21. Lipnja 2011.: Daje se dozvola za blagoslov kipa u crkvenom
dvorištu u župi Sv. Ilije proroka – Turić.

Dekret broj: 983-1/2011 od 30. lipnja 2011.: Daje se dozvola za trinacije nedjeljom u srpnju i
kolovozu - župa Srca Marijina – Skopaljska Gračanica

Dekret broj: 1018/2011 od 30. lipnja 2011.: Daje se odobrenje izrade oltarne slike u župnoj
crkvi – župa Svetog Svetog Franje Asiškoga - Rumboci

Dekret broj: 1019/2011 od 30. lipnja 2011.: Daje se odobrenje za prekrivanje crkve u Zvirnjači
– župa Svetog Svetog Franje Asiškoga - Rumboci

Dekret broj: 1031/2011 od 5. srpnja 2011.: Daje se odobrenje za blagoslov zvona u župi Čemer-
no – crkva Bl. Ivana Merza u Ljubini

Dekret broj: 1115-1/2011 od 19. srpnja 2011.: Daje se dozvola za gradnju kapele Sv. Antuna
Pustinjaka u Prudu - župa Svetog Roka – Prud

Dekret broj: 1257/2011 od 12. kolovoza 2011.: Daje se dozvola za blagoslov obnovljene kape-
le na groblju Izlaz u selu Prijeslop – župa Sv. Antuna Padovanskoga Podhum Žitače

Dekret broj: 1264/2011 od 13. kolovoza 2011.: Daje se dozvola za radove na crkvi Sv. Nikole
Tavelića u Orašcu – župa Uznesenja BDM Rama-Ščit

Novi pečati

Nadbiskupova kronika (1. lipnja – 31. kolovoza 2011.)

1. lipnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Peru Tunjića, župnika u Tarčinu. U 16.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Vijeća za mlade.

2. lipnja

U 10.00 sati doček i ispit krizmanika, a u 11.00 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Terezije od Djeteta Isusa* - Bistrica (Uskoplje). U 18.00 sati u župi *Sv. Ignacija Lojolskog* - Grbavica, Nadbiskup je predslavio misu te vjenčao Anu i Daria Vučić.

3. lipnja

U 12.00 sati Nadbiskup je predslavio misu zahvalnicu na kraju akademske godine u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda*.

4. i 5. lipnja

Nadbiskup je bio u Zagrebu prigodom dolaska pape Benedikta XVI. Hrvatskoj.

6. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je imao susret s dekanom KBF-a vlč. dr. Pavom Jurišićem.

7. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na sjednici MRV-a. U 15.00 sati Nadbiskup je zajedno s počasnim kanonikom preč. Heribertom pohodio katedralu koja se renovira. U 17.00 sati Nadbiskup je primio preč. Stipu Kneževića, župnika u župi *Uzašašća Gospodinova* - Novi Travnik. U 20.00 sati Nadbiskup je otvorio izložbu „Ars sacra“ u Collegium artisticum.

8. lipnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio počasnog kanonika preč. Heriberta. U 9.30 Nadbiskup je

primio vlč. Tadiju, župnika u župi *Srca Marijina* - Skopaljska Gračanica i vlč. Iliju Ivoš, župnika u župi *Sv. Ilije* - Rostovu. U popodnevним satima Nadbiskup je otputovao u Rim.

9. i 10 lipnja

Nadbiskup je bio u Rimu.

11. lipnja

U 10.00 sati doček i ispit krizmanika, a u 11.00 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Jure* - Vitez. U 16.30 doček i ispit krizmanika, a u 17.00 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Marka Ev.* - Ilijaš.

12. lipnja

U 10.30 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u sarajevskoj katedrali *Prsvetog Srca Isusova*, a u 18.00 sati podijelio sakrament krizme u župi *Uznesenja BDM* - Stup.

13. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistiju u župi *Sv. Ante* - Drijenča, povodom proslave patrona i 25. obljetnice postojanja župe. U 19.30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vučkšića, vojnog Ordinarija i vlč. dr. Mirka Šimića, direktora Caritasa VN.

14. lipnja

U 9.00 sati Nadbiskup je imao susret s đakonima koji su odslušali predavanja iz pastoralne godine. U 10.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici *Odbora za Drinske mučenice*. U popodnevним satima Nadbiskup je otputovao u župu *Sv. Vida* - Vidovice.

15. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predvodio euharistijsko slavlje i podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Vida* – Vidovice, koja je taj dan slavila i svoj patron.

16. lipnja

U 15.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Ordinarijata.

17. lipnja

U 9 sati u Generalnoj kući sestra Služavki Malog Isusa u zagrebu primio don Antu Bakovića. U 10. sati susret u Hrvatskom Saboru i u 12 sati susret s Jadrankom Kosor, premijerkom RH.

U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio misu zadušnicu za banjalučke mučenike vlč. Filipa Lukendu i s. Ceciliju Grgić u župi *Sveta Mati slobode* na Jarunu, a u 19.00 sati sudjelovao u predstavljanju knjige „Presnački mučenici“.

18. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje te blagoslovio gradilište i kamen temeljac u župi *Sv. Franje Asiškog* na Dobrinji. U 17.00 sati Nadbiskup je predvodio duhovnu obnovu za ministrante u nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“.

19. lipnja

U 10.00 sati doček i ispit krizmanika, a u 11.00 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u župi *Rođenja BDM* - Brestovsko. U 16.00 sati doček i ispit krizmanika, a u 17.00 sati Nadbiskup je pod misom podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Ivana Krstitelja* - Kraljeva Sutjeska.

20. lipnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio odgovorne za istočnu Europu iz pokreta Fokolara „Djelo Marijino“. U 11.00 sati Nadbiskup je imamo susret s apostolskim nuncijem mons. Alessandrom D'Erricom.

21. lipnja

U popodnevnim satima Nadbiskup je pohodio KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku, te pod svečanom akademijom dodijelio diplome maturantima.

22. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje na Petričevcu povodom osme godišnjice pohoda blaženog pape Ivana Pavla II. U 18.00 sati Nadbiskup je gostovao u religijskoj emisiji RTRS u Banja Luci.

23. lipnja

U 10.30 Nadbiskup je predslavio euharistijsku u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda* s

grupom talijanskih vjernika hodočasnika, te imao s njima susret u 12.00 sati u dvorani KBF-a. U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u svetištu *Sv. Ivana Krstitelja* u Podmilačju.

24. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje povodom proslave zaštitnika *Sv. Ivana Krstitelja* u župi Bijelo Brdo. U povratku se navratio u župu Derventa. Navečer u Ordinarijatu razgovarao s vlč. Mariom Oršolićem.

25. lipnja

U 8.30 Nadbiskup je primio don Alejandra i don Giacomu, odgovorne Neokatekumenskog Puta za zajednice u Bosni. U 11.00 sati Nadbiskup je primio članove zajednice „Sv. Egidije“. U popodnevnim satima Nadbiskup je otputovao u Beč. U večernjim satima slavio je sv. Misu u Burgenlandu u župi Falež-Nikitsch.

26. lipnja

U 10 sati Nadbiskup je u župi Falež-Nikitsch slavio sv. Misu i pod misom podijelio sakrament krizme. U večernjim satima Nadbiskup se vratio iz Beča.

27. lipnja

U 11.00 sati Nadbiskup je u pratnji generacije pokojnog svećenika Joze Tomića pohodio groblje Bare te izmolio opijelo. U 18.00 sati Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda* predslavio misu zadušnicu za pokojnog svećenika Jozu Tomića.

28. lipnja

U 8.30 Nadbiskup je primio vlč. đakona Iliju Markovića. U 13.00 sati Nadbiskup je primio talijanskog veleposlanika gosp. Raimonda de Cardona. U 15.00 sati Nadbiskup je primio četiri đakona franjevačke provincije Bosne Srebrene kandidate za prezbiterat. U 17.00 sati Nadbiskup je primio vlč. dr. Mirka Šimića, direktora Caritasa VN i delegaciju iz Njemačke. U 19.00 sati Nadbiskup je nazočio svečanom obilježavanju Dana državnosti R. Hrvatske.

29. lipnja

U 10.30 pod svečanim euharistijskim slavljem u katedrali *Presvetog Srca Isusova*, Nadbiskup je zaredio pet kandidata za službu prezbiterata. U večernjim satima Nadbiskup je u zagrebačkom Muzeju „Mimara“ od Udruge *Mare nostrum Croaticum* primio zahvalnicu zlatnu plaketu s kadenom, za izuzetan doprinos u stvaranju, njegovanju i promicanju vjerskih i kulturno-povijesnih vrijednosti, koje smo baštinili od predaka u korist naših potomaka.

30. lipnja

U 10.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Odbora za *Drinske mučenice*. U 14.30 Nadbiskup je primio vlč. dr. Darka Tomaševića, profesora na KBF-u. U 15.00 sati Nadbiskup je primio vlč. dr. Šimu Maršića, povjerenika za pastoral mladih; a u 16.00 sati primio je vlč. dr. Mirka Šimića, direktora Caritasa VN. U 17.30 Nadbiskup je primio prof. Nevena Kataran.

1. srpnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje povodom 100. godišnjice postojanja župe *Presvetog Srca Isusova* u Novom Selu. Nakon slavlja se navratio u župu Brusnica. Kada je stigao u župu Brčko, obavio je razgovor s vlč. Mariom Oršolićem.

2. srpnja

U 10.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje i predvodio procesiju s Presvetim kroz grad povodom 150. obljetnice postojanja župe *Presvetog Srca Isusova* u Brčkom.

3. srpnja

U 10.30 Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u katedrali *Presvetog Srca Isusova*, a propovijedao je biskup skopski i apostolski egzarch za grkokatolike u Makedoniji mons. Kiro Stojanov povodom vanjske proslave zaštitnika nadbiskupije *Presv. Srca Isusova* i 130. obljetnice obnove redovite crkvene hijerarhije u BiH.

4. srpnja

U 14.30 Nadbiskup je primio fra Vinka Ćuru, župnika u župi *Sv. Ilije - Kiseljak*. U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u župnoj crkvi *Sv. Josipa - Pale* povodom 100. godina postojanja crkve.

5. srpnja

U 10.30 Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi povodom proslave zaštitnika *Sv. Ćirila i Metoda*. U 13.00 sati Nadbiskup je pod svečanom akademijom blagoslovio „Napretkov Dom“ na Trebeviću.

U 16 sati je propovijedao na srebrnom jubileju misništva mons. Ive Tomaševića, koja se slavila na Palama.

6. srpnja

U prijepodnevnim satima je primio predstavnika iz Brissela, te prof. Franju Marića i vlč. Pericu Majića.

U 11.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Odbora za renoviranje katedrale. U 16.30 Nadbiskup je zajedno s članovima Ordinarijata

imao susret s biskupom Klagenfurta mons. Alojzijem Schwarzom i delegacijom. U 19.00 sati Nadbiskup je s delegacijom iz Klagenfurta bio na večeri kod Austrijskog Veleposlanika u BiH.

7. srpnja

Zajedno s gostima iz Klagenfurta posjetili sjemenište u Travniku, te tamo slavili sv. Misu u 11 sati., pohodili sestre u Vitezu i župu sv. Josipa u Zenici, kao i izgradnju jedne obiteljske kuće u Kaknju.

8. srpnja

Kardinal je s gostima iz Klagenfurta pohodio svećenički dom, bogosloviju, katedralu, te Centar za mlade Ivan Pavao II, i župu Stup, sestre u Karmelu i središnjicu Caritasa.

U popodnevnim satima Nadbiskup je otputovao u Njemačku.

9. srpnja

U 10.00 sati u HMZ Mosbach Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a pod misom podijelio je sakrament krizme. U popodnevnim satima Nadbiskup se susreo s krizmanicima koji pripadaju HMZ Manheim te pod misom podijelio sakrament krizme; a u večernjim satima Nadbiskup je imao susret s članovima vijeća HMZ.

10. srpnja

U 18.00 sati Nadbiskup je pohodio župu *Sv. Ilije* u Bosanskom Grahovu, te tom prigodom predslavio euharistijsko slavlje.

11. srpnja

U 8,30 sati je primio fra Jozu Gogića, župnika u Foči radi dogovora blagoslova kamena temeljca župne crkve.

U 14.30 Nadbiskup je primio mons. mr. Tomu Kneževića, profesora na KBF-u.

12. srpnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio provincijalnu glavaricu sestara SMI sarajevske provincije s. Admiratu Lučić. U 10.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Tadiju Ivoša, župnika u župi *Srca Marijina* – Skopaljska Gračanica.

Od 13. do 15. srpnja

Nadbiskup je na zasjedanju BK BiH u Banja Luci. Po povratku u Sarajevo pohodio je sestre u Karmelu u Sarajevu.

16. srpnja

U 11.00 sati Nadbiskup je pod euharistijskim slavljem posvetio oltar i crkvu u župi *Sv. Jure - Derventa*. U 17.00 sati Nadbiskup je imao ispit krizmanika, a potom predslavio euharistijsko slavlje i podijelio sakrament krizme u župi *Sv. Ilije - Ularice*.

17. srpnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje na groblju *Sv. Ilije* u Priječanima.

Od 18. srpnja do 4. kolovoza

Nadbiskup je bio na godišnjem odmoru.

1. kolovoza

U večernjim satima je pohodio franjevački samostan na Školjiću, gdje su sjemeništarcu s odgojiteljima na ljetnoj koloniji. Tamo je sutradan ostao s njima u razgovoru.

3. kolovoza

Kardinal je posvetio vrijeme bogoslovima koji su bili na koloniji u zadarskom sjemeništu „Zmajević“.

4. kolovoza

U povratku doma iz Zadra u župi Glavice je razgovarao sa župnikom vlč. Viktorom Šošićem i vlč. Franjom Tomićem.

5. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je pod euharistijskim slavljem posvetio oltar i crkvu u župi *Preobraženja Gospodinova* - Borovica.

6. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je pod euharistijskim slavljem posvetio oltar i crkvu u župi *Materinstva BDM* - Hrvatska Tišina. U 18.30 Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u katedrali *Uznesenja BDM* u Beogradu, prigodom obilježavanja oslobođenja grada od otomanske vlasti pod vodstvom Sv. Ivana Kapistrana.

7. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje u župi *Sv. Petar i Pavao*, Novo Selo – Balegovac prigodom 10. obljetnice postojanja župe te blagoslovio dvoranu „Josipa Stadlera“.

8. kolovoza

U 10.00 sati Nadbiskup je primio gosp. Alberta Quttruccia, generalnog tajnika zajednice „Sv. Egidija“. U 16.30 Nadbiskup je pohodio župu *Bl. Majke Terezije* - Vogošća, te se susreo s novim župnim upraviteljem vlč. dr. Micheleom Capasso. U 18.00 sati Nadbiskup je pohodio samostan *Karmel* te se susreo sa sestrama.

9. kolovoza

U 10.30 Nadbiskup je primio Gorana Kosića. U 11.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Josipa Šimunovića, župnika u župi *Uznesenja BDM* - Haljinići. U 15.00 sati Nadbiskup je primio vlč. dr. Šimu Maršića, povjerenika za pastoral mladih.

10. kolovoza

U jutarnjim satima Nadbiskup je pohodio Provincijalat franjevačke provincije *Bosne Sreb-*

rene, prigodom slavlja imendana provincijala fra Lovre Gavrana. U 15 sati je predsjedao sjednici Ordinarijata. U 20.00 sati Nadbiskup je primio vojnog ordinarija mons. Tomu Vukšića.

11. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje u Brestovskom prigodom proslave Sv. Klare i 800. obljetnice postojanja redovničke zajednice sestara klarisa; a pod misom je s. Marija Franciska Lasić položila doživotne zavjete. U 18.00 sati Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda* predslavio euharijsko slavlje za pokojnog nadbiskupa Marka Jozinovića.

12. kolovoza

U 9.00 sati Nadbiskup je primio prof. Franju Marića.

13. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje prigodom 100. obljetnice postojanja župe *Prečistog Srca Marijina* - Skopaljska Gračanica.

14. kolovza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje i blagoslovio gradilište u župi *Prečistog Srca Marijina* - Foča kod Doboja. U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio misu bdijenja od svetkovine Uznesenja BDM, u Gospinu svetištu Komušina.

15. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje prigodom proslave patrona župe *Uznesenja BDM* - Kamensko kod Karlovca. U 19.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsko slavlje prigodom proslave patrona župe *Uznesenja BDM* na Stupu.

16. kolovoza

U 9.00 sati Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK BiH.

17. kolovoza

U 8.30 Nadbiskup je primio vlč. Matu Mikičića, župnika u župi *Kraljice Krunice* - Krepšić. U 11.00 sati Nadbiskup je u pratnji generalnog vikara preč. Luke Tunjića i ekonoma VN preč. Luke Kesedžića pohodio Čardak te pogledao zemljište zvano „Filomena“ koje je u vlasništvu nadbiskupije, a sada je u procesu povratka nakon nacionalizacije.

18. kolovoza

U 9.00 sati Nadbiskup je primio gosp. Stipu Matica i razgovor oko zemljišta „Filomena“.

20. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio euharijsku u novoizgrađenom etno selu na podru-

čju župe Uzdol, te blagoslovio kapelicu bl. Alojzija Stepinca.

21. kolovoza

U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistiju prigodom proslave *Gospje Voćinske* u Voćinu.

Od 22. do 24. kolovoza

Nadbiskup je bio na redovnom godišnjem susretu generacije, ove godine u akovu.

25. kolovoza

U 10.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Antu Jelića, župnika u župi *Sv. Luke* - Novi Grad. U 11.00 sati Nadbiskup je primio vlč. dr. Šimu Maršića, povjerenika za pastoral mladih. U 17.00 sati Nadbiskup je primio mons. Petra Jukića, pročelnika KUVN.

26. kolovoza

U 11.00 sati Nadbiskup je primio prof. Zdravka Šurlana, ILH. U 15.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda* s talijanskim hodočasnica, s kojima se kasnije susreo. U 17.00 sati Nadbiskup je primio gosp. Miletića, novinara.

27. kolovoza

U 12.00 sati Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje kod sestara franjevki hercegovačke provincije u Provarama, prigodom 60. godina prisutnosti sestara u gradu Sarajevu.

28. kolovoza

U 10.30 Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje u župi *Uznesenja BDM* - Haljinići.

29. kolovoza

U 8.00 sati u kapelici nadbiskupskog Ordinarijata, Nadbiskup je predslavio euharistiju s grupom mladih iz Italije predvođeni gosp. Adelom Bergamashi. U 10.00 sati Nadbiskup je imao intervju za HKR – Zagreb, povodom beatifikacije Drinskih mučenica. U 14.30 Nadbiskup je primio Sandu Smoljo, studenticu na postdiplomskom iz psihologije na Gregoriani.

30. kolovoza

U 10.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici *Odbora za Drinske mučenice*. U popodnevnom satima Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje na vrelu *Sv. Jakov* u župi Deževice povodom dolaska grupe talijanskih hodočasnika i relikvija Sv. Jakova Markijskog.

31. kolovoza

U 8.15 Nadbiskup je primio gosp. Sanjina Hodžića. U 9.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na XV. Katehetskom danu na KBF-u. U 17.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Tomu Mlakića i vlč. Josipa Vranješa.

Nove adrese

Župa Sv. Ilije proroka – Čemerno
Ljubina bb
BiH – 71 385 Srednje
Mobitel: 063/690-486
e-mail: cemerno@bih.net.ba
Tel: 033/406-131
Fax: 033/406-132

**NADBISKUPIJA VRHBOSANSKA – SARAJEVO
ŽUPA PREOBRAŽENJA GOSPODINOVA – BOROVIKA**

POVELJA

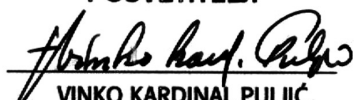
O POSVETI ŽUPNE CRKVE

NA ČAST I SLAVU PRESVETOG TROJSTVA, POD ZAŠTITOM PREOBRAŽENOG GOSPODINA
ZA PONTIFIKATA PAPE BENEDIKTA XVI, ORDINARIJA VINKA KARDINALA PULJIĆA

ŽUPA "PREOBRAŽENJA GOSPODINOVA" – BOROVIKA JE USTANOVLJENA 1922. GODINE.
PRVA ŽUPNA CRKVA IZGRAĐENA JE I POSVEĆENA 06. KOLOVOZA 1926. GODINE.
CRKVA JE SRUŠENA U NESRETNOM RATU 1993. GODINE. OBNOVU CRKVE ZAPOČINJE
VLČ. MATO MAJIĆ UZ POMOĆ DOBRIH LJUDI SA SVIH STRANA SVIJETA I BOROVIČANA.
UNUTARNJE UREĐENJE CRKVE ZAVRŠAVA VLČ. PERICA MAJIĆ.
ZA VRIJEME POSVETE ŽUPNE CRKVE ŽUPA BROJI 80–TAK VJERNIKA.

CRKVU I OLTAR POSVETIO JE NADBISKUP VRHBOSANSKI VINKO KARDINAL PULJIĆ,
NA BLAGDAN SNJEŽNE GOSPE, 05. KOLOVOZA 2011. GODINE.
U OLTAR CRKVE UGRADI MOĆI SVETOG NICOLAI–E DE FLŪE.

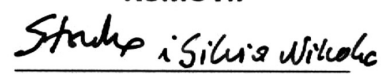
POSVETITELJ:

VINKO KARDINAL PULJIĆ
NADBISKUP VRHBOSANSKI

PERICA MAJIĆ
ŽUPNIK ŽUPE BOROVIKA

KUMOVI:

STANKO I SILVIA NIKOLIĆ

HRVOJE ŠUNJIĆ

NADBISKUPIJA VRHBOSANSKA - SARAJEVO
ŽUPA SVETOG JURAJA MUČENIKA DERVENTA

POVELJA

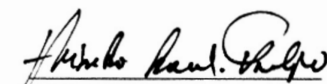
Župa Derventa postojala je već i prije turskih vremena, pod nazivom Ukrina, ali je za turskih vremena sva raseljena, te je ponovno uspostavljena 1864. godine i od tada do danas neprekinuto ima svog župnika. Prva zidana crkva započeta je 1882. godine, iz koje je sačuvana i ova današnja krstionica, a dar je prvog vrhbosanskog nadbiskupa sluge Božjega Josipa Šadlera. Crkva u današnjem izgledu započeta je 1971. i građena je do 1977. godine, ali nikada nije bila posvećena. Potpuno je minirana i srušena od srpskih snaga u ratu 1992. godine. U prosincu 1999. župnik vlč. Miro Bešlić započinje s otklanjanjem ruševina, te time započinje obnova crkve, koju uz odricanje i pomoć, kako materijalnu tako i duhovnu, ljudi ovog posavskog kraja i šire, u srpnju 2011. zajedno sa svojim župnikom Filipom Maršić obnove. Ova crkva je četvrta crkva na istim temeljima.

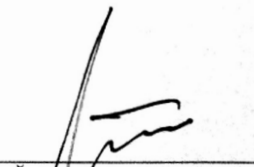
**U IME PRESVETOG TROJSTVA, U ČAST SVETOG JURE,
MUČENIKA I ZAŠTITNIKA, ZA PAPE BENEDIKTA XVI,
ZA ŽUPNIKA FILIPA MARŠIĆA, ŽUPNU CRKVU U RATU SRUŠENU
I DAROVIMA DOBROTVORA IZ TEMELJA OBNOVLJENU,
SVEČANO POSVETI I U OLTAR UGRADI
RELIKVIJE BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
VINKO KARDINAL PULJIĆ,
NADBISKUP VRHBOSANSKI.**

KUM CRKVE JE ŽELJKO LJUBAS

**U DERVENTI, 16. SRPNJA 2011.
NA BLAGDAN GOSPE KARMELSKE**

vlč. Filip Maršić,
župnik

Vinko Kardinal Puljić,
nadbiskup Vrhbosanski

Željko (Ante) Ljubas,
kum crkve

Dobelja

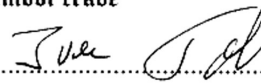
u ime Presvetoga Trojstva
Oca i Sina i Duha Svetoga!

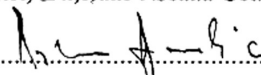
u vrijeme pontifikata Pape Benedikta XVI. i
Vrhbosanskog nadbiskupa Vinka Kardinala Puljića

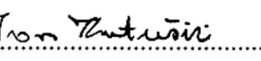
na čast Bezgrešnog Srca Marijina
i zagoboru Svetoga Roka

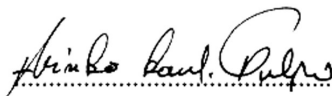
dana 14. kolovoza 2011. godine
uzoriti nadbiskup Vinko Kardinal Puljić
blagoslovi temelje nove župne crkve, na mjestu gdje
bi stara crkva srušena u ratu u lipnju 1992. godine.

kumovi crkve

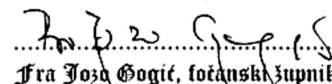

.....
obitelj Snježane i Ivana Tolića

.....
obitelj Vesne i Milana Bandića

.....
obitelj Marije i Ibke Kurtušića

.....
Uzoriti Vinko Kardinal Puljić

.....
Fra Lovo Gavran,
provincijal

.....
Fra Joža Šogić, ločanski župnik

Povelja

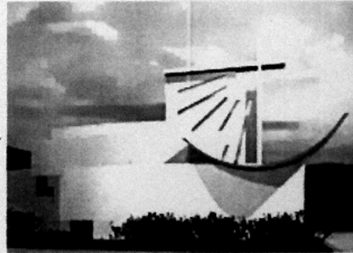
*U ime Presvetog Trojstva
Oca, Sina i Duha Svetoga!*

*U vrijeme pontifikata pape Benedikta XVI,
Vrhbosanskog nadbiskupa Vinke kardinala Puljića,
Provincijala Bosne Prebrene fra Lovre Gavrana,
Župnika fra Petra Karajice,*

Na čast svetoga Franje Asiškoga

*Dana 18. lipnja 2011. godine
Uzoritli Vinke kardinal Puljić, Nadbiskup vrhbosanski*

*Blagoslovi
polaži kamen
župnu
Franje Asiškoga
Parajevo na
i hrvatskog puka*

*gradilište i
temeljac za novu
crkvu svetoga
u Dobrinji-
ponos katoličkog
ove župe.*

Vinke kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski

fra Petar Karajica župnik

fra Perica Vidčić

fra Perica Vidčić, gvardijan na Bistriku, kam temelja

Mirko Nikolić, član ŽEŽ

Mirko Nikolić, član ŽEŽ

NADBISKUP VRHBOSANSKI
ARCHIEPISCOPUS VRHBOSNENSIS

Sarajevo, 25. lipnja 2011.

IZ KORESPONDENCIJE

**Njegova Svetost
Papa Benedikt XVI
Rimski Prvosvećenik i Kristov Namjesnik
Pastir Sveopće Crkve
Palazzo Vaticano
00120 Città del Vaticano**

Sveti Oče!

Dana 29. lipnja ove godine zajedno s cijelom Crkvom slavimo šezdesetu obljetnicu svećeničkog ređenja Vaše Svetosti.

Svim bih srcem želio biti prisutan na proslavi ove važne Obljetnice, ali mi nažalost neće biti moguće zbog pastoralnih obaveza. Ovim pismom želim se ispričati Vašoj Svetosti zbog nemogućnosti da budem nazočan proslavi šezdesete obljetnice Vašeg svećeničkog ređenja, te Vam posvjedočiti svoju zahvalnost za sve što činite u Crkvi.

Ja osobno, kao i ova mjesna Crkva, bit ćemo prisutni proslavi šezdesete obljetnice svećeničkog ređenja Vaše Svetosti našom molitvom i odanošću. Ova Obljetnica jeste prilika da Vašoj Svetosti uputim čestitke u svoje osobno ime, kao i u ime Pomoćnog Biskupa, svećenika, redovnika, redovnica, vjernika laika i svakog člana Vrhbosanske nadbiskupije.

Ponizno moleći Vaš Očinski blagoslov za našu Domovinu, upućujem svoje čestitke povodom šezdesete obljetnice svećeničkog ređenja Vaše Svetosti, te izražavam svoju odanost i vjernost!

Vašoj Svetosti odani

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

SEZIONE
PER GLI AFFARI GENERALI

Vatikan, 2. srpnja 2011.

Br. 195.000

Gospodine Kardinale,

Sveti Otac je primio s radošću dragu čestitku, praćenu molitvom za Njegovu osobu, koju ste Mu Vi, zajedno s pomoćnim biskupom mons. Perom Sudarom, te u ime svećenika, redovnika, redovnica kao i svih vjernika vrhbosanske nadbiskupije, željeli uputiti prigodom 60. godišnjice Njegova svećeničkog ređenja.

Njegova Svetost Vam srdačno zahvaljuje na tom cijenjenom znaku duhovne blizine i zajedništva s Njegovom sveopćom službom te, dok zaziva od Krista Vrhovnog Svećenika obilje milosti za Vas i za sve koji su se ujedinili s Vama u dobrim željama, od srca rado svima udjeljuje apostolski blagoslov.

Priopćujući ovo, koristim prigodu da Vas, uz osobito poštovanje, bratski pozdravim

u Kristu Gospodinu

kardinal Tarcisio Bertone
Državni tajnik

Uzoriti gospodin
Kardinal Vinko PULJIĆ
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Kaptol 7
71000 SARAJEVO

Kardinalova propovijed na misi obilježavanja Osme obljetnice pohoda pape Ivana Pavla II

Banja Luka, 22. lipnja 2011.

Draga braćo u biskupstvu,
draga braćo misnici,
draga braćo i sestre prisutni ovdje, u ovoj
crkvi,

i draga braćo i sestre koji nas pratite preko
radio valova Radio Marije, i u Banjoj Luci i u
Sarajevu!

„Otvorite vrata Kristu“

Evo nas da obilježimo godišnjicu pohoda blaženog pape Ivana Pavla II., da Bogu zahvalimo što smo bili suvremenici, i tog događaja i toga blaženika. Kako Benedikt XVI., proglašavajući ga blaženim, kaže brzo je došlo vrijeme da ga proglasimo blaženim. Možda mnogi od nas imaju svoje uspomene na toga Papu. Neka bude kratko samo spomenuto: nas obojica biskupa, i biskup Franjo i ja, po njegovim rukama smo zaređeni za biskupe. To nas posebno veže za njega, ali i puno drugih događaja. Zato danas želimo u svijest prizvati taj lik blaženog pape Ivana Pavla II. Prizvati, i diviti se kako je Bog po njemu divna djela činio. Sigurno da je njegova obitelj bilo jedno uporište iz čega je on nikao. Sam će reći da kad je vidio svoga oca kako moli, za njega je to bilo učvršćivanje u vjeri. Kao mlad čovjek svatko od nas prolazi svoju kušnju u vjeri. Kad je on vidio svoga oca kako kleči pored kreveta i moli, za njega je to bilo učvršćivanje u vjeri. I u toj učvršćenoj vjeri on će prolaziti sve one kušnje Drugog svjetskog rata, o čemu ne mislim danas govoriti. Kada je došao i izabran za Papu, nastupa jedan Slaven, jedan Poljak, javno, i tko je u središtu? U središtu njegove poruke je Isus Krist. To je ta vjera u kojoj je učvršćen, to je taj Isus Krist za koga se opredijelio. Taj Isus Krist je središte njegova navještaja: „otvorite vrata Kristu, ne bojte se“. To je bio njegov prvi početak. Otvorite vrata Kristu.

Ivan Pavao II, nasljednik Sv. Petra

A onda, i sam je pošao otvarati vrata Kristu. Diljem svijeta, 16. listopada je 1978. godine

izabran, a 22. listopada započela je njegova služba. Papa Ivan Pavao II. obavio je 146 pastoralnih posjeta u Italiji, 317 župa je rimskih posjetio, 104 apostolska putovanja po svijetu koja su bila izričaj trajne pastoralne brižljivosti nasljednika sv. Petra. Među dokumentima, koji su ostali kao bogatstvo Crkve njegova naučavanja, jesu 14 enciklika, 15 apostolskih pobudnica, 11 apostolskih konstitucija i 45 apostolskih pisama. Istina, 27 je godina njegovog vodstva Crkve. Taj Papa itekako stavlja nama, kao uzore, proglašavajući 1338 blaženika, svojih skoro 27 godina. A onda, obavio je 51 kanonizaciju, proglašenje svetih i proglasio 482 sveca. Održao je 9 konzistorija, to znači kreiranje novih kardinala, gdje sam i ja 1994. bio uključen u Kardinalski zbor. 231 kardinal je kreiran, a jedan je otišao s njima u grob jer je u srcu ponio i nije ga uspio proglasiti. Predsjedao je 6 plenarnih sastanaka Kardinalskog zbora. 15 sinoda je održao.

Ne mislim dalje govoriti o velikoj ostavštini. Želim na poseban način izvući ono što danas znači. Sigurno će ostati nezaboravan njegov nedolazak u Sarajevo 1994. godine, za Malu Gospu. Kad nije mogao doći onda nam je iz Rima progovorio... kada smo mi u katedrali svi slušali njegovu riječ i mislim da skoro nijedna ruka nije bila bez maramice koja je brisala suze. Sam sam krio da ne vide, ali spontano su tekle suze jer su to bili dani boli, dani krvavoga rata, dani beznađa, a jedan hrabri Papa govori, o čemu? O pravima ljudskim, o miru, o praštanju, o molitvi. A onda, njegov ostvareni pohod u Bosni i Hercegovini 12. i 13. travnja 1997. godine. Dok je slavio misu sva su se godišnja doba izmijenila, a najviše smo doživjeli da smo drhtali... drhtali od zime, a u srcu je bilo toplo. Ne mislim o tome govoriti, nego posebno želim spomenuti ovaj pohod ovdje na današnji dan, na ovoj livadi, pred ovom crkvom. Ova crkva koja je bila minirana, srušena, očišćena, još nije bila dignuta. Tada starac, ali osvojio je upravo time naša srca. Žeglo je kao i danas. I oko pedeset tisuća ljudi klicalo je radosno tom čovjeku koji Krista naviješta,

koji mir naviješta, koji se bori za čovjeka. I ovdje nam je darovao našeg zemljaka Ivana Merza za blaženika, za zagovornika, za uzor.

Ivan Pavao II, promicatelj ljudskih prava

Htio bih sada kratko samo sumirati iz njegovog života snažnu poruku: bio je istinski promicatelj ljudskih prava. To nisu mogli propustati ni međunarodni predstavnici jučer u Ženevi. I oni o tome govore, o Ivanu Pavlu II. – borcu za ljudska prava. Naučio me je jednoj divnoj kršćanskoj antropologiji, kada je govorio da put čovjeka jest put Crkve. Borio se za čovjeka, za njegovo pravo, za njegovo dostojanstvo, za slobodu savjesti, da bude otvoren za drugoga, da ne nosi mržnju u srcu, da prašta i da mir izgrađuje računajući s Bogom. Jer je Bog na zemlju sišao i s čovjekom hodio. Zato danas, na poseban način, sjećajući se onog svečanog trenutka kad je poveo Crkvu preko praga u treće tisućljeće, želim danas ovdje, u svom rodnom gradu, pa ovdje u ovoj župi gdje sam kršten, u onoj crkvi koju je srušio potres, pa u onoj crkvi gdje sam kao mladi misnik, ne mladomisnik, nego mladi misnik, krštavao i propovijedao koji puta, a danas evo u ovoj novoj crkvi, za mog života treća. U ovoj novoj crkvi, na poseban način s vama slavim Boga što smo bili suvremenici tog velikog pape blaženog Ivana Pavla II. I nije pravo da se ne spomene da od njega moramo naučiti, kako čovječanstvo iznutra ozdravljati - na načelima vjere i morala, na načelima dostojanstva čovjeka.

U našoj različitosti gradimo jednakopravnost

Ovih dana slušam ono što sam i za vrijeme rata često puta primijetio: kad god međunarodna i domaća politika zakaže, onda vjeru prozivaju. Tako su nas prozivali da je ovo bio vjerski rat. Pa smo mi vjerski poglavari išli smjerno svjedočiti: ovo nije bio vjerski rat; vjera je bila zloupotrijebljena, ali nije bio vjerski rat. Tako isto danas, kad ne znaju što će s Bosnom i Hercegovinom, onda preko Slobodne Evrope ponovo prozivaju da je Crkva kriva što se ne možemo složiti, jer smo različiti po vjeri. I taj medijski centar Slobodnu Evropu eksponiraju da na sve jednako okrivljuju: zašto mi ne prozivamo tko je kriv, tko je koga ubio? Zašto Tribunal ne radi svoj posao, a ne da mi proziva-

mo, jer mi nikada čovjeka ne osuđujemo, nego grijeh osuđujemo, zločin osuđujemo, i prozivamo da se svaka stvar nazove pravim imenom. Zločin, bez obzira tko ga učinio, on je zločin i ne može se novim zločinom zločin izliječiti jer to je trovanje, urušavanje i nestanak. Bilo to poruka Europi, bilo to poruka našim domaćim čelnicima: zločinom se zločin ne liječi, nego se samo može izliječiti na temeljima ljudskih prava, jednakih prava. I Crkva se nikad neće pomiriti da nas ovdje nema, da mi nismo ovdje kod kuće, u svome kraju, u svome zavičaju. To je Ivan Pavao II., borac za čovjeka, borac za ljudska prava, borac za slobodu savjesti. Zato danas poručujemo: ono što smo različiti, to je normalna stvar: i po kulturi, i po nacionalnosti i po vjeri. A ne znači, čim smo različiti, da moramo biti sukobljeni. Ako uspostavimo društvo, u kojem će svaki čovjek biti vrjednovan, svaki narod biti vrjednovan, svaka sloboda savjesti ugrađena kao prava dostojanstvena sloboda čovjeka, tada smo graditelji mira. Dokle god tako ne radimo, lažemo narodu, varamo narod, jer ga zavodimo u upropaštavanje.

Zato želim u ime toga Isusa Krista, kojega je Ivan Pavao tako divno svjedočio i naviještao, pozvati na taj dostojanstveni život čovjeka, da prihvatimo, poštujemo našu različitost, a gradimo jednakopravnost. To je poruka i Bosni i Hercegovini, i Europi, i Americi, posebno onima koji nas niječu, koji nas križaju. Zato dostojanstveno molimo bl. Ivana Pavla: borče za čovjeka, pomози da čovjek u Bosni i Hercegovini bude čovjek u pravima i slobodama, da živi u svojoj obitelji, sa svojim narodom, svoje voleći, tuđe poštujući.

Hvala ti Ivane Pavle II, što si bio svjedok Isusa Krista

Zato danas zahvaljujući Bogu za ovog blaženika želimo i moliti ga, i od njega učiti. Iskopajte sve one njegove govore i proučite ih, ugradimo ih u Bosnu i Hercegovinu. Ugradimo ih u Evropu pa će biti perspektive za svakoga. Nitko se neće osjećati u strahu, niti ugrožen, nego će biti vrjednovan. Crkva svakog grešnika poziva na obraćenje; ona nije Tribunal da osuđuje, Božji je sud. Zato taj poziv, i na obraćenje, i na pomirenje, i na praštanje i na povjerenje jest poziv Duha Evandjelja, poziv Duha Kristova. Blaženi Ivane Pavle, kad si mi

pisao za vrijeme rata ono dirljivo pismo dok sam i sam bio pod granatama i bez vode i bez struje i bez hrane, tada si mi rekao: stavljajući na tebe biskupski križ, nisam znao da će ti biti tako težak. Za mene je to bilo divno ohrabrenje da ne klonem u tim teškim danima. Hvala ti, Ivane Pavle II., što si bio čovjek, Božji čovjek, svjedok vjere, navjestitelj mira i borac

za čovjeka. Hvala ti, Ivane Pavle, što si imao srca za svakoga. I danas te molimo i nas nauči kako biti istinski svjedoci Isusa Krista, da otvorimo srca i vrata Isusu Kristu, koji je Otkupitelj svijeta, jedini koji nam daruje mir. Njegov mir će unijeti se u naša srca, u naše obitelji i u sve narode s kojima živimo, Amen!

Kardinalova propovijed u katedrali Presvetog Srca Isusova na svetkovinu Sv. Petra i Sv. Pavla, pod misom ređenja za prezbiterat

29. lipnja 2011.

Mnogopoštovani Oče provincijale fra Lovro,
Braćo misnici,
Braćo i sestre,
Dragi ređenici.

Apostolski prvaci

Danas je svetkovina apostolskih prvaka Petra i Pavla. Njih je Gospodin izabrao za svoju službu. Petra postavlja za vidljivu glavu Crkve, a Pavla nakon uskrsnuća poziva kao izabranu posudu da prenese njegovu riječ kao jedan od najvećih misionara. Obojica to svoje poslanje i povjerenje koje im je Isus dao posvjedočiše mučeničkom smrću. Sv. Petar biva razapet na križ, i smatrajući da nije dostojan, traži da ne bude na isti način razapet kao Gospodin. A Sv. Pavlu mačem su odrubili glavu. Prepoznajemo ih upravo po tome dok gledamo njihove slike. Sv. Petra s ključevima, a Sv. Pavla s mačem. To simbolizira njihov život.

„Ti si Petar-Stijena“

Petar dobiva mandat od Isusa Krista da bude stijena. *Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati* (Mt 16,18). Na onoj vjeri koju je on ispovjedio *Ti si Krist Pomazanik Sin Boga živoga* (Mt 16,16), i upravo kroz svu povijest njegova služba ostaje prisutna. Petar naših dana Benedikt XVI na ovaj dan slavi drag i lijep jubilej – šezdeset godina svećeništva. Milosni je to dar.

Pavao navjestitelj Riječi

Kod Pavla, simbolika mača nije samo zbog toga što je mačem pogubljen, nego je Božja Riječ dvosjekli mač. On je to hrabro naviještao ali zbog toga naviještanja mnogo je pretrpio što će i sam bilježiti u Djelima apostolskim i Poslanicama. Svoje naviještanje zapečatio je mučeničkom smrću kad su mu glavu odsjekli mačem.

Ređenje u poslanju nove evangelizacije

Evo na ovu svetkovinu redimo svećenike, odnosno đakone za svećenike. Danas su ovdje njih petorica kandidati za prezbiterat. Sigurno je, da je ovo za Bosnu i Hercegovinu u ovim vremenima milosni dar. Želim usporediti s ovom simbolikom skela u našoj katedrali za vrijeme renoviranja. Katedrala se iznutra obnavlja. Skele služe obnovi, ta simbolika jeste ono što Papa govori da u Crkvi ova vremena budu vremena nove evangelizacije. Obnova Crkve iznutra. I sigurno da svećeničko ređenje jeste u poslanju nove evangelizacije, u poslanju obnove Crkve iznutra. Svi znamo da je Crkva Božanski i ljudski element. Onaj Božanski trajno je prisutan, a onaj ljudski je trajno pozvan na obnovu. Jer ljudski element je krhak, kao što Pavao kaže da dragocjeno blago nosimo u glinenim posudama.

Dragi ređenici danas primite poseban milosni dar, pečat prezbiterata. To je povjerenje Božje, jer upravo ono što je Krist svojom cijenom muke i smrti na križu i pobjedom nad

smrću ostavio u amanet baštini Crkve osnivajući Crkvu to Crkva danas svetim redom povjerava vama. Da uprisutnjujete Riječ Božju da je naviještate. Zašto danas nije tako zahvatljiva da zahvaća duše, nije gorljiva? Možda je potrebno da ta nova evangelizacija zahvati prvo nas svećenike, da ta Riječ Božja prolazi kroz nas i iz našeg uvjerenja bude naviještena. Zato vama dragi ređenici želim poručiti da ta Riječ Božja vama se povjerava. To je Isus Krist koji govori kroz vas. Zato treba biti prepoznatljivo da on živi u vama. Jer svećenik je drugi Krist. Jer mi znamo svoju krhkost, grešnost i slabost. Taj nas naslov prepadne. Ali u biti taj nas identitet treba ohrabriti, da istinski shvatimo koliko je Božje povjerenje u nas, da se on s nama izjednačava. Zar nije rekao tko god dadne čašu vode onima koji su moji učenici neće im plaća propasti. On se tako izjednačava s nama da nagrađuje svakog tko nas podupire i tko nas hrabri u našem poslanju. Najveće povjerenje je kad je na Veliki četvrtak na posljednjoj večeri ostavio najveće svetinje na zemlji povjeravajući svojim učenicima ovo činite meni na spomen. Ta riječ s velikog četvrtka, polaganjem biskupovih ruku vama je povjerenja da to činite, što je on činio. Pozvani ste da uprisutnjujete djelo otkupljenja. Zato dok vama poručujem u nama želim probuditi taj divni dar povjerenja Božjega jer se nije bojao ostate u našim rukama. On svemoguću nama nemoćnima se predaje. Zato je prevažno da znamo prepoznati to veliko dostojanstvo i znati zahvalan biti za taj divni dar. Rekao je kome oprostite bit će oprošteno, a kojima zadržite bit će zadržano. Danas on tu vlast povjerava preko polaganja biskupovih ruku, vlast praštanja. To je Božja vlast, to nije naša ljudska. Svjesni smo da je sakrament pomirenja djelo Božje, po svećeniku. Svećenik dižući ruku izgovara u tom trenutku riječi u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga. U Ime Trojedinog Boga praštamo. To se danas vama povjerava.

Svoje ređenje živite radosno

Zato ređenici prihvatite cijelim srcem to Božje povjerenje i opravdajte ga. Kroz 21 godinu obavljam ređenje i svake godine moram progovoriti na tu temu. Svaki put kad trebam govoriti uzdrhtim pred tim svetinjama. Htio bih u svima nam probuditi dostojanstvo pre-

ma ovome što nam je Gospodin darovao, kao i zahvalnost prema tom povjerenju, ali i radost da smijemo poslužiti Božjem djelu. Zato vas danas pozivam živite radosno svoje posvećenje i poslanje, pa će radosna vijest koju naviještate biti plodonosnija.

Vama, koji ste sudjelovali u rađanju i odgovoru ovih mladih kandidata za ređenje želim reći, hvala; vama roditelji, župnim zajednicama, sjemenišnim zajednicama, bogoslovnim zajednicama, odgojiteljima i profesorima. Ovo je radost, jer ste ulagali u nešto što se danas ostvaruje. Uz iskrenu zahvalu vas pozivam pomozimo ovim mladima da sigurno koračaju ali ostaje još nesigurnim korakom u novi život u novo poslanje da se istinski ostvare, da se ne boje biti svjedoci. Jer mi danas živimo jedna nova vremena. Čuli smo u evanđelju kako je Petar bio okovan. Nažalost različiti su okovi kroz povijest, koji znaju blokirati naše poslanje. Ne bojte se, Bog u vas ima povjerenja, te i vi sačuvajte povjerenje u Boga. Te i vi koji njih pratite, ohrabrite ih da istinski i neustrašivo svjedoče i naviještaju, i služe svetim stvarima.

Vi dragi bogoslovi isto ste na iskušenju koje sve odvlači od ovog puta posvećenja i poslanja. Provjerite kome ćete povjerovati. Vaš uspjeh bit će ovo hrabro ispovijedanje: *Ti si Krist-Pomazanik Sin Boga živoga* (Mt 16,16). Tebi sam Bože povjerovao, za tobom sam pošao. Hrabrim vas. Isus, još nikog nije prevario. Možda ćete reći koliko puta to govorim. Znam, i još ću ponavljati, jer sam u to uvjeren. Ali je žalosno ako mi njega prevarimo. Zato provjerite kome poklanjate povjerenje.

Draga braćo misnici na ovaj dan većina vas je ređena. Mislim da se trebamo sa Svetim Ocem sjediniti u zahvaljivanju, ali i promišljanju jer Crkva je trajno iznutra pozvana na obnovu, na novu evangelizaciju. Ovo vrijeme treba hrabrih svećenika. Čuo sam vijest da je jedan franjevac upucan. Kad sam u jednoj župi slušao tako prepotentan govor što mi svećenici trebamo raditi jer je on moćan u politici pa misli da i tu nama treba dijeliti lekcije. Rekao sam mu ono što si rodio i othranio to kritiziraj, a ono što sam ja zaredio to prepusti meni da ja vodim brigu. Svatko misli da je pozvan svakom lekcije dijeliti. Toliko puta sam i sam čuo što bi to ja kao kardinal trebao govoriti i propovijedati. Moram svima reći hvala vam na savjetu ali moj je savjetnik Isus Krist. Vašu pa-

met poštujem ali ne prihvaćam. Zato bih htio da u ovom košmaru ideja i prepucavanja sačuvamo svećeničko dostojanstvo i prepoznatljivost da smo do kraja Kristovi do kraja crkveni i do kraja na putu propovijedanja i svjedočenja. Tu je izvor našeg zajedništva. Zato današnje ređenje jeste poziv nama da hrabro i danas svjedočimo skidajući okove koji nam smetaju da budemo Kristovi u ovim vremena-

ma na našim prostorima.

Ne znam hoće li se od nas očekivati mučeništvo, moram priznati da je mučeništvo na rate teže nego odjedanput umrijeti. Zato vas hrabrim, ako je Krist s nama tko će protiv nas. Ne bojmo se, niti svih ovih stvarnosti koje su zavladaile, ne Bojmo se Božja je zadnja. Uz Boga stanimo, on u nas ima povjerenja, te uzvratimo na to Božje povjerenje. Amen.

Kardinalova propovijed na svetkovinu Uznesenja BDM na nebo

15. kolovoza na Stupu

Draga braćo misnici,
dragi vjernici štovatelji Marijini,
dragi slušatelji Radija Marije.

Ugodno nam je večeras ovdje u prirodi kod Gospe Stupske slaviti misna otajstva u smiraju dana i moliti Gospin zagovor. Želimo svoju vjeru jačati, želimo se Bogu približiti, sebe naći i približiti se jedni drugima.

Bog dolazi po Mariji

Bog je po Mariji htio doći čovjeku. On ju je očuvao od ljage istočnog grijeha da ne bude baštinica istočnog grijeha kao mi svi. Očuvao ju je i zato je Bezgrešna. Htio je imati jedno svetište u kojem će se Riječ Božja utjeloviti. Treća Božanska osoba silazi u njeno tijelo, stvara Isusu tijelo i tako ona začine Sina Božjega. Onda rađa i Sina Božjega i svoga Sina, zato je Bogomajka. Isus je došao na ovaj svijet da pobijedi grijeh i smrt. Pobjeđujući grijeh i smrt to je učinio svojim utjelovljenjem, ljudskim življenjem, trpljenjem, ljudskom smrću ali i božanskim uskrsnućem. Time je pobijedio grijeh i smrt.

Marija je biće ljubavi

Marija je očuvana od grijeha i već je pobjednica grijeha. Bog je uzeo dušom i tijelom u nebo, da bude pobjednica i smrti. Nije dostojno da trune u grobu ona koja je puna milosti, koja je bez grijeha, koja je ispunila volju očevu. Zato ju je Bog uzeo dušom i tijelom u nebo. Danas slavimo tu Marijinu pobjedu nad grijehom i

smrću. Ali što nam je to tako drago? Jer današnja svetkovina okuplja najviše vjernika na sve-toj misi i na ispovijedi. Nekad je to bio Božić. Međutim, sve više u posljednje vrijeme Gospin blagdan u ovim ljetnim danima kad su odmori privlači ljude, tako da se ljudi vraćaju u svoja stara obiteljska ognjišta, i vidimo rado hodočaste. Ovo je vrijeme da se ispovjedi i zdušno pomole; da donesu svoje nakane i da pohode Gospino svetište i da se njoj pomole. Mnogo je razloga. Čovjeku je potrebna utjeha. A majka je na neki način biće ljubavi. Marija je postala našom majkom posebno kad ju je Isus s križa nama dao za majku. Nju je dao nama za majku. Čovjek treba jedno biće ljubavi, jer je krhko biće. Treba mu osjećaj da ga netko voli da ga netko razumije, onaj osjećaj da nam je netko drag i bliz. Zato dolazimo Mariji. Ne samo katolici već i oni koji nisu katolici i to postaje tradicija. Romi ovog popodneva dolaze Gospi obaviti svoj zavjet, na svoj način. Svi ljudi u Mariji osjećaju jedno blago biće duha i srca. U ovom vremenu bezdušnosti kad je čovjek ponižen, obezvrijeđen, pogažen. Ima jedno srce koje vrednuje čovjeka, koje prihvaća čovjeka jer je Bog nju prihvatio, jer je Bog po njoj čovjeku se približio. Mi osjećamo da po Mariji dolazimo bliže Bogu. Slaveći danas Veliku Gospu mi želimo porasti. Porasti u onoj krsnoj vjeri kad je Isus ušao u naš život, kad smo postali kršćani, kad smo postali djeca Božja. Mi želimo porasti u toj svijesti da smo Bogu dragi, da nas Bog voli, da mu je stalo do nas. Zato dolazimo Mariji, biću koje će nas utješiti. Donijeli smo joj rane. Ja volim tu sliku upotrijebiti i često je upotrebljavam u propovi-

jedi: Djeca se igraju. Jedna je djevojčica pala. Vrisnula, udarila se. Trči mami, mama je poljubila. Nakon malo vremena ode ona kao da ništa nije bilo. Tako se i mi vladamo. Udario nas je život. Ranjeni smo. Nema čovjeka da ne nosi životne rane. Došli smo Gospe tebi. Poljubi naše rane. Izliječi nas. Ohrabri nas. Da možemo hrabrije ići u život. Treba nam nade. A odakle tu nadu sada pronaći? Čovjek želi otkriti koji je smisao života. Zašto živim? Svatko misli da je njegov život teži. Nije slučajno narod rekao da se dva raka na istoj vatri pekla, a jedan drugom nisu vjerovala. Tako i mi vrlo često mislimo kud Bože mene pritisnu s tom mukom. Mislimo da je moja muka najveća, ne daj Bože uvijek ima gore. Ali u toj mucu želimo otkriti koji je smisao toga križa, moga životnog hoda i trpljena. Što kad ovom životnom putu dođe kraj? Svi učenjaci pred smrću staju, nemaju odgovora. Na to pitanje odgovara Marija. Odgovara Isus Krist, njezin Sin. On je pobijedio tu smrt. Otkrio čovjeku smisao vječnoga života. Slaveći ovu svetkovinu otkrivamo smisao svoga života. I nama jednog dana kad svrši ovaj zemaljski život doživjeti je zagrljaj Presvetog Trojstva. Nju je presveto Trojstvo zagrlilo prvu od Božje djece. Tako će i nas, valja se spremirati za taj trenutak. Nećemo biti bezgrješni kao Marija, jer nema nas bez grijeha. Ali Bog se ne plaši naših grijeha, nego traži ljubav. Dobro se sjećate kad je Petar zatajio Isusa. Nije ga napao. Što si bio kukavica? Nego ga pita: Petre, ljubiš li me? Taj Petar si i ti i ja. Koliko smo ga puta zatajili. Jednostavno zaboravili na njega. Živjeli smo kao da ga nema, kao da se nije utjelovio. Kao da nije na prvom mjestu. Zato ova svetkovina kao da nas vraća u svijest čovječe ljubiš li Isusa Krista. To nas Marija uči. Ona nas vodi svome Sinu. Mi zapravo želimo otkriti da smo voljena bića i želimo se vratiti kući s jednom nutarnjom radošću. Ja na tu ljubav želim odgovoriti i doživjeti jednog dana kad pođem s ovog svijeta da me Bog zagrlji. Uđi u radost gospodara svoga. Bio si mi u malom vjerran. Toga se ne treba bojati. Jer ljubavi se ne treba bojati. Bog je ljubav. Zato je potrebno rasti u toj ljubavi. Zato ovaj dan neka nas učvrsti u vjeri, ražari u ljubavi.

Isus i Marija su pobjednici nad grijehom i smrću

Čitali smo Prvo čitanje knjige Otkrivenja. Slika borbe zla i dobra. Slika koju su Isus i

Marija ostvarili i pobijedili grijeh i smrt, to ostaje crkvi kroz povijest da ona isto nastavi u borbi protiv dobra i zla. Treba nam onaj Gospin primjer žurno pođe. Mi se za svašta žurimo, al potrebno je požuriti se za činiti dobro. Danas to Papa kaže. Upravo je u propovijedi to govorio. Trebao bi kršćanin samo se u jednom požuriti, a to je da čini dobro. Danas ćemo poći svojim kućama, ponesimo taj osjećaj poput Gospe. Poći jedni drugima i donijeti radost. Mi trebamo te životne radosti, te radosti iz Božje ljubavi. Te radosti koja je svjedočanstvo nade. Zato neka u nama Duh Sveti probudi te energije, pozitivne energije. U ovom zatrovanom društvu u kojem živimo, na svakom koraku samo slušamo pljačke, prevare, ranjavanja. Onaj oskvrnuo obitelj pa se strese čovjek kakve sve gluposti ima. I sad se pitamo kako u tom zatrovanom društvu donijeti nešto što je lijepo. Lijepo svjedočanstvo nade. Lijepo je činiti dobro. Od toga da mi proklinjemo ništa se dobro neće dogoditi. Ali danas želim svijet početi mijenjati, mijenjajući sebe i više povjerovati Bogu. Čuli ste kako Elizabeta blagoslivlja, blagoslovljena ti što povjerova. Ona je povjerovala. Povjerovati Bogu. Imam li povjerenje u Boga. Računam li s Bogom u svom svagdanjem životu? Slaviti Gospu znači vratiti tu vjeru u moj život; poput Marije, jer ona je bila poslušna u vjeri. Možda je previše što ću kazati. Ali siguran sam da je to tako. Kad god dođu konflikti i nerazumijevanja među ljudima, treba vidjeti jeli Bog potjeran. Gdje smo god Boga potjerali tamo se ljudi sudaraju. Kad se Boga poštuje onda ljudi počnu jedni druge poštivati. Zašto ovoliki sukobi? Zato što Bog nema mjesta. Da bi se pomirili jedni s drugima moramo se pomiriti s Bogom, a onda Boga staviti na prvo mjesto. Onda ćemo mnogo bolje razumjeti jedni druge.

Gospe isprosi nam radost vjere

Gospe, ne donosim ti samo rane, donosim ti i potrebu. Izmoli mi čvrstu vjeru, da i ja mogu Bogu reći da. Da, u svom životu u vjernosti. Da bude više topline i radosti, više razumijevanja i susretljivosti. Da žurno pođemo ususret jedni drugima, donijeti radost vjere. Zato su Ivan i Isus zaigrali pod srcem Elizabete i Marije, jer su te dvije žene donijele radost jedna drugoj. Donesimo tu radost, da ta djeca

imaju radost. Oteli smo im radost, donijeli smo u kuću stranca, televizor, a on ih truže. Ne može im on reći da ih ljubi. To može samo srce i duša. Dajmo toj djeci dječju radost. Neka dožive učitelje vjere, ne riječima nego i životom. Ta kateheza je najveća. Neka ta djeca

osjete da život ima smisla ja to čitam iz očiju oca i majke, moga starijeg brata i sestre. Gospe isprosi nam radosnu vjeru da se ne bojimo života nego hrabro živimo puni pouzdanja u Boga. Amen.

Homilija biskupa Sudara na Misi uoči beatifikacije Drinskih mučenica

Sarajevo, crkva Kraljice krunice 21. rujna 2011.

DRINSKE MUČENICE – PRVE BLAŽENICE SESTARA KĆERI BOŽJE LJUBAVI – ZAŠTO?

Ef 4, 1-7; 11-13; Mt 9, 9-13

Trodnevnica kojom se pripremamo na proglašenje blaženima Drinskih mučenica nas nuka da, uz upoznavanje njihovih života i okolnosti u kojima su zasvjedočile svoju vjernost Bogu, se podsjetimo i na samo značenje kršćanskoga mučeništva. Živimo u vremenima olaka pridavanja ovoga časnoga naziva žrtvama nasilja i mržnje. Pa i u crkvenim poluslužbenim i službenim krugovima. A to nije bez ozbiljnih opasnosti! Oprostite mi što ću, zbog strahopoštovanja prema mučeništvu i ljubavi prema Drinskim mučenicama, svoje razmišljanje pročitati.

Mučeništva nema bez kulminacije mržnje, jednoga od najnižih nagona u čovjeku, kojom se drugom čovjeku oduzima život kao najveći Božji dar i okvir svega dobra. Promatrano s te, rekli bismo, ljudske i ovozemaljske strane mučeništvo nije cilj kojemu čovjek smije stremiti i kojemu se može radovati. Zato većina ljudi pa i vjernika zazire i od same pomisli da bi im život mogao biti na takav način oduzet. Stoga se i pred samim mučenicima osjećamo nekako nelagodno. Više ih sažalijevamo nego im zavidimo.

Mučeništvo nam je problematično i zbog toga jer ne znamo kako se odnositi prema mučiteljima. To je kod nas u Bosni i Hercegovini na poseban način osjetljivo jer kad odajemo počast i iskazujemo divljenje mučenicima kao da samim tim izričemo presudu mučiteljima. I to ne samo njima nego i narodu iz kojega potiču pa i Crkvi ili vjerskoj zajednici kojoj su, najčešće samo imenom, pripadali. A to je posve iskrivljeno shvaćanje i kriv osjećaj!

Mučeništvo u kršćanskoj teologiji, to jest pr-

omatrano u kontekstu Objave i vjere, je nešto daleko više i dublje od same činjenice nasilne, mučeničke smrti! Zapravo nasilna smrt postaje mučeništvom samo u kontekstu vjere, povjerenja u Boga i ljubavi prema čovječstvu. I to one vjere koja od početnoga uvjerenja da Bog postoji, poput gorišičina zrna iz Isusove prispodobe, u srcu vjernika izrasta u stablo povjerenja i predanja te u ozračju milosti i životnih okolnosti donosi rod ljubavi. To stablo, hranjeno toplinom milosti, raste prema nebeskim visinama pružajući svoje grane i ogranke prema zemaljskim stvarnostima. Plod ljubavi i poklonstvene zahvalnosti prema Bogu podrazumijeva ljubav prema životu i svemu što ga sačinjava. Vjernik u čijem je srcu dozrio plod ljubavi prema Bogu i čovjeku zazire od smrti i mržnje. On, stoga, ne može željeti mučeništvo radi mučeništva! Vjernik i u mučeništvu ostaje vjeran Ljubavi pa zato i u smrti nazire i izabire život! U nasilnoj smrti prepoznati život i u mržnji ostati vjeran ljubavi može samo onaj tko je, poradi vjere u Boga i ljubavi prema čovjeku, svoj život stavio u službu tuđih života. Naime, kada je stavljen pred izbor između vjernosti i ljubavi prema Bogu i očuvanja vlastitoga života vjernik koji je dozrio u ljubavi mora izabrati Ljubav. Snagom te ljubavi, koja nije moguća bez svetosti, mučenik daje smisao i samoj smrti i otima se svakome besmislu pa i besmislu mržnje prema mučiteljima.

Upravo u kontekstu teologije kršćanskoga mučeništva kao temeljnog opredjeljenja za Ljubav čini mi se posve normalno da su prve blaženice sestara Kćeri Božje ljubavi upravo mučenice. Naime, svaka nepatvorena ljubav, pa i ona savršena prema Bogu, uvijek je povezana s mukom izbora i cjeloživotnog opredjeljivanja. Stalna životna kušnja u mučeništvu kulminira

smrtnom mukom izbora između darovane ljubavi prema Bogu i urođene ljubavi prema vlastitome životu. Tu ni ljudska logika ni trenutni zanos ne mogu podariti dostatnu snagu. Stoga nam se nameće pitanje, kojom snagom su se Drinske mučenice u vremenima i okolnostima mržnje odlučile za Ljubav? Odgovor nalazimo u govoru Božje riječi koju smo upravo čuli. One su, kako poziva i zaklinje sv. Pavao, živjele dostojno poziva kojim su pozvane. A bile su pozvane onim istim pozivom koji Bog, darujući mu život, upućuje svakome čovjeku. A to je poziv da Bogu, koji je Ljubav, uzvрати ljubavlju služeći čovjeku. Ove kćeri Božje ljubavi su Ljubav prihvatile kao pravilo svoga života. Prihvatile su skromni redovnički život u kojemu su svakodnevno umirale sebi da bi oživjele Bogu čineći Božju ljubav djelatnom u svijetu. Svladavajući svakodnevne kušnje darovale su život da bi ga u punini primile.

Tu božansku logiku shvaćaju samo oni koji suradnjom uzvraćaju na milost koja im je dana po mjeri dara Kristova. Prosvjetljenje i osnažene tom milošću mogle su i u užasavajućem skoku kroz prozoru prepoznati jedini put u život. Život i smrt Drinskih mučenica poučava da onaj tko samozatajno ostaje vjeran u malim svakidašnjim kušnjama vlastitoga poziva odolijevajući napasti da se u začaranome krugu vrti oko samoga sebe postaje vrijedan vjernosti i u trenutku kulminacije kušnje u mučeništvu. Njihovo kao i svako autentično mučenništvo nije ni slučaj ni iznenađenje niti sklop okolnosti iz kojih nije bilo drugog izlaza. Mučenništvo je kruna i vrhunac posve svjesnog opredjeljenja za vjernost. Posve sigurno je utvrđeno da su se Drinske mučenice do zadnjega nadale sretnome ishodu i da su vapile Isusu da ih spasi. Isto tako se pouzdano zna da su imale mogućnost izbora i u trenutku kada se sjena smrti nadvila nad njihove živote, kada ih je ruka smrti već bila dotakla. Posve ljudski bi bilo da je u dušama tih žena nadvladao strah od muka i smrti. Ali nije! I to zato jer su, očito je, cio život surađivale s Milošću koja ih je pripremala i na ovakav susret. Isus, zasigurno, nije prečuo njihov tjeskobni vapaj. Svoj odgovor im je dao u svome Kraljevstvu. Jeka toga odgovora, u svoj svojoj jačini i jasnoći, odzvanja danas Vrhbosanskom ali i cijelom sveopćom Crkvom. Njihovu vjernost i hrabrost Bog je okrunio pobjedom svoje Ljubavi i krunom njihova blaženstva! Onima koji vjeruju

one su potvrda i poruka da je i u najgoremu vrtlogu mržnje moguće ostati u Ljubavi te da ni okrutnost mučenja niti dubina mutnih valova ljudskoga bezumlja i zvjerstva nisu mogla otrgnuti od blaženoga prijateljstva s Bogom one koje su mu se, po redovničkim zavjetima i čestitosti života, posve predale. Naprotiv, s Bogom se njihova okrutna smrt okrenula u kršćansko mučenništvo a iz mutne vode u svemu sjaju izronila očaravajuća ljepota njihova blaženstva.

Mučeništvo nije zatvoreno samo u odnos između Boga, mučenika i mučitelja. Stoga ni poruka ovoga mučenništva i proglašenja blaženima se ne iscrpljuje na čisto unutar crkvenome značenju blaženstva Drinskih mučenica. Ono, osim vjerske, ima i svoju društveno-povijesnu dimenziju. Bog je dopustio da s potocima ljudskom mržnjom prilivene krvi bude pomiješana i krv sestara koje nisu prihvatile mržnju. Dopustio je, a možda zbog nas i zbog našega i općeljudskoga spasenja i poželio, da u blatu neljudskosti zasjaju biseri čovječnosti. Kako je vjerniku utješno i ohrabrujuće da su se u i krvavome mulju našega udjela u nečovječnosti pojavili ljiljani evanđeoske ljudskosti! Zato smrt i crkveno priznanje Drinskih mučenica ima svoju ohrabrujuću, iscjeliteljsku i pomirbenu snagu koja se pretvara u poziv i izazov. I to, ponajprije, Družbi koja ih je u svetosti odnjegovala, Crkvi kojoj pripadaju i narodima iz kojih dolaze. Naime, ljekovitost njihove žrtve ljubavi umanjuje ubojitost otrova svih onih koji, i u njihovo i naše ime, tada nisu odoljeli a ni do danas ne odolijevaju zovu mržnje i zla. Njihovo mučenništvo i proglašenje blaženima utjelovljuje i uprisutnjuje evanđeosku obvezu opiranja zlu i biranja dobra u svim okolnostima i prema svim ljudima. I još više! Čudo njihove hrabrosti i izbor prije umrijeti nego se vlastitim idealima iznevjeriti budi nadu da je u onim kao i svim prethodnim i narednim vremenima zla na svim stranama bilo nama neznanih ali Bogu znanih svetaca i mučenika. Stoga su Drinske mučenice trajno podsjećanje na Isusuovu pouku iz susreta u Zakejevoj kući: Božja milost je jača od ljudske grešnosti! Stoga ni jedno a ponajmanje ovo mučenništvo ne može biti prilika za osudu drugih nego kajanje i pročišćavanje vlastite grešnosti. Kako važna i kako aktualna poruka čovjeku i društvu ove svakim zlom napaćene zemlje! Dao Bog da tu poruku prihvatimo kao svoju a njihov primjer kao nadahnuće!

Dr. Pavo Jurišić:

Sluge Božje iz naše Nadbiskupije čiji je proces u tijeku

Uvod

Naslov naše teme vezan je uz skorašnji događaj koji je blagoslovan kako za Družbu sestara Kćeri Božje ljubavi tako i za našu Nadbiskupiju, ali i za cijelu Crkvu, posebno u našem hrvatskom narodu. Ovim informativnim izlaganjem idemo u susret našim blaženicama koje će 24. rujna, ovdje u Sarajevu na svečanom euharistijskom slavlju pročelnik Kongregacije za kauze svetaca uzoriti gospodin, kardinal Angelo Amato, službenim aktom proglasiti blaženim te ih predati nama da ih smijemo slobodno častiti kao Drinske mučenice. Nisu one tek sada blažene, nego su blažene od trenutka svoje mučeničke smrti, te su time postale i zagovornice naše Nadbiskupije, svoje Družbe i svoga naroda iz kojeg su pojedinačno potekle, ali i svakog pojedinca na ovim prostorima jer su ovdje služile i za ovu mjesnu Crkvu svoj život žrtvovala.

Ponekad do nas dopiru primjedbe nekih uvažanih društvenih, pa čak i nekih ljudi iz crkvenih redova, što smo toliko zaokupljeni prošlošću i ljudima koji su nekad živjeli i svoj život više ili manje sretno proživjeli otišavši u povijest. Govore nam kako sadašnje vrijeme traži od nas da se bavimo drugim za njih pametnijim temama, koje su znanstveno zvučnije, teološki progresivnije, kao npr. „Pluralizam i kršćanstvo“, „Globalizacija i kršćanstvo“, „Crkva i seks“, te sve ono što je u modernim medijima moderno i što se svrstava u shemu „multi-kulti“. Takve nam poruke šalju vikend-teolozi, večernji „stammtisch“-povjesničari, „pod svaku cijenu“ književnici i „pošto-poto“ znanstvenici. Upinjemo se da dadnemo – k'o biva – svoj vlastiti doprinos teološkoj misli, a na kraju sve se to pretvara u pabirčenje po tuđim poljima i uvoz upitnoga smisla za nas i našu situaciju.

U posljednje se vrijeme i u literaturi pojavljuju uzdasi: „Crkvo, ti i tvoji sveci!“¹ Čak ćemo i u kleričkim redovima tu i tamo čuti izjave kako sveci spadaju u staro željezo, a da ne

ulazim u one druge komentare koje neki „dobronamjerni“ upute meni kao postulatoru na radu u Stadlerovoj kauzi.

Više od pola stoljeća pokušavalo se iz naše svijesti izbrisati kršćanske uzore, svece, s ciljem da nove prosvijećene generacije pronalaze nove uzore koji su bili rezervirani ne samo za partijske sastanke, nego i za omladinske radne akcije i za tribine Socijalističkog saveza radnog naroda: Marx, Engels, Mao Tse-tung, Che Gevara, Tito ili neki drugi novovjeki prorok bolje i blistavije budućnosti.

Kakve uzore traže ove nove generacije? Naravno da se svaki pokušaj čašćenja određenog kršćanskog lika, predstavnika življenja kršćanskih vrjednota, novim idolima pojavljuje kao prijatna, a na to se ne gleda tako rado. No, ne bih želio biti samo promatrač sa strane koji kritizira, radije bih svakako postavio sebi pitanje: Što sam i na koji način promatrao pred sobom veličinu kršćanskog uzora i kako sam ga ponudio drugima, posebno onima za koje sam odgovoran pred Bogom i Crkvom?

Čini mi se da su nam se i sami likovi Božjih ugodnika neko vrijeme bili povukli u tišinu i pozadinu crkvenog prostora da bi nam preko suvremenih svetih osoba: bl. Terezije od Kalkute, bl. Ivana Pavla II., a za nas ovdje evo sada i preko naših blaženih Drinskih mučenica, ponovno progovorili o Božjoj ljubavi koja nam se očitovala u svijetu. Možda je i dobro da su nam se sveci neko vrijeme povukli u tišinu i pozadinu crkvenoga prostora kako bi sam Isus Krist još jače zasjao u središtu Crkve. Tako smo i mi dobili priliku da se saberemo i koncentriramo na ono bitno.

Pogled na naš kalendar pokazuje nam kako je Crkva u svojoj povijesti mnoštvo ljudi uzdigla na čast oltara. Kad se malo ozbiljnije pozabavimo povijestima ovih Božjih ugodnika, odstranivši sve ono što se kao kićeni premaz navuklo na njihove životne povijesti, pa se u životnim povijestima pojavljuju izmišljeni prikazi koji nemaju nikakve veze sa zemnom životnom stvarnošću, uočiti ćemo kako u kano-

1 Richolet, *Kirche, deine Heiligen*, 1970., 13.

nu svetaca nema ni jedne pojave svetosti čiji bi život bio nalik nekom drugom. Ta činjenica će nam omesti i samu želju da pokušamo kataloški urediti i odrediti određene pojave svetosti koje bismo mi uzimali s police i preslikavali na svoj život. Istina, sveti su tu da se u njih ugledamo, ali ne i da se u njima zarobimo, nego da lakše sagledamo svoj vlastiti život s težnjom da uzmognemo barem u određenom stupnju postići krjeposti koje nam oni tako plastično prikazuju u svojim životnim povijestima.

Ova je naša zemlja Bosna i Hercegovina zemlja mučenika za vjeru, zemlja isposnika i priznavalaca, zemlja svetaca, iako je u njezinoj povijesti pokrenut mali broj službenih postupaka za kanonizaciju. Negdje sam pročitao da je nadbiskupu Stadleru, kada je došao u Rim tražiti relikvije za oltare crkava u svojoj novoosnovanoj Nadbiskupiji, sam papa rekao da je njegova Nadbiskupija zalivena krvlju mučenika i znojem svetaca, pa gdje god zakopa, može mirno reći da su to relikvije. Istina je to. U ovoj se zemlji stoljećima umiralo za vjeru. Ako nam je ostao sačuvan samo mali broj imena mučenika, a to su uglavnom imena iz svećeničkih redova, ne znači da ih nije bilo zato što nisu zabilježeni.

Zašto je to tako?! Je li mučeništvo u ovoj zemlji postalo toliko obično da su se ljudi na nj navikli i prihvatili kao svoj križ koji su nosili iz generacije u generaciju? Živuće i nadolazeće generacije možda i nisu osjećale potrebu da pokreću nekakav službeni postupak, već su se hodočasteći na određena mjesta i sami spremali položiti život za vjeru, za Krista ili jednostavno za „krst časni i slobodu zlatnu“. Koliko je vjernika (ne bih ih zvao običnim, jer oni „obični“ nisu; mnogo su veći!) u Bosni i Hercegovini krv protilo za vjeru. Činjenica je da kroz tako dugu svjedočansku povijest do u novija vremena nije bilo ni pokušaja pokretanja nekog kanonizacijskog postupka, iako u narodu i među klerom postoji čašćenje određenih mjesta (grobova) muževa i žena o čijoj se svetosti i svetačkome životu govori. Nije valjda samo i uvijek novac u pitanju da se ništa ne poduzme i ne čini. Možda smo prema svom običaju trošili snage na druge stvari u Crkvi, dokazujući međusobno tko je jači i moćniji, zabavili se više sami sobom, nego poslanjem

koje nam je Bog dao.

Često je teško razlučiti među žrtvama koji su od njih doista mučenici ubijeni iz mržnje na vjeru, a koji su ubijeni iz koristoljublja, političkih razloga, osvete ili pohlepe. Ovdje ćemo nabrojiti neka imena iz turskih vremena: fra Luka iz Broćna s pet subraće koji su ubijeni 4. siječnja 1557. kad je spaljen samostan u Rami; 10 mučenika iz Sarajeva; mučenici iz Iloka, Tešnja i Šamca; u Mostarskom Blatu bačena su trojica franjevac sa stijene u ponor; u Konjicu na mostu mučen je fra Grgo iz Zaostroga; na bijegu iz Mostara ubijen je fra Filip Ljubušak s petoricom novaka; fra Andrija Čavlinović župnik župe Vodičevo-Volar ubijen 1771.; fra Tadija Tomić ubijen na Majdanskoj kosi 1783., koja se i danas zove u narodu *fra Tadijinim razbojem*; fra Tadiju je sahranio fra Jozo Valentić iz Ivanjske, a njega su pet godina nakon toga ubili Turci kao župnika u Bihaću; fra Lovro Milanović iz Sarajeva ubijen je 3. ožujka 1803. u mjestu Turić kraj Gradačca; fra Lovro Karaula zadavljen je u dubokoj starosti na Žiroviću kraj Livna 1876. Poznata su nam imena i triju mučenica sestara Filipović iz Livna, te ispovjednicu Luciju Beravac iz Jajca, koju su Turci 1719. ugrabili zbog njezine ljepote te su je 72 dana na razne načine mučili najprije u Jajcu, a kasnije u vezirskoj tamnici u Travniku da se odreče Kristove vjere. Ostala je ustrajna. To su imena i događaji koji su nam nekako poznati, a mnoštvo je nepoznatih junakinja i junaka vjere u Bosni i Hercegovini čija su svjedočanstva vjere poznata samo Bogu.²

O žrtvama (mučenicima) novije povijesti, onima tijekom i nakon Drugog svjetskog rata, te onima tijekom i nakon Domovinskog rata, naše će crkvene ustanove i redovničke zajednice morati provesti ozbiljniju obradu ovoga novijeg svjedočanstva vjere, kako bismo ih kao svijetle likove zadržali u sjećanju. One nam mogu pomoći u vlastitome stavu prema onima koji su pojedincima i skupinama iz mržnje prema vjeri zlo nanijeli, ali isto tako prema onima koji su se uvrstili u naše redove te kao takvi nanosili zlo i činili nepravdu prema onima koji nisu kršćani. Njihove povijesti vjere, svjedočanstvo života i svetački likovi nisu samo fratarske, nisu ni popovske, nisu

² Dr. K. DRAGANOVIĆ – J. BUTORAC, *Povijest Crkve u Hrvatskoj*, pregled od najstarijih vremena do danas, Zagreb 1944., 64.-65

ni časnosestarske, nego su blago Crkve, a to znači da je ova povijest naša povijest, a uzori naši uzori za život u vjeri.

U daljnjem izlaganju osvrnuo bih se na one Božje ugodnike za koje je pokrenut ili je već završen dijecezanski postupak te prosljeđen nadležnoj Kongregaciji u Rim.

Drinske mučenice

O mučeništvu pet sestara članica Družbe Kćeri Božje ljubavi (s. Jula Ivanišević,³ s. Berchmana Leidenix,⁴ s. Krizina Bojanc,⁵ s. Antonija Fabjan⁶ i s. Bernadeta Banja⁷) već su mnogi pisali još prije Domovinskoga rata.⁸ Vjerujem da je hrvatska katolička javnost upoznata s njihovom mučeničkom smrću koja zaslužuje veći osvrt od ovoga prikaza ovdje.

U prosincu 1941. četnici su uz pomoć talijanske vojske zauzeli područje istočne Bosne, a 11. prosinca 1941. izvršili su napad na Pale i

u tom napadu opkolili i samostan sestara Kćeri Božje ljubavi. Zauzeli su samostan i zarobili pet sestara: Austrijanku s. Berchmanu (76), Slovenke s. Krizinu (56) i s. Antoniju (36), Hrvatiju s. Julu (48) i hrvatsku Mađaricu s. Bernadetu, a uz njih i slovenskog svećenika mons. Ksavera Meška. Samostan su spalili, a sestre su pet dana i pet noći po cihoj zimi, slabo odjevene, izgladnjele, promrzle i od straha iscrpljene, vodili zarobljene po šumama i gorama te selima Romanije. Sestre su usput zlostavljane, a četnici su im prijetili smrću.

S. Berchmana, starica i gotovo slijepa, nije mogla pješaćiti, pa su je ostavili usput u selu Sjetlini. Mons. Ksavera Meška, Slovenca, nakon ispitivanja su pustili, a četiri sestre su odveli u zarobljeništvo u Goražde. Tamo su bile zatvorene u četničkoj vojarni na trećem katu. U noći 15. prosinca nekoliko je četnika provalilo u prostoriju u kojoj su bile zatvorene sestre s nakanom da ih siluju. Kako bi izbjegle ovom

- 3 S. M. Jula Ivanišević, rođena je 25. studenoga 1893. u Starom Petrovom Selu, kći Nikole i Tere r. Šimunović, gdje je na krštenju u župnoj crkvi sv. Antuna dobila ime Kata. U samostan dolazi 11. veljače 1914., a u novicijat u Beču ušla je 16. kolovoza 1915. gdje je dobila redovničko ime s. Marija Jula; doživotne zavjete položila je 29. srpnja 1923. Kao sestra djelovala je u samostanima Emaus (Breške), Antunovac (Ilidža), Josipovac (Slavnići kod Tuzle), Josipovac (Zagreb), Betanija (Sarajevo) i u zadnjoj postaji Marijin dom (Pale). Usp. S. M. Slavica BULJAN, *Zavjet krolju potpisan*, Zagreb 1996., 189.-236.
- 4 S. M. Berchmana Johanna Leidenix, rođena je 28. studenoga 1865. u Einzerdorfu u Donjoj Austriji, kći Michaela i Josefe r. Benkhofer. Na krštenju je dobila ime Karoline Anna. Nakon smrti njezina oca nju su zajedno sa sestrom na zamolbu okružnog suda u rodnom mjestu primile sestre u Beču. Nakon što je upoznala sestre školjući se i odgajajući se u njihovoj sredini stupila je 11. rujna 1881. u samostan. Završila je 1882. tečaj za odgojiteljicu, te je 17. kolovoza te godine stupila u novicijat gdje je dobila ime s. Marija Berchmana Johanna. U Bosnu (Tuzlu) dolazi 1883. Doživotne zavjete položila je 17. kolovoza 1892. U prvim godinama svoga djelovanja u Bosni s. Berchmana radila je kao pomoćna učiteljica u Tuzli i u Sarajevu, a kasnije kao učiteljica i učiteljica novakinja. Godine 1939. stara, bolesna i iscrpljena premještena je na Pale. Njezina sestra Mathilda isto je postala redovnica KBLJ te je u Bosni djelovala 30 godina. Usp. isto, 133.-172.
- 5 S. M. Krizina Bojanc, rođena je 14. svibnja 1885. u selu Zbure u župi Šmarjeta u Sloveniji, kći Mihaela i Marije r. Bizjak. Krštena je istog dana te je na krštenju dobila ime Josefa. U zrelim godinama dolazi u samostan 28. prosinca 1921., a nakon što je dohраниla majku slijedit će je i njezina sestra Angela (redovničko ime: s. M. Alfonza). Josefa 27. srpnja 1922. stupa u novicijat dobivši redovničko ime s. M. Krizina. Doživotne zavjete položila je 5. kolovoza 1925. Radila je u samostanima na Palama, u Breškama, Tuzli, a 1939. na vlastitu je molbu premještena na Pale, gdje je bila i zadnja postaja njezina djelovanja u družbi. Usp. isto, 173.-188.
- 6 S. M. Antonija Fabjan, rođena je 23. siječnja 1907. u selu Malo Lipje u Sloveniji, kći Janeza i Jožefe r. Kralj. Krštena je u župnoj crkvi u Hinju, a na krštenju je dobila ime Jožefa. U samostan stupa 9. travnja 1929., a u novicijat 19. ožujka 1930. te je dobila redovničko ime s. Marija Antonija. Doživotne zavjete položila je 28. kolovoza 1937. Djelovala je u samostanima na Ilidži, u Betaniji kod Sarajeva, u zavodu sv. Josipa, a 16. rujna 1936. premještena je na Pale, zadnju postaju svoga djelovanja u družbi. Usp. isto, 237.-252.
- 7 S. M. Bernadeta Banja, rođena je 17. lipnja 1912. u Velikom Grđevcu kod Bjelovara, kao dvanaesto dijete Josipa i Tereze r. Kovač. Otac joj je kao udovac doselio iz Mađarske u Veliki Grđevac sa sinom i majkom. Nakrštenju je dobila ime Terezija. U samostan je stupila 1925., a u novicijat 5. kolovoza 1930. te je dobila ime s. Marija Bernadeta. Doživotne zavjete položila je 28. kolovoza 1938. Nakon prvih zavjeta kratko je vrijeme djelovala u zavodu sv. Josipa u Sarajevu, a od 27. listopada 1032. premještena je na Pale, gdje je s ostalim sestram dočekala svoju mučeničku smrt. Usp. isto, 253.-270.
- 8 Među spisima o Drinskim mučenicama objavljene su dvije knjige: S. M. Slavica BULJAN, *Zavjet krolju potpisan*, Zagreb 1996. Anto BAKOVIĆ, *Drinske mučenice*, Sarajevo 1990. Uz ove dvije knjige objavljeno je još mnoštvo članaka u časopisima i novinama, a svi se navode u knjizi s. Slavice BULJAN kao Literatura na str. 32.-41.

nasilju, sestre su skočile kroz prozor s trećeg kata, te su tom zgodom zadobile prijelome. Četnici bijesni, jer nisu uspjeli u svojoj nakani silovanja, sjurili su dolje te su noževima dokrajčili sestre i bacili ih u Drinu. Rijeka je bila udaljena nekih 50 m od zgrade. Nakon toga su zapovjedili zatvorenici katolkinji Angelini Genda da im donese vode kojom su oprali svoje krvave ruke i noževe.

Drina nije odmah odnijela leševe, nego su sestre ostale nekoliko dana u njezinim rukavicama pa su katolkinje Goražda tražile da ih sahrane, ali im četnici nisu to dopustili. Kasnije ih je neki grobar štapom odgurnuo u Drinu koja ih je odnijela, te je na taj način postala njihovim grobom. Nakon ovog masakra u Goraždu, četnici su, najvjerojatnije 23. prosinca, ubili i s. Berchmanu u šumi blizu Sjetline, tako da se ne zna ni za njezin grob.

Ova je mučenička smrt odjeknula onda kao ratni zločin, za nas kao herojsko svjedočanstvo polaganja vlastitoga života za vjeru i u obrani Boga posvećenoga dostojanstva u zavjetu čistoće.

U prosincu 2002. završen je u Sarajevu dijecezanski postupak ovih Božjih službenica, nakon čega su spisi predani nadležnoj kongregaciji u Rim. Ove smo godine u proljeće dobili radosnu vijest da je postupak priveden kraju te će ovih dana i službeno biti proglašene blaženicama te tako predane našoj Crkvi na čašćenje. Za proglašenje blaženim mučenika za vjeru ne traži se čudo, jer je mučeništvo po sebi čudesni dokaz snage koju Bog daruje onima koji mu se s vjerom, nadom i ljubavlju potpuno predaju, tako je ovaj proces mogao biti nakon ocjene vještaka i sastanka kardinalske komisije u ovom stupnju priveden kraju. U daljnjem postupku rada na kanonizaciji i proglašenju svetima, tj. uvođenja njihovih imena u svetački kalendar koji vrijedi za cijelu Crkvu, nastaviti će se tako što se za ovu drugu fazu traži i za mučenike jedno čudo. Ono će se uz pomoć Božju i očitovati, po čemu će se Bog proslaviti u svojim blaženicama i svojim svecima.

Petar Barbarić

Vjerujem da smo svi dovoljno upoznati s likom Sluge Božjega Petra Barbarića, mladića krjeposna života, poletna duha, velikih nada, prijatelja molitve i ustrajne poniznosti. Petar je rođen u mjestu Klobuk kod Ljubuškog 19.

svibnja 1874. Kao svećenički kandidat primljen je u travničko sjemenište 1889., gdje je počeo pohađati Gimnaziju. Brzo se naviknuo na kućni red, a u duhovnom je pogledu bio uzoran, mladić krjeposna i sveta života. Posebno je častio Blaženu Djevicu Mariju. Prilikom jednog izleta, pokisnuo je, razbolio se, dobio sušicu, te je na kraju osmoga razreda, na Veliki Četvrtak 15. travnja 1897., nakon godine dana bolovanja preminuo. Dva dana prije smrti primljen je u Družbu Isusovu.

Iako ovaj Sluga Božji nije živio ni u jednoj Jugoslaviji, njegovo će nam ime nakon Drugog svjetskog rata ostati pamćeno po nečuvenom načinu njegova uklanjanja iz svijesti naroda travničkoga kraja. Kad je Travnik pao, partizani ušli u ovaj grad, Nadbiskupska gimnazija zatvorena, a isusovci protjerani, trebala je nova vlast ukloniti narod koji je dolazio u sjemenišnu crkvu sv. Alojzija na Petrov grob. Tako je jednog dana njegovo tijelo jednostavno nestalo, a preko pedeset godina se nagađalo gdje bi moglo biti, kamo su ga odnijeli, pokopali, bacili i sakrili. Puku je bio zabranjen pristup u sjemenišnu crkvu koja je zatvorena i pretvorena u skladište, a svetinje iz nje izbačene – misnice, slike, kipovi, čak i cijevi orgulja – ljudi su ih nalazili po smetlištu i potajno nosili kućama ili predavali svećenicima. Zato se puk počeo okupljati na njegovu prvotnome praznom grob na groblju Bojna. Tako iz godine u godinu, od Petrova do Petrova, pa onda svakoga 15. u mjesecu spominjući se dana Petrove smrti. Budući da sam iz toga kraja, znam da su moji sumješteni govorili kako idu na zavjet na grob bl. Petra ili sv. Petra Barbarića. Svakako treba spomenuti godinu Petra Barbarića koju je 15. travnja 1996. pokrenuo tadašnji travnički župnik don Pavo Nikolić, gdje je svakog petnaestog u mjesecu propovijedao neki od naših biskupa, a završna misa bila je 15. travnja 1997. u sjemenišnoj crkvi u Travniku. Godine 1998. Nadbiskupija je ušla u djelomični posjed svoje sjemenišne i gimnazijske zgrade u Travniku, a te je godine započeo s radom i KŠC „Petar Barbarić“, koji danas broji oko 1000 učenika Osnovne škole i Gimnazije. Postojale su naznake od ljudi da je tijelo Petra Barbarića zakopano u podrumu zgrade, o čemu je u godini Petra Barbarića travnički župnik bio izvijestio Ordinarijat u Sarajevu. Ravnatelj KŠC-a, preč. Pero Pranjić, čisteći podrum sjemeništa prona-

šao je tijelo Petra Barbarića koje je iskopano i preneseno opet u sjemenišnu crkvu, te danas na ovaj grob dolaze mnogi hodočasnici, a žitelji središnje Bosne i Lašvanske doline okupljaju se svakoga četvrtka na zavjetnu misu. Broj hodočasnika svakako dovoljno svjedoči o svećatkom životu ovoga mladića.

Ne bih ulazio u problematiku postupka, samo je činjenica da su imenovani ljudi s nakonom kako bi se pokrenuo dijecezanski postupak, da bi se kasnije saznalo kako je već četrdesetih godina postupak pokrenut i da se nalazi u Rimu. Postulator kauze Petra Barbarića je p. Božidar Nagy.

Sadašnje stanje kauze je na doradi, treba dovršiti poziciju za herojske krjeposti i čudo po njegovu zagovoru.

Fra Šimun Filipović

Sluga Božji fra Šimun Filipović rodio se 30. rujna 1732. u Seoni, ondašnja župa Bijela, a danas Dubrave kod Brčkog. Na krštenju je dobio ime Filip. S dvadeset godina stupa u franjevački red, te prilikom ulaska u novicijat uzima ime fra Šimun. Školovanje i studij završava u Mađarskoj i Italiji. Za svećenika je zaređen 1758., te je tijekom dvadeset godina i više obavljao različite službe po župama u Bosni i Hercegovini: u Bijeloj, Roškom Polju, Varešu, Kraljevoj Sutjesci i Podvučjaku. U njegovu se životopisu spominje da je u pedesetoj godini imao neko viđenje gdje je vidio jednu dušu u paklu za koju se mislilo da je u raj. Zabrinut za spas svoje duše odlučio se povući iz svijeta u strogi samostan i posvetiti se kontemplativnom životu. Tako je dobio dopuštenje i otišao u Italiju u Ripatransone, gdje je navodno došavši odmah čuo tajanstveni glas: *Hinc sursum!* (Ovamo gore!). Tako je dvadeset godina provodio pokornički život. „Spavao je malo, uzglavlje mu bijaše od dasaka, ležaj većinom na tvrdoj zemlji. Da bi držao tijelo u pokornosti, trapio ga je još krvavim bičevanjem, pojašima od kostrijeti s iglama i širokim lancima,

stežući si ne samo bedra nego i ruke i noge. Iza smrti su mu našli tijelo prekriveno ranama. Ljubio je šutnju. Kad bi tko stao govoriti o besposlicama, opomenuo bi ga: žBrate, Bog i duša! To rekavši, otišao bi. Osim 9 sati zajedničke molitve fra Šimun bi se još neprestano molio na koru, u ćeliji i na putu. Pred Presv. oltarskim sakramentom često je bio zanesen izvan sebe, a više je puta lebdio iznad zemlje. Dva puta na dan hodočastio bi Gospinoj slici, koju je smjestio izvan šumice. Jednom je padao silan snijeg. Kad se vratio, dočekao ga dobar o. gvardijan da mu brižno promijeni mokre haljine, kad tamo habit mu je bio posve suh. Kad su ćukovi noću smetali svojom vikom samostancima, fra Šimun ih je otjerao da se više nisu vraćali. Isto je bilo i s gusjenicama. Godine 1799. francuska je vojska provalila u Italiju plijeneći crkve i samostane. Tamošnji su fratri odlučili napustiti samostan, ali fra Šimun nije htio: 'Gospa mi je rekla da ću ovdje umrijeti.' S njim je ostalo još nekoliko redovnika koje je uvjeravao da im se neće ništa nažao dogoditi. Francuzi su provalili 31. svibnja, zauzeli grad, ušli u samostan te su tamo našli oružje. Bijesni provališe u samostansku crkvu gdje su našli fra Šimuna kako kleči u molitvi. Jedan je vojnik trgnuo sablju da mu odsiječe glavu, te je tri puta zamahnuo, a kako se fra Šimun nije ni pomaknuo niti pokazao strah, vojnik ga zadivljen ostavi na miru. Preminuo je 9. svibnja 1802. u sedamdesetoj godini života."⁹

Kanonizacijski postupak za proglašenje blaženim Sluge Božjega fra Šimuna Filipovića pokrenuo je 1872. papa Pio IX., a još nije dovršen. Fra Petar Anđelović, bivši provincijal franjevačke provincije Bosna Srebrena, bilježi da je sve stalo 1885. jer nije bilo nikakve *reakcije iz naše mjesne Crkve*.¹⁰ Jesu li ovoga svetoga čovjeka braća zaboravila? Nažalost, mi se ovdje na našem terenu često bavimo sami sobom, pa nemamo kada sagledati, proučiti i predstaviti svjedoke vjere iz vlastitih redova na koje bismo se svi mogli ugledati.¹¹

⁹ Usp. Franjo Ksav. HAMMERL, „Duhovni pastiri. Slike iz kršćanske prošlosti Bosne i Hercegovine“, Kamilo ZABEO (ur.), *Travnička spomenica 1882.-1932.*, Sarajevo 1932., 82.-83.

¹⁰ Fra Petar ANĐELOVIĆ, *Bosanski franevci na pragu trećeg tisućljeća*, Sarajevo 2003., 114.. Isto, 10.

¹¹ Fra Petar Anđelović navodi u svojoj knjizi Berislava Grgića, svećenika Banjalučke biskupije, koji je pisao radnju za licencijat o fra Šimunu Filipoviću te ga tako oteo zaboravu u arhivima, navodi i drugoga svećenika talijana, Vicenza Catani, koji piše o fra Šimunu i upozorava da se netko nađe tko bi opet pokrenuo započeti postupak. Usp. isto, 118.

Josip Stadler

Hrvatski dnevnik, politički list bosanskohercegovačkih Hrvata koji je osnovao nadbiskup Stadler, donosi u lipnju 1918., pola godine prije njegove smrti, prilog o proslavi Stadlerova zlatnog svećeničkog jubileja. U tom prilogu se govori: „Ima ljudi koji zadužiše svoj narod, iz koga su nikli, jali perom jali besjedom, jali umom jali jun-aštvom, jali dobrim djelima na korist domovine: Ti su ljudi nalik na oaze u Sahari života pojedinih naroda. Ima ih, ali ih dosta nema: nema ih, biva, prema potrebi. I kad dođe čas te ova opet pokucne na vrata – što se često zgađa – sjeti se narod čovjek, koji mu je u sličnoj zgodi, priskočio u pomoć i ... slavi mu spomen. Zahvalnost za prošlo dobročinstvo i nada da će slično i u buduću doživjeti, gone narod na poštu i slavu svojih velikana”.¹²

Ne znam što je više, potreba o kojoj autor u *Hrvatskom dnevniku* piše ili je naša obveza prema ovom velikanu Crkve i hrvatskoga naroda pokucala na vrata u naše vrijeme da o njemu pišemo, govorimo i na neki se način odužimo za šutnju koja se nakon njegove smrti nadvila nad njegovim životom i djelima. Njegova djela govore o njegovoj veličini, zato mu i *slavimo spomen* očekujući da nam Gospodin Isus, u čije se Presveto Srce Josip Stadler pouzdao i čiju je zastavu razvio dolazeći u Bosnu, pokaže pravac iz ovih naših bespuća, izvede na pravi put s naših stranputica, te nam dadne svoj mir kako bismo se mi smirili u svome nemiru, a nadalje među sobom izmirili.

Punih 37 godina radio je ovaj marljivi pastir za slavu Božju i na dobro svoga naroda. Stadler ne spada među hrvatske velike ljude, nego je on „kao Starčević i Strossmayer jedini svoje vrsti, jedini u prošlosti i jedini u budućnosti. Preporod hrvatskog naroda sažet je dvama imenima: Ante Starčević i Josip Juraj Strossmayer... Ta dva čovjeka bijahu nam i otac i majka; i zato ih ne ubrajam među naše velikane, kao eno ti i naše roditelje; i zato baš velim: Oni su jedini svoje vrsti. Što je učinio Starčević za hrvatski narod, kome nije poznato? Što je učinio Strossmayer, kome je tajno? On je upravo prve korake svome narodu, prokrio mu stazu, dao mu i ukazao biljegu. Ovaj mu je okrijepio srce, kulturno ga odgojio. Jednome duguju Hrvati tjelesni život, drugome duševni.

Ono što su Starčević i Strossmayer bili čitavome hrvatskom narodu, to je dr. Josip Stadler hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini.¹³

Stadler je došao u Bosnu gdje je našao mjesnu Crkvu koja je postojala samo na papiru. Tu je našao ruševine i zgarišta, tragove koje je ostavio iza sebe turski zulum harajući četiri stotine godina ovim krajevima. Došao je takoreći u zemlju bez crkava i kršćanskog znamenja, među siromašne kmetove i pustu nepismenost, da diže i stvara. Došao je na tlo napaćenog naroda i ove zemlje u kojoj je *Tvorac višnji* kod stvaranja zastao da načini takve ljepote. A raja nije mogla uživati u ljepoti pod jarmom onih koji ih porobiše i četiri stotine godina podjarmljene držaše.

Stadler, dakle, došavši u Bosnu ništa ne prima u naslijeđe osim dobrih ljudi, za koje Franjo Alfirević reče da su tvrdi, „ali blagog oka, u koje se tama tolikih doba slegla, i dobrota patnje za svakog duboka, dobrota što je zauvijek samo sebe stegla“ (Misao na Bosnu). Taj je puk tvrd i opor, ali dobar i ćudoredan, kušan u vatri, krštavan krvavim krstom patnje i mučeništva za vjeru. Stadler je našao i svećenike franjevce, naučene na heroizam i žrtve, vezane uz svoj narod „vezama stoljetnih zajedničkih borbi i jake ljubavi“. Tako mladi nadbiskup donosi sa sobom u Sarajevo veliku dušu, jaku vjeru i bezgranično ustrajnu ljubav prema Bogu i bližnjemu koja je u Bosni činila čuda.

Sluga Božji Josip Stadler se pokazao velik i u malim stvarima. A tek u poduzetnosti, građevinama kojima se i danas divimo. Kroz ta djela on progovara: *Evo, ja, najmanji od braće svoje, nevrjedan stanovati u Srcu Gospodina mojeg, ipak pozvan od njega, stavljam sebe i svu braću svoju i sav puk svoje cijele Vrhbosanske nadbiskupije u Srce Njegovo... Ja za to proglašujem da je glavni Čuvar i Patron ove nadbiskupije Srce Isusovo... Nadbiskupiju posvećujem Bezgrješnom Marijiniu Začecu i sv. Josipu*. A što se tiče njegova odnosa prema Bosni, kaže: *Niti se smatram strancem, niti mi je išta strano u ovoj zemlji... To je moja zemlja, oduvijek bila. Niti bi me drugi smjeli smatrati Kanaancem, niti je itko u Bosni i u Crkvi Božjoj stranac, pa došao iz Beča, Pešte ili Trsta. Bosna je strana i pusta zemlja samo onda kad u njoj Bog ne stoluje i ljubav ne stanuje. A svi oni koji Boga zazivaju, koji čine dobro jedni drugima imaju mjesta u Bosni*.ⁱ

¹² Hrvatski dnevnik od 9. lipnja 1918., 1.

¹³ Isto.

ⁱ Parafrazirano iz Stadlerove nastupne poslanice i predavanja Ratka Perića povodom 100-te obljetnice Družbe sestara Služavki Maloga Isusa u Sarajevu.

Kako vam je već poznato, dijecezanski je postupak za njegovu kanonizaciju priveden kraju. Sada se nalazi na rimskoj razini. Trenutno se piše pozicija. To je dokumentirani životopis, koji prema odredbama Kongregacije treba biti jasan. To znači da valja iz onih 43.679 stranica izvući ono bitno i na temelju dokumenta pokazati krjeposti koje su resile Slugu Božjega, te na nekih najviše 450 stranica predstaviti stručnjacima koji će to pročitati i dati svoju ocjenu pred kardinalsku komisiju. Tu se ne pričaju priče, dakle ono što je svima poznato, nego se iznose činjenice koje govore o tom da je živio krjeposti i po njima radio. Naravno, valja posebno podvući poteškoće za kauzu.

Pitaju me kada će to biti? Odgovor je: Bit će onda kada mi to budemo htjeli i ako budemo htjeli. Zaista bi bilo za Postulaturu korisno znati koliko se uopće obavljaju Stadlerovi dani na pojedinoj župi? Koliko je svećenika doista uvjereni u Stadlerovu svetost? Sa Slugom Božjim Josipom Stadlerom položen je novi početak na starim temeljima našoj mjesnoj Crkvi. Na takvom početku koji je Božje djelo nije mogao stajati netko tko je bio podijeljen u sebi, čovjek s pukotinom u svom životu, nego čovjek koji se uzdao u Boga i sve svoje djelovanje ugradio u ovo pouzdanje.

Koji put se nekako latentno javlja u svijesti pojedinaca i naših zajednica kao da su svetački likovi u nekoj konkurenciji jedni prema drugima. Mislim da je vrijeme da se prestane na ovakav način promatrati Crkvu, crkvenu povijest i velikane našega naroda. Sva je povijest koju ovdje živimo zajednička povijest, povijest naša i povijest Crkve na ovim prostorima. Svi usponi i padovi pojedinog člana našega naroda i naše Crkve ne smiju proći da se svaki od nas osjeća ponosan ili ponižen radi onoga što nam je zajedničko naslijeđe.

Sluga Božji Josip Stadler doveo je sestre Kćeri Božje ljubavi u Bosnu, a s. Berchmana je bila među prvim sestrama koje su došle u Bosnu jer je kao mlada sestra došla u Tuzlu 1883. godine i u Bosni proživjela cijeli život služeći Bogu i čovjeku. Vjerujem da sada ove Drinske mučenice zajedno sa slugama Božjim Josipom Stadlerom, Petrom Barbarićem, Šimunom Filipovićem i svim našim mučenicima i priznavaocima mole za nas. Ako njihova pomoć ne dopire do nas, mislim da nije do njih, nego do naše malovjernosti i nedosljednosti.

(Predavanje održano na XVI. Susretu dijecezanskih svećenika u Sarajevu, 21. rujna 2011.)

Torino:

Delegati Biskupskih konferencija raspravljali o neutemeljenom strahu od muslimana u Europi

U „Kući za duhovnost“ Sestara od dvorane posljednje večere (Suore del cenacolo) u Torinu održan je 31. 5. do 2. 6. 2011. studijski susret delegata europskih biskupa za pastoralno praćenje muslimana u europskim zemljama. Susret je organiziralo Tajništvo Vijeća biskupskih konferencija Europe (CCEE) na čelu s porugalskim svećenikom Duarteom da Cunha na temu „Porast islamofobije ili straha od islama u kršćanskim zajednicama i današnjem društvu“. Mjesni organizator bio je don Andrea Pacini, torinski svećenik i kršćanski islamolog.

Poželjno da se vjeroučitelji i imami spremaju u Europi za svoj poziv

U uvodnom pozdravu torinski nadbiskup Cesare Nosiglia predstavio je prisutnost muslimana u svojoj nadbiskupiji, a predsjednik Papinskog vijeća za međureligijski dijalog kardinal Tauran današnje stanje dijaloga između katolika i muslimana u Europi. Upozorivši da je cilj dijaloga međusobno upoznavanje radi promicanja zajedništva i činjenja dobra, istaknuo je kako se brojni muslimani pitaju, hoće li svoju vjeru moći prenositi svojim potomcima u sekularnom društvu Europe te zato stoje između potrebe da poštuju zakone država koje ih prihvaćaju i čuvaju svoj identitet. U tom duhu pojedine države (Ujedinjeno kraljevstvo, Francuska, Njemačka, Austrija) pokušavaju otvoriti studij islama za buduće vjeroučitelje i imame te pri tome traže suradnju domaćih muslimanskih zajednica. Istaknuo je putovanja sadašnjeg pape u islamske zemlje te katoličko-muslimanski forum održan u Rimu 2009., koji se nastavlja u Jordanu u studenom ove godine. Potaknuo je katolike da prihvaćaju i šire nauk Drugog vatikanskog sabora i kasnijih papa o međureligijskom dijalogu te uvedu predmete „islam“ i „međureligijski dijalog“ za kandidate na svećeništvo i redovništvo ondje gdje to još nije učinjeno: „Mi kršćani i muslimani trebamo prihvatiti tri izazova: *identiteta* – upoznati i prihvaćati ono što jesmo; *drugotnosti* (*alterità*) – naše razlike ne

smiju biti povod za mržnju nego trebaju postati izvor međusobnog obogaćivanja; *iskrenosti* - vjernici trebaju očitovati svoju vjeru bez ekshibicionizma i nametanja“. To činimo ako izbjegnemo opasnost jednolikosti i napetosti živjeti katolicitet Crkve.

Kardinal Ricard, nadbiskup Bordeauxa i potpredsjednik CCEE, uz pozdrav sudionicima istaknuo je potrebu međusobnog informiranja te traženja zajedničkih načela i metodologije u odgovoru Crkve na pitanja koja izlaze iz sve veće nazočnosti muslimana u javnom životu Europe. Profesor europskog prava Alessandro Ferrari obradio je temu „Crkva, država i islam u Europi“ istaknuvši da nazočnost muslimana u Europi potiče na premišljanje religijske slobode u pluralnim društvima, jer se za potrebe doseljenih muslimana džamija može graditi i prije nego država prizna pravnu osobnost dotičnoj vjerskoj zajednici. Tako u Francuskoj država ne pomaže kult, ali pomaže kulturu i zato može pomagati islamske zajednice kojima džamija nije samo lokalna građevina za kult nego i regionalni centar kulture.

Kako u većini europskih zemalja postoji školski vjeronauk konfesionalnog usmjerenja, i muslimani imaju pravo na takav vjeronauk uz poštivanje državnih odredbi o obrazovanju. Helmut Wiesmann, vjernik laik koji djeluje u tajništvu BK Njemačke, govorio je o islamskom vjeronauku i studiju islama u Njemačkoj. Na temelju povijesnog iskustva i pravnih odredbi, u toj državi postoji odvojenost i suradnja u odnosima države i vjerskih zajednica. Kako država priznaje vjernički usmjerene udruge, muslimani su se udružili pri osnivanju svojih kulturnih centara te dobili dopuštenje za podizanje oko 3000 džamija. Udruženje islamskih kulturnih centara već 20 godina sprema imame za svoje ustanove. Budući da samo pravne osobe mogu od države dobiti sredstva za održavanje zatvorskih, bolničkih i vojnih kapelana, muslimanske udruge trude se oko ispunjavanja uvjeta za te službe. Za spremanje vjeroučitelja i imama na fakultetima u okviru državnog sveučilišta potrebna je suradnja

savjetodavnih tijela Crkava i vjerskih zajednica. Muslimani i država oko toga se trude. BK Njemačke založila se 1999. i 2003. za uvođenje islamskog vjeronauka pod uvjetima kakvi su omogućeni i Katoličkoj crkvi.

Svećenik J. L. Sanchez Nogales, kao delegat BK Španjolske, obradio je kontekstualno spremanje imama za europske muslimane. Iako neki muslimanski ekstremisti tvrde da se dobri imami mogu spremati samo u muslimanskim zemljama, raste broj muslimana koji žele duhovne vođe za pomoć u čuvanju islamskog identiteta i življenju u nemuslimanskoj državi. Iznio je detaljan plan studija islamske teologije u Nizozemskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Španjolskoj – pri čemu je potrebna suradnja sveučilišta, države i islamskih zajednica u njoj. Smatra da je Katolička crkva „važno mjesto susreta između muslimana i zapadnih društava“.

Mogu li muslimani Europe iskustvom manjine pomagati kršćanima u muslimanskim zemljama?

Talijanski franjevac Alberto F. Ambrosio, koji djeluje u Turskoj, podsjetio je sudionike u molitvi vjernika 2. lipnja na godišnjicu ubojstva biskupa Luigi Padovese u Turskoj a u raspravi upozorio da Katolička crkva u toj službeno sekularnoj državi nema položaj priznate pravne osobe. Njegovi i drugi interventi doveli su do pitanja, mogu li muslimani Europe svojim kreativnim iskustvom kao manjina nadahnjivati rješenja za poboljšanje situacije kršćana u muslimanskim državama. Poželjna je pozitivna recipročnost kršćana i muslimana ondje gdje su većina ili manjina.

Toj raspravi živahno je pridonio Mons. Maroun Lahham, nadbiskup Tunisa od 2005, rodom Palestinac koji je kao svećenik franjevac djelovao u svojoj domovini. On je izložio odnose muslimana i kršćana na Bliskom Istoku i u Sjevernoj Africi sa stajališta dijaloga u cijeloj Crkvi. Žali se što njega i druge kršćane muslimanski sugrađani nazivaju „arapskim kršćanima“ mjesto „Arapima kršćanima“ kao da je njihov arapski identitet manje vrijedan. Istaknuo je: „U pozitivno treba uvrstiti to što muslimanske države, organizacije i čak muslimanka ulica sada manje nego u prošlosti pribjegavaju žestokim prosvjedima gdje se sve razbija i sve pali čim je taknut neki vid, osoba ili dogma islama. Sjećamo se ogromnih skupova nakon govora pape

Benedikta XVI. u Regensburgu te još više nakon famoznih danskih karikatura o Proroku islama. Objavljene su druge karikature, prikazan je jedan 'uvredljiv' film, a muslimanske udruge – doduše osobito europske – su poticale na mir i pozivale na civilizirani način protestiranja“. Po njegovu uvjerenju, patnje kršćana u Svetoj zemlji povezale su ih s muslimanskim patnicima: „Kršćani i muslimani poduzimali su zajedničku borbu protiv križara (koji su bili kršćani), protiv Turaka (muslimani), a u Svetoj zemlji sada se bore protiv Izraelaca (židovi). Nisu bez razloga naši vjernici Arapi prešli iz položaja 'arapskih kršćana' u 'Arape kršćane'“. Nabrojivši sadašnje teškoće u odnosima kršćana i muslimana u arapskim zemljama, pozvao je na liječenje straha jednih od drugih u Europi i drugdje, jer je strah loš savjetnik: „Vjerski čelnici trebaju se sučeliti s drugim izazovom: ići često protiv struje, tj. protiv mentaliteta arapske ulice, bio on kršćanski ili muslimanski. S kršćanske strane, vjerski čelnici trebaju propovijedati da kršćanska prisutnost u arapskom muslimanskom svijetu nije plod slučaja nego je volja Božja. Stoga se radi o misiji Arapa kršćana da budu među svojom subraćom Arapima muslimanima te s njima u službi mira i bratskog svijeta. S muslimanske strane, vjerski čelnici trebaju glasno govoriti da su arapska muslimanska društva nezamisliva bez Arapa kršćana. Potrebna je hrabrost te objektivna i hrabra vizija stvarnosti na Bliskom Istoku, ali osobito mnogo strpljivosti i molitve“.

Na upit sudionika, zašto prema njegovoj procjeni kršćani sele iz muslimanskih zemalja, odgovorio je da su razlozi više ekonomski nego politički.

Vjerom motivirana islamofobija?

Posljednji krug razmišljanja bio je na temu: „Porast islamofobije ili straha od islama u kršćanskim zajednicama i u današnjem društvu“. Njemački isusovac Christian Troll, kao katolički islamolog, govorio je o tome na razini Europe, ali se najviše oslonio na istraživanja sociologa i političara u Njemačkoj. On smatra da je veoma poželjna javna rasprava o predrasudama protiv islama, zato što neke kršćanske skupine pothranjuju strah od islama citatima iz Svetoga pisma i pozivom na „nadnaravne bitke našega vremena“. Među uzroke negativnih stavova ubraja: povijesnu baštinu sukoba kršćana i muslimana,

izazovno ponašanje tradicionalnih muslimana, sustavno islamiziranje Zapada, optužbu da je islam navodni izvor terorizma motiviranog vjeron, mogućnost da su muslimani u Europi pod kontrolom ekstremista izvan Europe, muslimani Europe oklijevaju pred socijalnim izazovima iz straha da će biti diskriminirani, mladi muslimani su ne samo diskriminirani u Europi nego i nositelji diskriminacije. Usporedivši strah od islama s mitom o „žutoj opasnosti“ (najezda Kineza u Europu) katolike podsjeća da osma Božja zapovijed zabranjuje širenje hostilnosti prema muslimanima u Europi te predlaže uravnoteženo informiranje i prihvaćanje muslimanske prisutnosti, osobito preko medija i u odgoju: „Elementi takvog znanja trebaju biti dostupni ne samo u tisku nego i elektronski, t. j. na elektronskim stranicama biskupskih konferencija i biskupija“.

Francuski svećenik Christophe Roucou izvijestio je o porastu straha od islama među Francuzima, katolicima i drugim građanima. Tome pridonosi nova socijalna i simbolska vidljivost islama u francuskim gradovima kao i šokantno ponašanje nekih muslimanskih muževa i očeva prema ženama u vlastitoj kući. Katolici podliježu protuislamskoj propagandi jer ne poznaju autentičnu islamsku tradiciju, zatim osuđuju vrbovanje kršćana u islam kod nekih skupina, a roditelji se boje da bi njihovo dijete moglo stupiti u brak s muslimanskim partnerom ili partnerkom. Odgovor na ovo na razini BK i pojedinih biskupija je stavljanje na raspolaganje građe o muslimanima preko vlastitih obavijesnih sredstava.

Generalni tajnik BK Švicarske Erwin Tanner-

Tiziani predstavio je stereotipe protiv muslimana u svojoj zemlji gdje stranci čine 25% stanovnika. Imigracija stranih radnika dovela je do napetosti s lokalnim strosjediocima. On žali što je glasanje protiv podizanja minareta na džamijama u Švicarskoj 28. 11. 2009. u medijima „protumačeno“ kao zabrana podizanja džamija te tumači da je to bio protest švicarskih glasača protiv islamizacije Zapadne Europe. Radikalizacija nekih islamskih skupina i pojedinaca izaziva porast islamofobije kod kršćana.

Delegat BK BiH M. Zovkić govorio je o islamofobiji u političkom kontekstu BiH te prenio izjavu muslimanskih intelektualaca: „Mi smo muslimani i Europljani i oboje nam je važno“. To je navelo prisutnog biskupa Arapina da u generalnoj raspravi potakne katolike neka u svojim društvima djeluju tako da muslimani – doseljeni i starosjedioci – budu prihvaćeni ne kao opasnost nego kao obogaćenje.

U diskusiji je kardinal Tauran zapitao o obraćenju bivših kršćana na islam u europskim zemljama te muslimana na kršćanstvo: jesu li takvi doista slobodni odlučiti prema osobnoj savjesti te kako se njihovi ukućani i bivša zajednica prema njima sada postavljaju. U diskusiji je također predloženo da kršćani omogućuju muslimanima europskih zemalja dostojanstvenu inkulturaciju te da u svojoj vjeri ne traže izliku za islamofobiju. Unatoč razlikama od zemlje do zemlje, sudionici su pokazali visok stupanj katoličkog zajedništva na razini Europe pred činjenicom muslimana u europskim državama u kojima su granice već decenijama prohodne.

Mons. dr. Mato Zovkić

Mons. Mato Zovkić,
delegat kardinala Vinka Puljića

Mladi sportom razvijaju svoje sposobnosti i međusobnu solidarnost

Pozdrav na Međureligijskom taekwondo susretu u Sarajevo 18. lipnja 2011.

U ime katoličkog nadbiskupa Sarajeva kardinala Vinka Puljića, koji je i član-suosnivač Međureligijskog vijeća u BiH, pozdravljam organizatore i natjecatelje ovog međureligijskog taekwondo susreta „Sarajevo Peace Tourna-

ent 2011“. Katolička crkva podupire istinske sportske aktivnosti djece i odraslih jer ih smatra „vježbama koje pomažu da se uspostavi psihička ravnoteža, također u zajednici, i da se uspostave bratski odnosi među ljudima svih

staleža, narodnosti i rasa“ (GS 61). Zato poziva svoje vjernike i druge ljude dobre volje na organiziranje sportskih priredbi i sudjelovanje u njima jer se radi o udruživanju radi kulture duha i tijela (GE 4). - U Bibliji se potreba i mogućnost igranja izvodi iz čovjekove tjelesnosti. Čovjek se sastoji od duše i tijela i Bog ga poziva da svoje umne i tjelesne sposobnosti razvija na dobro svoje i bližnjih. Ovo razvijanje vlastitih sposobnosti zajedno s drugima odvija se u radu – umnom i tjelesnom - ali i u igranju. Sportske igre uz to su izraz životne radosti i slobode (usp Jr 8,5; Job 21,11-12; Izr 8,30-31). Istim izrazom *sahaq* (igrati, razveseliti igranjem, pridonositi kondiciji) u starozavjetnim tekstovima prikazuju se igre djece na palestinskim ulicama i trgovima, vojničke atletske vježbe i liturgijsko iskazivanje časti Bogu vlastitim tijelom. Razlog je u ljudskoj tjelesnosti po kojoj pojedinac i skupine sebe izražavaju i usavršavaju, dolaze u dodir s bližnjima i s Bogom.

U najnovijoj povijesti Crkve papa Ivan Pavao II. kao mladi svećenik i biskup u Poljskoj osobno se bavio sportom i pratio mlade u sportskim natjecanjima. Kad je 1978. izabran za papu, odmor je provodio u skijanju i planinarenju. Kao papa puno puta govorio je mladima o sportu, primao u audijenciju skupine sportaša ili slao svoje poruke prigodom međunarodnih sportskih događaja. Tako je prigodom otvaranja olimpijade u Los Angelesu 28. srpnja

1984. poslao poruku u kojoj je istaknuo: „Ovaj veliki događaj ima značenje ne samo za svijet sporta kao izraz prijateljskog atletskeg natjecanja i težnje za ljudskom izvrsnošću, nego i za budućnost ljudske zajednice koja po sportu daje vanjski izražaj želji svih za sveopćom suradnjom i razumijevanjem“. U Rimu je 4. siječnja 1993. primio u audijenciju nogometnu momčad grada Foggia s njihovim trenerima i tehničarima. U govoru je istaknuo odgojnu ulogu sporta: „Mnoge sportske aktivnosti donose djelatno sporazumijevanje između igrača te traže duh suradnje i solidarnosti. Vi dobro znadete da upravo iz sklada među različitim komponentama jedne momčadi izlazi uspjeh i afirmacija, dok nesloga i rivalstvo sigurno vode u poraz i neuspjeh. Stoga onome koji vas promatra lagano postaje jasno da li među vama postoji nužna suradnja koja nastaje iz odanosti, prijateljstva i vrlina koje ona traži.... Ako je istina da je igra izraz radosti i slobode, još je istinitije da je svaka utakmica odraz i dokaz ravnoteže, samokontrole, inteligentnog svladavanja samoga sebe. Zato je sportska aktivnost određena pravilima koja, ako se zaista drže, osnažuju osobu i čine je otvorenom za prihvatanje drugih“. - Zato se mi katolici ove multireligijske zemlje radujemo ovim sportskim igrama želeći natjecateljima dobar uspjeh uz pošteno natjecanje!

Završno priopćenje sa susreta tajnika i glasnogovornika BK Europe

Vilnius, Litva, 23. lipanj 2011.

U organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) u glavnom gradu Litve Vilniusu održan je susret generalnih tajnika te susret djelatnika u tiskovnim uredima i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija. Dva su se susreta dijelom podudarali; prvi je održan od 16. do 19. a drugi od 18. do 21. lipnja na temu „nove evangelizacije“ u Europi. U ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na susretu je sudjelovao generalni tajnik mons. Ivo Tomašević. Završno priopćenje Tiskovnog ureda Vijeća europskih biskupskih konferencija objavljeno je pod geslom: „Evo, sve činim novo“ (Otk 21, 5), a u cijelosti glasi:

Nova evangelizacija nije čarobni napitak ... Ona je prije svega stav. To je čin povjerenja u Krista koji „sve čini novo“. Ona je djelo obnove svojstveno radosnoj vijesti Isusa Krista. Ona je već na djelu i ima potrebu biti proglašena svijetu. Nova evangelizacija ne zahtijeva od kršćanina da čini nešto više, nego traži samo da se svakodnevno utjelovljuje u molitvi i djelima ljubavi, u obitelji i na poslu, u vjeri, nadi i ljubavi u jednoga Boga koji je postao čovjekom.

Na ovaj su se način izrazili generalni tajnici i glasnogovornici europskih biskupskih konferencija koji su se susreli u Vilniusu, Litva, od

16. do 21. lipnja 2011. na dva odvojena susreta održana jedan za drugim.

U ovom vremenu, osobito obilježenom sekularizacijom, Crkva ima, kao poslanje, danas podsjećati sve da pitanja, koja svatko nosi u svom srcu, pronalaze odgovore samo u susretu sa Stvoriteljem. To znači da je u središtu poslanja Crkve ljudska osoba i njezin odnos s Isusom Kristom, jer samo ovaj odnos može preobraziti život i ispuniti ga radošću sposobnom da zatim svjedoči Božju prisutnost. Ove osobe, preobražene susretom s Bogom, u stvari su protagonisti nove evangelizacije; temelj su obnove crkvenih zajednica i motori Crkve koja ide u susret onima koji su se udaljili od nje nudeći im mogućnost da ponovno susretu Isusa i da dožive Njegovo milosrđe.

Glasnogovornici su, također, istaknuli neke dobre praktične primjere koji svjedoče kako je ova nova evangelizacija već prisutna u svijetu gospodarstva (izlaganje g. Libana Jorgea Monteiro), u svijetu novih medija (izlaganja iz Italije, Rumunjske i Francuske) te u svijetu volontarijata. U izlaganju tajnika Papinskoga vijeća „Cor Unum“ mons. Giovannija Pietra Dal Tosa, konstatirano je da volontarijat, kapilarna stvarnost u svijetu, može pomoći u davanju ljudskoga lica Crkvi. Između ostalog, predstavljen je susret s biskupima i čelnicima katoličkih volontera koji je zaželio papa Benedikt XVI. u povodu „Europske godine volontarijata“, a koji će se održati u Vatikanu, 10. i 11. studenog 2011.

Dva susreta, na kojem je sudjelovalo ukupno šezdeset sudionika koji su predstavljali 30 biskupskih konferencija kontinenta, organiziralo je Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) na poziv Litavske biskupske konferencije i njezinog generalnog tajnika mons. Gintarasa Grusasa, vojnog ordinarija.

U litvanskom glavnom gradu sudionici su imali mogućnost saznati nešto i o povijesti Litve kao i o vjeri dobro ukorijenjenoj u tom narodu čak i u najtežim vremenima Velikog rata i komunizma. Susret u Vilniusu imao je, također, za cilj omogućiti glavnim tajnicima i glasnogovornicima stvaranje prijateljske povezanosti dijeleći radosti i poteškoće te raspravljajući o nekim pitanjima aktualnim za Crkvu.

Tajnici su se, između ostalog, suočili s temom vjerske slobode. To je osnovno ljudsko pravo utemeljeno na dostojanstvu ljudske osobe. Crkva i Europa moraju učiniti sve što je moguće kako bi jamčili da to pravo bude poštovano

širom svijeta kao što bi to trebao biti u Europi. Druga središnja tema za Europu bila je ona o demografskoj krizi, na osobit način problem starenja europskog stanovništva s teškim posljedicama koje će se osjetiti na sustavu javne skrbi i socijalnog osiguranja i koje zahtijevaju hitnu pozornost cijelog društva. Glasnogovornici su se, sa svog gledišta, usredotočili na Papin posjet Škotskoj, Engleskoj i Velsu i na aktivnosti katoličke agencije „SirEuropa“ u službenju Crkvama i informiranja u Europi.

Tijekom dva susreta raspravljalo se i o drugim aktivnostima koje se provode ili su na dnevnom redu CCEE-a. Sa svoje strane, COMECE (tijelo koje predstavlja biskupe delegate biskupskih konferencija zemalja članica EU) predstavio je izvješće o glavnim pitanjima o kojima se raspravlja u europskim institucijama i o inicijativi za zaštitu nedjelje kao vremena za odmor. Sudionici su informirani o sljedeća tri predstojeća svjetska susreta koji su važni za Katoličku Crkvu i koji se održavaju u Europi: Svjetski dan mladih u Madridu (od 16. do 21. kolovoza 2011.), Svjetski susret obitelji u Milanu (od 29. svibnja do 3. lipnja 2012.) i Međunarodni euharistijski kongres u Dublinu (od 10. do 17. lipnja 2012.). Riječ je o susretima na kojima će sudjelovati papa Benedikt XVI. i koji će istaknuti ključne aspekte poslanja Crkve.

U popodnevnim satima u subotu, 19. lipnja generalni tajnici i glasnogovornici susreli su se da bi zajedno raspravljali o komunikaciji Crkve u vrijeme krize i korištenja novih tehnoloških sredstava u naviještanju Evanđelja. Komunikacija Crkve dio je njezina poslanja. Biti vjeran Evanđelju i istini način je komuniciranja kako u vrijeme krize tako i u redovitim trenucima. Sva se sredstva mogu koristiti, ali nitko ne može zamijeniti osobni susret s drugima i s Bogom. U kontekstu promišljanja o novim sredstvima društvene komunikacije, CCEE je predstavilo buduću Informativni službeni portal biskupskih konferencija u Europi koji će biti stavljen „online“ tijekom 2012.

Tijekom susreta kardinal Audrys Juozas Balcis, nadbiskup Vilniusa, i mons. Sigita Tamkivičius, nadbiskup Kaunasa i predsjednik Litvanske biskupske konferencije, uputili su riječi pozdrave sudionicima. U nedjelju, 19. lipnja sudionici su posjetili bivši sjedište KGB-a u Litvi koje je sada muzej, a u popodnevnim satima u ponedjeljak, 20. lipnja studio Litvanske javne televizije. (kta)

Povelja udruge "Mare nostrum croaticum"

Kardinalu Puljiću dodijeljena povelja udruge "Mare nostrum croaticum"

Zagreb, 1. srpanj 2011.

Zahvaljujući za dodijeljenu povelju, kardinal Puljić je rekao da u ovom gestu vidi vezu između Zagreba i Sarajeva

Tijekom svečane ceremonije obilježavanja 42. obljetnice postojanja udruge „Mare nostrum croaticum“, 29. lipnja u zagrebačkom muzeju „Mimara“, nadbiskupu metropolitu vrhbosanskom kardinalu Vinku Puljiću dodijeljena je ovogodišnja povelja kulturne udruge. Povelju za poseban doprinos u očuvanju hrvatskih duhovnih i kulturnih vrijednosti, dodijelio je predsjednik Udruge g. Ivo Vrdoljak.

Zahvaljujući za dodijeljenu povelju, kardinal Puljić je rekao da u ovom gestu vidi vezu između Zagreba i Sarajeva. Dodao je da mu povelja puno znači i da mu je znak potpore u njegovu nastojanju da ispuni svoje poslanje.

Udruga „Mare nostrum croaticum“ osnovana je 1969., a nosi naziv prema darovnici kralja Petra Krešimira IV. iz 1069. Godišnja plaketa dodjeljuje se osobama zaslužnim za osobit doprinos u stvaranju, njegovanju i promicanju hrvatskih vjerskih i kulturno-povijesnih vrijednosti.

(kta/d.t.)

Svečano proslavljen patron sarajevske katedrale i Vrhbosanske nadbiskupije

U nedjelju, 3. srpnja svečanom Euharistijom u sarajevskoj katedrali proslavljena je svetkovina Srca Isusova, zaštitnika prvostolnice u glavnom gradu Bosne i Hercegovine i cijele Vrhbosanske nadbiskupije. Misu je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini nadbiskupom Alessandro D'Erricom i svim članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: predsjednikom mons. dr. Franjom Komaricom, biskupom banjolučkim, mons. dr. Ratkom Perićem, biskupom mostarsko-duvanjskim i apostolskim upraviteljem trebinjsko-mrkanskim, mons. dr. Tomom Vukšićem, vojnim ordinarijem, mons. dr. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom vrhbosanskim i mons. dr. Markom Semrenom, pomoćnim biskupom banjolučkim. Za ovu prigodu u Sarajevo je stigao i biskup skopski i apostolski egzarch Makedonije mons. Kiro Stojanov koji je izrekao homiliju. Suslavilo je tridesetak svećenika među kojima su bili fra Mato Topić, izaslanik franjevačkog provincijala fra Lovre Gavrana, tajnik Apostolske nuncijature mons. Josef Ashad, tajnik Aposto-

lske nuncijature u Novom Zelandu mons Marinko Antolović, superior isusovaca u Sarajevu p. Krešimir Djaković. članovi Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog i Stolnog kaptola, poglavari s Vrhbosanske bogoslovnog sjemeništa, profesori Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Franjevačke teologije i drugi. Na Misi je sudjelovao i veći broj redovnica među kojima i: predsjednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH i provincijalna glavarica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije s. Ivanka Mihaljević, provincijalna glavarica sestara Služavki Malog Isusa Sarajevke provincije s. Admirata Lučić i provincijalna glavarica milosrdnica Provincije Majke Divne Sarajevo s. Terezija Karača te bogoslovi i drugi vjernici među kojima su bili i izabrani predstavnici vjernika iz 13 dekanata Vrhbosanske nadbiskupije.

Riječi pozdrav i dobrodošlice uputio je rektor katedrale preč. Ante Meštrović podsjetivši da se u katedrali izvode unutarjni radovi kako bi, po njihovu završetku, iznutra izgledala kako ju je izgradio njezin graditelj sluga Božji Josip Stadler stavivši je pod zaštitu Presvetoga

Srca Isusova. „Ova prelijepa katedrala imala je svoju prethodnicu, katedralu sv. Petra u Vrhbosni, s kojom se spominje i bosanski biskup i kaptol u dokumentnima u prvoj polovini XIII. stoljeća, od 1238.-1244. Izrijeком se spominje i njezin graditelj biskup Ponsa (Povša) koji zbog teških prilika seli 1247. godine na imanje u Đakovo gdje otpočinje gradnju nove katedrale, očito sumnjajući u svoj povratak u Vrhbosnu. Trebala su proteći stoljeća da bi se tek 1882. godine stvorili uvjeti o podizanju nove katedrale, ove današnje. Proteklo je 130 godina od ponovne uspostave redovne crkvene hijerarhije u BiH, 5. srpnja 1881. godine. Ovim Minim slavljem želimo proslaviti Srce Isusovo, zaštitnika Vrhbosanske nadbiskupije i naslovnika katedrale kao i 130-t godišnji jubilej ponovne uspostave redovne crkvene hijerarhije u BiH“, kazao je preč. Meštović uputivši poseban pozdrav biskupu Stojanovu i istaknuvši da Sarajevo i Skopje na crkvenom području imaju duge i plodne veze te da je Skopska biskupija dio Vrhbosanske metropolije.

U prigodnoj propovijedi biskup Stojanov je naglasio da ovom Misom na osobit način slave „otajstvo najveće Božje ljubavi - probodeno Srce Sina Božjega koje je sluga Božji Josip Stadler uzdigao kao znak ovom, uvijek patničkom narodu Bosne, da u Srcu koje ljubi prepoznaje svoju trajnu zaštitu i nadahnuće za svoj život“. Podsjetivši na narodnu izreku da Bosna mnoge naseli, ali sebe nikada ne iseli, osvrnuo se na teška vremena te kazao da Bog ne može prezreti i ne vidjeti tolike žrtve onih koji ga ljube i drže njegove zapovjedi. Pozvao je sve nazočne da se duboko zagledaju u lice Sina Božjega koji je objavio, ne samo svoju narav, nego otvorio svoje Srce koje poručuje da Bog neizmerno ljubi čovjeka. „Kako gledati u to probodeno Srce, a ne osjetiti poruku da Bog u ljubavi poziva na pomirenje tako što će on uništiti naše krivice, ukloniti naše grijehe i spasiti čovjeka... Kao što je Bog inicijator naše

vjere, tako je i inicijator našeg oslobođenja od grijeha. Nudi nam oprostjenje. Uništava nam grijeh. Ali uz kajanje i priznanje, traži našu budnu savjest. Ne zaraženu relativizmom, hedonizmom, nego posve jasnom kršćanskom antropologijom“, kazao je biskup Stojanov.

Biskup Stojanov je, nadalje, pozvao da ostanu vjerni toj ljubavi, tom Bogu i toj zajednici, jer tko u ljubavi ostaje, u Bogu ostaje. „Katolici Sarajeva jesu patnički narod. Ali su trajno ostali i znak. Nikada nećemo zaboraviti one teške dane, u kojima nam je kao tješitelj i znak da je Bog primio našu patnju i našu molitvu, apostolskim pohodom bl. Ivan Pavao II. upravo na stol vrjednota čovječanstva svojim pohodom izdigao ovu mjesnu Crkvu. I tada se je dogodio obnovljen savez ovoga naroda sa svojim Bogom, sa svojom Crkvom u Tijelu i Krvi Kristovoj. Stoga Sarajevo i ova nadbiskupija ostaje kvasac, ostaje sjeme i ostaje grad na gori. Nije vas Gospodin odabrao i prihvatio zato što biste vi bili najbrojniji od svih naroda, nego zato što vas Gospodin ljubi. Budimo toga svjesni i na to ponosni i zahvalni“, poručio je biskup Stojanov.

Biskup Stojanov se osvrnuo i na skorbu beatifikaciju Drinskih mučenica, 24. rujna 2011. u Sarajevu kada će „novim svjetlom nad nebom ove Crkve zasjati pet novih blaženica“. „Kakvo čudo Božje ljubavi. Sestre koje pripadaju redu Kćeri Božje ljubavi svjedoče o herojskoj ljubavi. Postaju Kristu slične u prolijevanju krvi, da bi sačuvali jednu veliku vrjednotu kršćanskog morala – čistoću“, kazao je biskup Stojanov napomenuvši da današnji svijet često ne prepoznaje i brka vrjednote. Propovijed je zaključio zazivom: „Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srca naša po Srcu svome“.

Tijekom Mise pjevao je Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića. Nakon Mise uslijedilo je zajedničko druženje u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

(kta)

Proslavljena stota obljetnica crkve na Palama

Misu je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz suslavlje petnaest svećenika iz Sarajeva

Svečanom Euharistijom, 4. srpnja u župnoj crkvi sv. Josipa u planinskom izletničkom gradu Pale nadomak Sarajeva obilježena je stota obljetnica lijepe drvene crkve. Misu je

predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz suslavlje petnaest svećenika iz Sarajeva. Pozivu župnika vlč. Fabijana Stanušića odazvao se i načelnik Općine Pale Slobodan Savić i predsjednik Skupštine Općine Miroslav Brčkalo. Malobrojnim župljanima Pala priključili su se i vjernici iz Sarajeva među kojima i nekoliko redovnica.

Pozdravljajući sve nazočne, župnik Stanušić je uputio posebne izraze zahvalnosti svima koji su sudjelovali u upravo završenoj unutar-njoj obnovi župne crkve od dobrotvora iz inozemstva sve do ljudi koji žive na Palama. Poželio je da Pale i njegovi stanovnici u budućnosti uvijek budu poznati samo po dobru kao zračna banja i omiljeno izletišta te grad studenata. Potom je vjernicima pokazao manji metalni križ te iz njegova donjeg dijela izvadio smotani manji komad papira koji je pronašao u križu ovih dana. Na papiru, skrivenom u križu, napisan je sljedeći tekst: „Gradnjom ove crkve oko 1920. godine ovaj križ je ukrašavao ovu crkvu. Stajao je na oltaru crkve i nalazio se u crkvi sve do 1941. godine kada je počeo drugi svjetski rat“. Slijedi nastavak teksta pisan drugom olovkom i u drugom vremenu: „Tada je crkva opljačkana i iz nje je sve izneseno, a ovaj križ je bačen pred crkvu i slučajem je došao u ruke moje plemenite majke Matilde Jakuš Dovan. Ona je sačuvala križ, a 1955. godine poklonila ga je kao dar meni sinu. Moja obitelj je sačuvala ovaj križ i danas, 18. 9. 1983., kada je crkva obnovljena, poklanjam ga da opet stoji na svom mjestu gdje je prvi put postavljen prije 63 godine. Ovoj crkvi je moja majka poklonila i sliku Madone. Poklon dao ing. Ferdo Jakuš rođen u Rogatici 1927.“

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je kazao da je ovo jedina crkva u Bosni i Hercegovini koja je u cijelosti napravljena od drveta podsjetivši da postoji i stara crkva u Varešu još iz turskih vremena i koja je većim dijelom napravljena, od drveta a manjim od kamena. Rekao je da je točno prije sto godine u mjesecu srpnju posvećen i kamen temeljac paljanske crkve istaknuvši da su je napravili radnici koji su radili u šumi na obradi drveta kako bi im svećenik mogao dolaziti najprije povremeno, a potom i redovito slaviti Misu. Kazao je da su u mjesecu srpnju i sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi napravili Marijin dom na Palama pa su rado dolazile na Misu u crkvu. „Malo je

zapisano o povijesti ove crkve, ali je dragocjeno ono što je zapisano jer čuva pamćenje. Živi umiru, a nove generacije zaboravljaju ako nije tradicija prenijela. Zahvaljujemo Bogu da je ova crkva preživjela do danas, a preživjela je puno toga. Bila je pretvarana u skladište, a danas služi opet kao crkva. Dva puta je temeljito obnavljana“, kazao je kardinal Puljić posebno spomenuvši bivšeg paljanskog i goraždanskog župnika pokojnog svećenika Ivana Mršu, vrhbosanskog kanonika, kojeg nazivaju apostolom Istočne Bosne i koji se svojedobno zauzeo za obnovu crkve te spriječio da se njezina drvena konstrukcija rastoči.

„Ovom Misom obilježavamo i završetak obnove ove župne crkve koja je župnom crkvom postala 1928. godine... Crkva se gradi kako bi Boga slavila svojim znakom i svojim sadržajem; znakom – jer ima toranj kao simbol i poziv vjernicima da Bogu uzdignu svoje duše jer se čovjek lako zalijepi za zemlju te zaboravi na drugi, vječni svijet. Crkva sadržajem jest dom Božji u kojem se vjernici okupljaju kao obitelj da bi slušali naviještenu riječ Božju jer je Boga došao na svijet da bi nam progovorio i ostavio svoju objavu. Crkva je u prvom redu gnijezdo gdje se naviješta Božja riječ. Ona je i sveto mjesto jer se u njoj obavljaju sveti čini od kojih je Euharistija najsvetiji čin. Tu se dijele i ostali sakramenti i tu se svi osjećamo braćom i sestrama jer smo djeca Božja i Bog nam je Otac“, protumačio je kardinal Puljić. Kazao je i da razna vremena imaju vlastite stilove gradnje crkava te da svako vrijeme ostavlja svoj trag napominjući kako ne zna u koji stil spadaju suvremeni projekti crkava ispod kojih bi se najčešće moralo napisati da je crkva kako bi se znalo što je. Istaknuo je i da je crkva znak nade čovjeku koji zemljom „trči da bi radio i zaradio“ te zaboravi na Boga i na nebo kao i na to da je Bog stvorio svijet te ga povjerio čovjeku da bi njime vladao u suradnji s Bogom Stvoriteljem.

Tijekom Mise pjevao je Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića. Nakon Misnog slavlja upriličen je prigodni domjenak i zajedničko druženje.

Župa Sjetlina/Pale utemeljena je 1928. godine odvajanjem pojedinih naselja od župa Sarajevo i Višegrad i od tada ima svoje matice. Toj prostranoj župi pripadala su mjesta: Pale, Mokro, Sjetlina/Podgrab, Hodidjed, Bjelogorci, Govorići, Jelovci, Ljubogošta, Pribanj, Grabov-

ica, Vrateljevići i Vrhprača. Drvena crkva sagrađena je još 1911. godine radi brojnih radnika, posebice u šumarstvu. Paljanska drvena crkva jedina je drvena župna crkva u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koja je u uporabi do danas, a nekoliko je puta obnavljana, osobito krov.

Godine 1911. uprava Zavoda sv. Josipa u Sarajevu kupila je na Palama, uz vrlo povoljne uvjete, vilu u tirolskom stilu i kompleks dobro uređene crnogorične šume. Kuća je prozvana Marijin dom. Uz nju je dograđena kapelica u čast Majke Divne, a nedaleko od vile sagrađena je drvena kuća u kojoj je bila smještena osnovna škola.

Samostan Marijin dom i osnovna škola sestara Kćeri Božje ljubavi spaljeni su 11. prosinca 1941. Tom su prigodom četnici iz samostana odveli pet časnih sestara redovničke zajednice Kćeri Božje ljubavi: s. M. Julu Ivanišević, s. M. Berchmanu Leidenix, s. M. Krizinu Boja-

nc, s. M. Antoniju Fabjan i s. M. Bernadetu Banju koje su 15. prosinca iste godine u Goraždu na obali rijeke Drine ubili. Proglašenje blaženima Drinskih mučenica bit će 24. rujna u Sarajevu u 11 sati u Olimpijskom centru Zetra. Svečano Euharistijsko slavlje predslavit će Papin izaslanik kardinal Angelo Amato, prefekt Zbora za proglašenje svetih.

U prvoj polovini 1974. godine, prema izvješću upravitelja župe Pale i Višegrad vlč. Jakova Čabraje, crkvice u Čajniču, koju je do tada koristilo lokalno poduzeće, vraćena je na uporabu Crkvi. Budući da je crkvice bila jako oštećena, valjalo ju je temeljito obnoviti.

Tijekom rata 1992. - 1995. godine srpski ekstremisti provalili su u župnu crkvu i demolirali je, a župnu kuću opljačkali. Većina Hrvata katolika s područja župe protjerana je, a ostali su samo oni koji su u mješovitim brakovima.

(kta)

Biskupi pohodili mjesto stradanja svećenika Filipa i sestre Cecilije

U večernjim satima, 13. srpnja biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kao i biskupi delegati iz Šibenika i Kotora, koji sudjeluju na 52. Redovnom zasjedanju BK BiH u Banjoj Luci, pohodili su svetište sv. Terezije od Djeteta Isusa u župi Presnače nedaleko od Banje Luke te se pomolili na mjestu gdje su prije 16 godina mučeničku smrt podnijeli župnik vlč. Filip Lukenda i katehistica s. Cecilija Grgić iz družbe milosrdnica sv. Vinka Paulskog Provincije Majke Divne - Sarajevo. Molitvu je predvodio biskup banjolučki i predsjednik BK BiH mons. dr. Franjo Komarica. Biskupima su se pridružio tajnik Apostolske nuncijature mons. Joseph Arshad, biskupovi tajnici i bogoslovi Banjolučke biskupije.

Čuvar svetišta mons. Ivica Božinović govorio je nazočnima je o smrti župnika Lukende i s. Cecilije koji su spaljeni u župnoj kući u Presnačama, 12. svibnja 1995., a miniranjem je srušena župna crkva i svetište sv. Terezije od Djeteta Isusa dok je župni stan spaljen. Budući da je u to vrijeme bio kancelar u Biskupskom ordinarijatu u Banjoj Luci, prisjetio se da su u ranim jutarnjim satima tog 12. svibnja čuli vij-

st o rušenju crkve u Presnačama nakon čega su su on i mons. dr. Karlo Višaticki pošli u Presnače te vidjeli stravičan prizor minirane crkve i župne kuće koja je još uvijek gorjela. Kazao je da ih je zaustavio policajac na ulazu u župno dvorište te rekao da su župnik Lukenda i s. Cecilija odvedeni. Budući da su tjedan dana prije tog događaja iz svojih samostana u Novoj Topoli i Bosanskom Aleksandrovcu kidnapirane sestre Klanajteljice Krvi Kristove te odvedene do mosta na Savi u Bosanskoj Gradišci i pretjerane preko Save na hrvatsku stranu, pomislili su da su isto postupili i u ovom slučaju. Međutim, nakon bezuspješnog traganja, iz banjolučke bolnice im je javljeno da su pronađena dva „pougljenjena tijela“ – jedno muško koje je imalo dva operativan zahvata na želucu i jedno žensko kojem se metalni križ usjekao u grudi. Pouzdano je utvrđeno da se su to župnik Lukenda i s. Cecilija. Mons. Božinović se prisjetio i tužnog oproštaja od njihovih posmrtnih ostataka tijekom Mise u banjolučkoj katedrali kada su svi nazočni plakali i jecali. Dodao je da je stanje bilo tako nesigurno da su do gradskog groblja sv. Marka posmrtno osta-

tke otpratili tek nekoliko osoba. Nazvao je svibanj 1995. godine krvavim svibnjem za katoličke Banje Luke i okolice jer su u noći sa šestog na sedmi svibnja minirani i samostanska i župna crkva na Petrićevcu te svezani franjevci prigodom čega je preminuo fra Alojzije Atlija, minirana crkva u Trnu nadomak Banje Luke te odvedene sestre Klanjateljice iz spomenutih dvaju samostana. Kazao je da, koliko mu je poznato, za ubojstva i rušenja u Presnačama nitko nije odgovarao kao ni za druga rušenja crkava i ubojstva.

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, iznoseći svoje dojmove, kazao je da svaki pohod Presnačama u njemu budi osobite dojmove jer je tu kao župni vikar započeo svoje svećeničko djelovanje te kasnije, zajedno sa župnikom Lukednom, radio na „svijanju župnog gnijezda“ u Presnačama. „Ovdje dolazim uvijek s dubokom bolju zato što su počinitelji to ciljano učinili, a sada žive kao da se ništa nije dogodilo. Nije riječ o želji za osvetom nego o tome da zlo ne smije imati zadnju riječ. Ovaj zločin društvo nije prozvalo zločinom. Mi u Crkvi moramo očuvati dužno poštovanje prema toj herojskoj smrti svećenika Filipa i sestre Cecilije jer su oni svjedoci vjere koji su voljeli i žrtvovali se za ovaj narod te iz te ljubavi podnijeli mučeničku smrt“, rekao je kardinal Puljić.

Biskup šibenski mons. Ante Ivask, nakon molitve na mjestu ubojstva vlč. Filipa i s. Cecilije, kazao je da već drugi put dolazi na ovo mjesto te da je za ovaj dio Bosne i Hercegovine osobito vezan jer u svojoj biskupiji ima puno ljudi iz ovih krajeva. „Nemam dovoljno riječi ni glasa da iznesem svoje osjećaje nakon što sam na betonskom podu vidio mrlje na mjestima gdje su izgorjela. Moliti da možemo oprostiti, nešto je veličanstveno što nadilazi naše ljudske moći. Ljudski reagirajući, čovjek bi bio bijesan, ali kada vidite ta smirena lica i ostatke lomače, osjetite potrebu da Bogu kažete hvala što su postojali takvi ljudi. I prvi put, kao i sada, nemam poriva da nekoga osudim. Naprotiv, osjetio sam zov koji mi govori da su to temelji na kojima možemo graditi svijet. Isus Krist je otkupio svijet žrtvom za nas ljude, a cijela povijest svijeta te osobito našeg naroda gradila se iz tog nadahnuća koje su nam naši mučenici davali. Moram reći da sam doista ponosan na svoj hrvatski narod koji je znao preboljeti sve užase svoje povijesti i ići naprijed. Ima

nešto duboko u našim genima - Božje, kršćansko i domoljubno“, istaknuo je biskup Ivask pozvavši sve da svoje pouzdanje, po uzoru na Blaženu Djevicu Mariju, stave u Isusa Krista.

Biskup kotorski mons. Ilija Janjić prisjetio se da je prvi put u Banju Luku došao 1997. godine i to letom iz Tivta. „Od tada pa do danas gotovo svake godine dolazim u Banju Luku, a osobito kad je zasjedanje Biskupske konferencije i to kao delegat Međunarodne biskupske konferencije. Rado dolazim ovdje kod kolege mons. Franje Komarice da se divim i čestitam mu na svim godinama kada se držao junački i kršćanski u vremenu dok su njegovi svećenici proganjani, crkve paljene kao što je slučaj ovdje u Presnačama gdje su ubijeni svećenik Filip i sestra Cecilija. To su zaista rane, ali rane koje nas uzdižu prema nebu. Znamo da su mučenici Kristovi svjedoci i nama su poticaj da razmišljamo, ne o onima koji su ih ubijali, nego o njima koji nas naš pogled usmjeruju prema uskrsnuću, prema Kristu koji je rekao da se ne trebamo bojati onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti“, kazao je biskup Janjić izrazivši nadu da su prošle teške godine kada su negativne emocije zamagljivale razum te da dolazi budućnošću koja poštuje ljudsko dostojanstvo, duhova i moralna dobra koja uzdižu čovjeka.

Vojni ordinarij mons. dr. Tomo Vukšić kazao je da je u Presnačama bio više puta nakon posljednjeg rata. „S obzirom da sam s biskupom Komaricom bio neposredno nakon rata i vidio kako je svetište tada izgledalo – potpuno porušeno, i kada to usporedim s onim što vidim danas, onda su to dva neprepoznatljiva mjesta. Prvi dojam jest nevjerovatno brza i uspješna obnova, a u nekim elementima crkva i župni prostor izgledaju ljepše i funkcionalnije nego ranije, što svakoga treba veseliti. Drugi temeljni dojam, koji sam stekao tijekom pohoda sobi u kojoj su likvidirani i izgorjeli svećenik Filip i s. Cecilija, jest taj da na takvim mjestima trebamo vidjeti mjesta svjedočenja vjere i moguće svetosti, a ne toliko mjesta mržnje. Ta vjera svećenika i sestre našla se na kušnji uslijed nečije mržnje i napada, ali za nas kršćane taj napad i to razaranja ne smiju biti osnovna tema, nego svjedočka vjernost onih koji su stradali u svom zvanju odnosno svećeničkom i redovničkom poslanju. Kad god obilazim ovakva mjesta, volio bih da to bude traženje svetaca naše Crkve“, naglasio je biskup Vukšić. (kta)

Započeli radovi na izgradnji Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu

U četvrtak 14. srpnja na Palama u župnoj kući održana je prezentacija projekta izgradnje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu. Voditelj gradnje vlč. Šimo Maršić je na početku pozdravio nazočne članove Nadbiskupijskog odbora za izgradnju NCM Ivan Pavao II, direktora Euroinga d.o.o. Sarajevo gosp. Franju Milosa sa suradnicima, te gosp. Petra Lušu u ime projektantskog i nadzornog tima MPV d.o.o. Kupres iz Sarajeva i zahvalio na njihovoj zauzetosti u izgradnji ovog objekta. O radovima na zaštiti građevinske jame koji su u tijeku izvijestili su članovi Nadzornog tima, a članovi izvođača radova su prezentirali dinamički plan radova prema kojemu bi ova faza (zaštita građevinske jame i armirano-betonski radovi) bila završena do konca tekuće godine.

Nakon prikupljanja potrebnih dokumenata i dobivanja Građevinske dozvole od strane Općinskih struktura, raspisivanja pozivnog natječaja za izgradnju Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu, Nadbiskupijski odbora za izgradnju NCM Ivan Pavao II., pod presjedanjem preč. Luke Tunjića je na drugoj radnoj sjednici 18. svibnja 2011. godine izabrao za prvu fazu radova Euroing d.o.o. Sarajevo. Voditelj gradnje vlč. Šimo Ma-

ršić je s direktorom Euroing d.o.o. Sarajevo gosp. Franjom Milosom potpisao 31. svibnja 2011. godine Ugovor o izvođenju radova na izgradnji NCM Ivan Pavao II. i to LOT 1 – izvođenje radova na iskopu i zaštiti građevinske jame i LOT 2 – izvođenje grubih građevinskih radova (armiranobetonski i prateći radovi). Radovi su započeli u drugoj polovici lipnja i idu prema predviđenoj dinamici. Nadzorni organ za prvu fazu je MPV d.o.o. Kupres iz Sarajeva.

Gradilište je 8. srpnja posjetio i nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u pratnji mons. dr. Aloisa Schwarza, biskupa partnerske biskupije Klagefurt – Gurk. Izrazili su radost zbog početka radova, a mons. Schwarz je obećao potporu ovom projektu koji će u budućnosti biti mjesto susreta i za mlade iz njegove biskupije.

Pozivom na broj **090 290 035 kod BH Telecoma** ili **092 880 822 HT Eronet** donirate **1,00 KM** za izgradnju Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. Vašu potporu možete uplatiti i direktno na račun **1549995000392636 Banka Intesa Sanpaolo dd Sarajevo sa naznakom Za Gradnju Centra.**

(kta/mladicentar)

Kardinal Puljić krstio sedmo dijete obitelji Sirovina u Derventi

Derventa, 18. rujna 2011.

Kardinal Puljić nije krio svoju radost što je mogao biti dionik ovog slavlja te je svakom članu obitelji Sirovina donio i prigodne darove

U subotu, 17. rujna u župnoj crkvi sv. Jurja mučenika u Derventi nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić krstio je malog Juru, sedmo dijete obitelji Ilije i Danije Sirovina koji trenutno žive u Zagrebu.

Izrazivši dobrodošlicu kardinalu Puljiću, župnik vlč. Filip Maršić je podsjetio da je prije

dvije godine u derventskoj župnoj crkvi krstio šesto dijete obitelji Sirovina i tom prigodom obećao kumovati sedmom djetetu. „Bogu dragom hvala da imamo ovako hrabrih očeva i majki koji imaju toliko vjere u Božju providnost u ovim teškim vremenima te su se hrabro odlučili i za sedmo dijete“, kazao je župnik Maršić ističući da ga je oduševila upravo vjera roditelja i spremnost da budu produžena Božja ruka u promislu stvaranja te je, uz dopuštenje kardinala Puljića, rado kum sedmom djetetu.

Naglasio je da ga posebno raduje što su roditelji djetetu dali ime po zaštitniku ove crkve sv. Jurju - Jure. Pojasnio je da će mali Jure biti kršten u istoj krstionici u kojoj je kršten i njegov otac Ilija, njegovi stričevi, tetke i njegov djed Tomo, a riječ je o krstionici koju je 1893. godine derventskoj župnoj crkvi darovao prvi vrhbosanski nadbiskup sluga Božji Josip Stadler. Dodao je da je krstionica u prošlom ratu znatno stradala te da ju je derventski župljanin gospodin Karlo Fabrični obnovio pa se sada nalazi u obnovljenoj crkvi. „Ova krstionica za nas ima posebno značenje upravo zato što je najveći broj Dervencana katolika kršten baš u toj krstionici. Stoga nam je ona ne samo dragocjen dar prvog vrhbosanskog nadbiskupa nego i poveznica koja nas veže uz rodni kraj, ali i s našim precima, koji se sigurno raduju kako obnovi crkve tako i svakoj novoj zruci života u našoj župi“, istaknuo je župnik Maršić.

Kardinal Puljić je u prigodnoj homiliji protumačio obred krštenja. Naglasivši da je voda izvor života i da se život gasi tamo gdje nema vode, kazao je da tako i voda krštenja daruje kršteniku duhovni život, život vjere koji su roditelji i kum dužni podržavati prije svega dobrim primjernim kršćanskim životom. Kardinal Puljić nije krio svoju radost što je mogao biti dionik ovog slavlja te je svakom članu obitelji Sirovina donio i prigodne darove. Na licima cijele obitelji Sirovina bila je vidljiva radost i ponos što je kardinal Puljić došao osobno krstiti malog Juru te biti dionik radosti obitelji s

četiri kćeri i trojicom sinova. Na koncu Euharistijskog slavlja kardinal Puljić je obećao, ukoliko ovoj obitelji Bog po njihovim roditeljima podari i osmo dijete, da će mu on biti kum.

Zahvaljujući svima župnik Maršić je kazao da je njegovu župljaninu Iliji dobra, vrijedna i marljiva supruga Danijela, podrijetlom iz Zagorja, rodila upravo onoliko djece koliko je rodila i njegova majka Ana (pet sinova i dvije kćeri), ali i da su spremni, ako to bude Božja volja, prihvatiti u svoj zagrljaj i topli dom još djece koju doživljavaju kao istinski blagoslov ne samo za obitelj, nego i za domovinu i hrvatski narod. Posebno je zahvalio kardinalu Puljiću što je svojim dolaskom pokazao da podupire obitelji spremne prihvatiti novi život i žrtvu koje danas mnoge obitelji izbjegavaju.

Nakon Svete mise uslijedilo je zajedničko fotografiranje, a obitelj Sirovina uručila je prigodne darove krstitelju – kardinalu Vinku i kumu vlč. Filipu. Proslava ovog nesvakidašnjeg i velikog događaja nastavljena je za stolom u kripti župne crkve, a uživo su pjevane izvorne pjesme po kojima je Derventa na daleko poznata. Župnik Maršić je poželio da dobri Bog obiljem svoga blagoslova prati obitelj Sirovina i sve obitelji te da narodu podari više ovakvih očeva i majki jer tada ne bi imali razloga za brigu i strah pred pitanjem, hoće li katolici opstati u tim krajevima gdje su stoljećima bili rasadište života i budućnosti hrvatskog naroda.

(kta)

Održan XVI. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U srijedu, 21. rujna, na blagdan sv. Mateja apostola, u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu održan je šesnaesti godišnji susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Susret je, u skladu s ranije izraženom željom svećenika, započeo zajedničkim Misnim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda. Predslavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s mons. dr. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom vrhbosanskim, i uz suslavlje stotinjak vrhbosanskih svećenika. Na početku Mise kardinal Puljić je

čestitao imendan vrhbosanskom svećeniku mons. dr. Mati Zovkiću, kanoniku i dugogodišnjem profesoru na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) u Sarajevu.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je, pozdravljajući nazočne biskupe, misnike i bogoslove, kazao kako upute Kongregacije za svećenike i crkveni dokumenti nalažu biskupu izgrađivanje zajedništva. Govoreći o sv. Mateju, koji se u svojoj kući Isusu priredio gozbu te se odrekao svega da bi slijedio Krista, istaknuo je da je najvažnija gozba bila Matejevo obraćanje u srcu. Podsjetivši da su i svećenici na taj

način Isusa pozvali na gozbu, kazao je kako je stoga danas prigoda da obnove tu radosnu spremnost da ga slijede. Naglasivši da je sv. Matej pisao evanđelje vođen Duhom Svetim, okupljene svećenike je potaknuo da i oni dopuste da ih vodi Duh Sveti, kako bi ljudi, iz njihova života i riječi, upoznali i zavoljeli Isusa Krista. Nadalje je naglasio da je sv. Matej uzor i nadahnuće misnicima za hrabrenje i svjedočenje naviještanja pri čemu treba biti vidljiv pečat ljubavi i spremnosti na žrtvu. Podsjećajući na riječi sv. Pavla, koji poziva na jedinstvo, istaknuo je da nijedan politički, znanstveni ili drugi čimbenik ne smiju razgrađivati jedinstvo svećenika koje su pozvani izgrađivati u Isusu Kristu. U tom duhu kazao je da su ovakvi susreti od velike važnosti za zajedničko liječenje rana pri čemu treba uvijek Isusa stavljati na prvo mjesto.

Na početku radnog dijela susreta, na kojem je sudjelovalo više od 120 biskupijskih svećenika, prigodno predavanje održao je dekan KBF-a u Sarajevu prof. dr. Pavo Jurišić na temu: „Sluge i službenice Božje iz Vrhbosanske nadbiskupije čiji je proces u tijeku“. Istaknuo je da se ovim izlaganjem željelo krenuti u susret blagoslovnom događaju proglašenja blaženima Drinskih mučenica koje ima osobito značenje ne samo za Družbu sestara Kćeri Božje ljubavi nego za Vrhbosansku nadbiskupiju, ali i za cijelu Crkvu, posebno u hrvatskom narodu i u narodima iz kojih dolazi pet sestara Kćeri Božje ljubavi.

Istaknuo je da je „ova naša zemlja Bosna i Hercegovina zemlja mučenika za vjeru, zemlja isposnika i priznavalaca, zemlja svetaca, iako je u njezinoj povijesti pokrenut mali broj službenih postupaka za kanonizaciju“. Pošto je podsjetio na neka imena ubijenih osoba, ponajprije franjevac iz turskih vremena, dekan Jurišić je prikazao život i mučeništvo pet sestara članica Družbe Kćeri Božje ljubavi: s. Jule Ivanišević, s. Berhmane Leidnix (Berhmana Lajdeniks), s. Krizine Bojanc, s. Antonije Fabjan i s. Bernadete Banja koje su 11. prosinca 1941. zarobljene u samostanu na Palama te ubijene u Gorazdu i bačene u rijeku Drinu s tim da je starica s. Berchmana, koja nije mogla doći do Gorazda, najvjerojatnije ubijena u Sjetlini. Naglasio je da njihova mučenička smrt za vjernike herojsko svjedočanstvo polaganja vlastitog života za vjeru i u obrani Bogu

posvećenog dostojanstva u zavjetu čistoće. Dekan Jurišić je potom prikazao lik sluge Božjega Petra Barbarića, rođenog u Klobuku kod Ljubuškog 1874. godine te podsjetio da je on bio svećenički kandidat u sjemeništu Travniku gdje se razbolio i umro 15. travnja 1897. Napomenuo je da je postulater njegove kauze isusovac p. Božidar Nagy (Nađ). Progovorio je i o liku sluge Božjega fra Šimuna Filipovića, rođenog 1732. u Seoni u župi Dubrave kod Brčkog. Spomenuo je da je svećenik fra Filip obavljao različite službe po župama u Bosni i Hercegovini te da se potom povukao iz svijeta i pošao u strogi samostan te se posvetio kontemplativnom životu.

Kao postulater kauze sluge Božjega Josipa Stadlera, dr. Jurišić je na osobit način progovorio o životu i djelu prvog vrhbosanskog nadbiskupa. „Njegova djela govore o njegovoj veličini, zato mu i slavimo spomen očekujući da nam Gospodin Isus, u čije se Presveto Srce Josip Stadler pouzdao i čiju je zastavu razvio dolazeći u Bosnu, pokaže pravac iz ovih naših bespuća, izvede na pravi put s naših stranputica, da nam dadne svoj mir kako bismo se mi smirili u svom nemiru, a nadasve među sobom izmirili“, naglasio je dekan Jurišić podsjetivši da je nadbiskup Stadler punih 37 godina radio kao marljivi pastir za slavu Božju i na dobro svoga naroda. Opisujući tijek dijecezanskog postupka za njegovu kanonizaciju, rekao je da je taj postupak sada na rimskoj razini te da se trenutno piše pozicija odnosno dokumentirani životopis na temelju 43.679 stranica dostavljene građe. Podsjetio je da je sluga Božji Josip Stadler doveo sestre Kćeri Božje ljubavi u Bosnu te da je s. Berchmana bila među prvim sestrama koje su došle u Bosnu i to u Tuzlu 1883. godine. „Vjerujem da sada ove Drinske mučenice zajedno sa Slugama Božjim Josipom Stadlerom, Petrom Barbarićem, Šimunom Filipovićem i svim našim mučenicima i priznavaocima mole za nas. Ako njihova pomoć ne dopire do nas, mislim da nije do njih, nego do naše malovjernosti i nedosljednosti“, zaključio je dekan Jurišić.

Ravnatelj Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Fabijan Stanušić upoznao je svećenike s djelovanjem ove ustanove napomenuvši da se, između ostalog, izvode radovi na uređenju okoliša. Rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa izvijestio je o djelova-

nju ove institucije od osobite važnosti za Vrhbosansku nadbiskupiju istaknuvši da, pred jesensko ispitno razdoblje na KBF-u, ima 59 bogoslova najvećim dijelom iz biskupija u Bosni i Hercegovini. O stanju u Nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku napomenuvši da su tamo 43 sjemeništara iz bisku-

pija u BiH. Naglasio je da, unatoč presudi Doma za ljudska prava, ni nakon osam godina nije vraćena u cijelosti zgrada Nadbiskupske gimnazije. Nakon zaključne riječi kardinala Puljića, susret je završen zajedničkim druženjem i objedom.

(kta)

Drinske mučenice proglašene blaženima

Kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, proglasio je svetim Drinske mučenice, pet sestara iz Družbe Kćeri Božje ljubavi

Tijekom Misnog slavlja koje je, 24. rujna u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu Papin izaslanik kardinal Angelo (Anđelo) Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, proglasio je svetim Drinske mučenice, pet sestara iz Družbe Kćeri Božje ljubavi s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix (Berchmana Lajdeniks), s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja.

Pozdrav predslavitelju Euharistije kardinalu Amatu i svim nazočnima uputio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Pozdravio je nadbiskupa i metropolita zagrebačkog kardinala Josipa Bozanića, prisutne apostolske nuncije: domaćeg nuncija u BiH i u Crnoj Gori nadbiskupa Alessandra D'Errica, nadbiskupa Roberta Maria Cassarija iz Hrvatske i nadbiskupa Petra Rajiča, iz Kuvajta kao i predsjednike Biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine, Hrvatske biskupske konferencije i Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda: biskupa banjolučkog Franju Komaricu, nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog Marina Srakića i nadbiskupa barskog Zefa Gashija te sve nadbiskupe i biskupe iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Mađarske, Makedonije i Albanije kao i biskupske delegate. Poseban pozdrav uputio je biskupima i svim članovima biskupijskih zajednica iz kojih dolaze Drinske mučenice: mons. Andreju Glavanu iz Novog Mesta; mons. Antunu Škvorčeviću iz Požege i mons. Vjekoslavu Huzjaku iz Bjelovara odnosno Križevaca te predstavnicima Bečke nadbi-

skupije. Pozdravio je i oko 450 svećenika suslavitelja kao i oko 700 časnih sestara među kojima najveći broj redovnica Kćeri Božje ljubavi. Uputio je pozdrav i svim političkim strukturama, državnim, kulturnim i znanstvenim predstavnicima te veleposlasticima i diplomatima među kojima i veleposlanici BiH pri Svetoj Stolica Jasni Krivošić-Prpić. Najiskreniji pozdrav i dobrodošlica uputio je hodočasnicima - njih oko 18 000: - iz mjesnih Crkava u Bosni i Hercegovini, i lijepe Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Mađarske i drugih zemalja. Zahvalio je svim koji su udomili hodočasnike i svima koji su pomogli u organizaciji: službenicima, čuvarima reda i sigurnosti, volonterima kao i domaćinima koji su otvorili vrata i srce da ova Olimpijska dvorana toga bude najveća crkva u Bosni i Hercegovini. Zahvalio je i medijima koji su omogućili da mnogi saznaju za divan primjer ljubavi pet sestara mučenica.

Na početku Mise kardinal Puljić i postulator Tomić zamolili su kardinala Amata da, po odobrenju i nalogu Svetoga Oca Benedikta XVI., među blaženice ubroji pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja. Potom je kardinal Puljić u kratkim crtama prikazao život ovih pet sestara, rodnom iz današnje Hrvatske, Slovenije i Austrije, koje su se ratne 1941. godine našle zajedno u samostanu na Palama, nedaleko od Sarajeva nesebično i požrtvovno služeći ljudima raznih vjera i nacija. Podsjetio je da su 11. prosinca 1941. nasilno odvedene s Pala te su vodili do Goražda s tim da je 76-godišnja s. Berchmana ostavljena i kasnije ubijena u Sjetlini. Kazao je da su ostale četiri sestre odvedene u Goražde i

smještene u vojarnu uz rijeku Drinu odakle su, braneci svoje zavjete, iskočili kroz prozor nakon čega su izbodene i bačene u rijeku Drinu. Spomenuo je da je postupak za njihovo proglašenje blaženima otvoren je u središtu Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu 4. prosinca 1999. te da je u siječnju 2011. godine papa Benedikt XVI. ovlastio Zbor za proglašenje svetih u Rimu da proglasi dekret o mučeništvu službenica Božjih Drinskih mučenica, čime je odobrio i odredio njihovo proglašenje blaženima 24. rujna 2011. u Sarajevu.

Potom je kardinal Amato izgovorio sljedeće riječi proglašenja: „Sveti Otac Benedikt XI., udovoljavajući želji vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića te brojne druge braće u biskupstvu, sestara Kćeri Božje ljubavi i mnogih vjernika, pošto je razmotrio mišljenje Zbora za proglašenje svetih, Njegovom apostolskom vlašću dopustio je da se pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja od sada naziva blaženicama i da se svake godine na dan njihova rođenja za nebo, petnaestoga prosinca, može slaviti njihov spomendan na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“. Nakon svečanoga proglašenja blaženima, s. M. Ozana Krajačić, vicepostulatorica postupka beatifikacije, otkrila je sliku blaženih Drinskih mučenica koju je naslikao akademski slikar Ante Mamuša. Pred sliku su u procesiji donijele s. Ivanka Mihaljević, predsjednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, i s. Ana Marija Kustura, predsjednica Hrvatske unije viših redovničkih poglavara, dva svijećnjaka kao dar redovnica Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, s. M. Davorka Šarić donijela je vodu iz rijeke Drine koja simbolizira grobove pet sestara; kopije dokumenata preostalih iza Drinskih mučenica (od s. M. Jule Ivanišević: s. M. Slavica Buljan, FDC; od s. M. Berchmane Leidenix: s. M. Elvira Tadić, FDC, provincijalna glavarica; od s. M. Krizine Bojanc: s. M. William iz Sjeverne Amerike; od s. M. Antonije Fabijan: S. M. Benwenuta Kaczcha iz Poljske, i od s. M. Bernadete Banja: S. M. Nivalda Montenegro iz Brazila;

sestre Kćeri Božje ljubavi iz Albanije donijele su pepeo sa zgarišta spaljenog Samostana na Palama, a vrhovna glavarica Družbe Kćeri Božje ljubavi s. Lucyna Mroczek ciborij nađen na ruševinama spaljenog Samostana na Palama.

U prigodnoj propovijedi kardinal Amato je istaknuo da je „mučeništvo pet sestara družbe Kćeri Božje ljubavi tragična ali slavna stranica Crkve Katoličke u plemenitom narodu Bosne i Hercegovine“ te da „njihova pobjeda ima značenje mučenika prvih stoljeća, kada su poganski idoli zahtijevali nevine žrtve za nastavak njihovog prolaznog i nesigurnog postojanja“. Podsjetio je da samostan katoličkih redovnica Marijin Dom na Palama bio poznat po njihovim djelima ljubavi prema svima, djeci i potrebitima svih jezika i vjera, katolicima, pravoslavnima, muslimanima te da je s. Jula bila Hrvatica, s. Berchmana Austrijanka, s. Krizina i s. Antonija Slovenke, a s. Bernardeta Mađarica. „I pored toga što su pripadale različitim narodnostima i tradicijama bile su udružene svojim redovničkim pozivom u ljubavi prema siromašnima i potrebnima, živeći kao žive slike Krista Otkupitelja, svog Gospodina i Učitelja“, kazao je kardinal Amato te naglasio herojsko ponašanje pet sestara Kćeri Božje ljubavi. „Pred sudom Povijesti pet slabašnih i nezaštićenih žena postadoše jaki heroji i pobjednice, u zaštiti nepovredljivosti njihovog redovničkog identiteta i dostojanstva žene... Danas Crkva veliča ove svoje kćeri, istinske Kćeri Božje ljubavi, koje su svojom mukom pokazale da su ljubav i praštanje puno jači od mržnje i okrutnosti. Kalvarija njihove patnje postala je Tabor njihove slavne preobrazbe“, kazao je kardinal Amato naglasivši da Crkva pozna i veliča ove svoje neustrašive sinove i kćeri te zaključio da je „svijet mučenika“ poziv „da se trgujemo iz letargije i reagiramo onim nepobjedivim duhovnim oružjem, koje je vjera i ljubav“.

Molitvu vjernika molile su sestre na raznim jezicima: iz Hrvatske, Slovenije, Austrije, Mađarske; iz Engleske, iz Južnog Brazila i Poljske. Darove na oltar prinijela je jedna štovateljica Drinskih mučenica iz župe Granešina kod Zagreba, sestre klarise iz Brestovskog kod Kiseljaka, vjernici iz Godinjaka, rodno mjesto s. M. Jule Ivanišević te sestra iz Slovačke i djevojka iz Češke. Prineseni su sljedeći darovi: hostije u čestičnjaku koje su za Misno slavlje pripremle i darovale sestre klarise iz Brest-

ovskog u Središnjoj Bosni, prinijela je gđa Dinka Parlov, štovateljica Drinskih mučenica iz župe Granešina u Zagrebačkoj nadbiskupiji; kalež, koji je dar njezine rodne župe Staro Petrovo Selo u Požeškoj biskupiji, prinijeli su gosp. Tomislav Ivanšević, vjeroučitelj, i gđica Lucija Akmačić, studentica iz Godinjaka rodnog mjesta s. M. Jule Ivanišević prinose kalež koji je dar njezine rodne župe Staro Petrovo Selo u Požeškoj biskupiji; vino i vodu prinijeli su jedna sestra iz Slovačke i jedna djevojka iz Češke; monstrancu, dar sestara Služavki Malog Isusa, prinijela je s. Hinka Rogalo.

Na kraju Mise vrhovna glavarica Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi s. Lucyna Mroczek (Lucina Mroček) uputila je riječi zahvale: ponajprije Trojedinom Bogu, Svetom Ocu Benediktu XVI., kardinalu Angelu Amatu, svima koji su neumorno radili tijekom biskupijskoga i rimskoga dijela postupka, posebno relatoru, postulatorima i vicepostulatorici, kao i svima koji su dali svoj doprinos u organizaciji beatifikacije i njezino slavlju, sestrama Provincije Božje providnosti, kojoj su pripadale naše Blaženice...

„Beatifikacija naših sestara Mučenica milosni je dar ne samo našoj Družbi i ovoj mjesnoj Crkvi nego cijeloj Crkvi. Karizmu naše Družbe: ljubav nevidljivoga Boga činiti vidljivom svim ljudima, koju nam je u svetu baštinu ostavila naša Utemeljiteljica, službenica Božja Majka Franziska Lechner, svaka je od njih ostvarivala, daleko od doma i domovine, konkretnim djelima ljubavi prema svima potrebitima, bez obzira na njihovu nacionalnu i vjersku pripadnost. Zato su primjer vjernosti redovničkome posvećenju i karizmi, odanosti Crkvi, nesebičnoga i samoprijegornoga služenja dobrobiti bližnjega“, kazala je vrhovna glavarica.

Misa je završena pjesmom „Tebe Boga hvalimo“ na hrvatskom, slovenskom i njemačkom jeziku i svećanim blagoslovom.

Tijekom Mise pjevao je veliki mješoviti zbor sastavljen od oko 1200 pjevača iz više od 30 zbora iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske pod ravnanjem maestra vlč. Marka Stanušića dok je za orguljama bio prof. Danijel Žontar.

(kta)

Zahvalno misno slavlje za beatifikaciju Drinskih mučenica

U nedjelju, 25. rujna u samostanskoj crkvi Kraljice svete krunice u sarajevskom naselju Banjski Brijeg slavljena je svečana Euharistija kao izraz zahvale za proglašenje blaženim Drinskih mučenica. Misu je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu sa sljedećim biskupima: nadbiskupom Alessandrom D’Erricom, apostolskim nuncijem u BiH i Crnoj Gori, nadbiskupom Petrom Rajičem, apostolskim nuncijem u Kuvajtu, Bahrainu, Katru, Arapskim Emiratom i Jemenu te apostolskim delegatom na Arapskom poluotoku, mons. Franjom Komaricom, biskupom banjolučkim i predsjednikom Biskupske konferencije BiH, mons. Zefom Gashijem (Gaši), nadbiskupom barskim i predsjednikom Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, mons. Tomom Vukšićem, vojnim biskupom u BiH, i mons. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom vrhbosanskim. Suslavilo je petnaestak svećenika, a sudjelovao je veliki broj sestara Kćeri Božje

ljubavi iz različitih zemalja kao i redovnica iz drugih redova te bogoslovi i drugi vjernici među kojima i veleposlanik R. Hrvatske u BiH Tonči Staničić.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je podsjetio da Crkva u Bosni i Hercegovini te nedjelja obilježava 25. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija te istaknuo da su mediji odigrali važnu ulogu u upoznavanju javnosti sa životom i mučeničkom smrću blaženih Drinskih mučenica. Naglasio je da su mediji to učinili u pozitivnom svjetlu ističući kod sestara mučenica upravo njihovu ljubav prema Bogu i bližnjemu što je omogućilo stvaranje pozitivnog ozračja. Kazao je da se dogodilo nešto lijepo, a to je proglašenje blaženim Drinskih mučenica. Napomenuo je da eho s teren, nakon Mise beatifikacije, pokazuje važnu ulogu koju su odigrala sredstva društvenih priopćivanja. Rekao je da su Misu beatifikacije pratili pozorno ne samo katolici nego i mnogi drugi. Zaželio je da sredstva društvenih

komunikacija pomažu čovjeku da bude više čovjek i da ne bude zatrovan nego da bude odgojen za dobrotu. „Danas zahvaljujemo Bogu za dar svjedokinja vjere. One su to bile u trenutku polaganja vlastitog života, a sada su postale nama kao primjer i zagovornice“, istaknuo je kardinal Puljić.

Na kraju Mise riječi zahvale uputila je provincijalna glavarica Provincije Božje Providnosti Kćeri Božje ljubavi s. M. Elvira Tadić. Zahvalila je kardinalu Puljiću za predvođenje Misnog slavlja koji su dali slavu Bogu za proglašenje blaženim Drinskih mučenica koje su okupile sestre Kćeri Božje ljubavi sa sjevera i zapada, s istoka i juga pa čak i s one strane oceana. „Izričemo danas duboku zahvalnost Gospodinu za stogodišnjicu postojanja crkve

Kraljice svete krunice, ovog lijepo skladnog doma Gospodnjeg za čiju je izgradnju najzaslužnija s. Teresina Werner koja je kasnije osnovala južnobrazilsku i sjevernobrazilsku provinciju. U ovom su se domu i naše nove blaženice duhovno jačale i svoje zavjete Bogu položile“, kazala je s. Elvira zahvaljujući Vrhbosanskoj nadbiskupiji i cijeloj Crkvi u Hrvata te svim članova Organizacijskog odbora i svima koji su sudjelovali u pripremi beatifikacije i njezinom slavlju te onima koji su radili na postupku beatifikacije. Posebnu zahvalnost uputila je obitelji Baković i don Anti Bakoviću, svjedoku i neumornom promicatelju poznavanja i štovanja blaženih Drinskih mučenica.

(kta)

+ fra Mijo Mrljić (1939 – 2011)

U noći 23. svibnja 2011. iznenadno je preminuo fra Mijo Mrljić u samostanu Kraljeva Sutjeska gdje je zadnjih godina bio u mirovini.

Fra Mijo Mrljić, sin Alfonza i Katarine r. Zečić, rođen je u Varešu, župa Vareš, 9. 8. 1939. Osnovnu je školu završio u rodnom mjestu, a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Franjevački habit je obukao u Kraljevoj Sutjesci 14. 7. 1958. Godinu novicijata je proveo u Kraljevoj Sutjesci. Prve zavjete položio je također u Kraljevoj Sutjesci 15. 7. 1959. Teologiju je studirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Svete zavjete je položio 16. 7. 1964. u Sarajevu. Za đakona je zaređen 4. 4. 1965. u Sarajevu a za svećenika 2. 5. 1965. također u Sarajevu.

Obnašao je službu samostanskog i župnog vikara u Jajcu (1966-1967) i u Kraljevoj Sutjesci (1970-1973). Službu župnog vikara vršio je u Livnu (1967-1970), u Breškama (1973-1974) i u

Varešu (1994 – 1995). Bio je župnik u Breškama (1974-1977), samostanski vikar i župnik u Kraljevoj Sutjesci (1977-1979) i u Varešu (1991-1994).

Bio je voditelj ambulante HKO „Kruh sv. Ante“ u Kraljevoj Sutjesci od 1995. do 2010.

Od 1979. do 1991 i od 1995. godine pa sve do svoje smrti bio član samostanskog bratstva u Kraljevoj Sutjesci, bez posebnih zaduženja. U ime Vrhbosanske nadbiskupije izraze sućuti je izrazio preč. Luka Tunjić, generalni vikar.

Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede u Kraljevoj Sutjesci, dana 24. svibnja 2011. predvodio je provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

J. Jelić

+ Vlč. Tadija Jukić (1963 - 2011)

Vlč. Tadija je rođen 23. prosinca 1963. od oca Ive i majke pokojne Kate rođ. Trogrlić u Vitlacima, župa Žepče. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Žepču, a teologiju u Sarajevu gdje je zaređen – najprije za đakona 27. studenog 1988., a zatim 29. lipnja 1989. za svećenika. Prva pastoralna služba mu je bila u Sarajevu u župi sv. Josipa na Marijinu Dvoru od 12. kolovoza 1989. do 29. siječnja 1999. kada je imenovan župnim vikarom u župi sv. Josipa u Zenici, a već 26. srpnja iste godine postaje župnim vikarom u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu. Tu ostaje do 14. travnja 1993. kada je imenovan župnikom župe sv. Leopolda Bogdana Mandića u Maglaju. Zbog žestine ratnih događanja i prekida komunikacije između Žepča i Maglaja, ostaje u župi sv. Ante Padovanskog u Žepču kao pastoralni suradnik sve do ljeta 1996. godine. Dana 19. srpnja imenovan je župnikom župe sv. Ane u Radunicama i toj župi ostaje do 11. svibnja 1999. Od 1999. pastoralno je djelovao u Dubrovačkoj i Kotorskoj biskupiji, a posljednjih nekoliko godina bio je duhovni pomoćnik i ispovjednik u Hrvatskom nacionalom svetištu u Mariji Bistrici gdje je, 25. rujna blago u Gospodinu preminuo u 48. godi-

ni života i 23. godini misništva.

Misu zadušnicu u župnoj crkvi u Žepču je predslavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz suslavlje više od stotinu svećenika iz Vrhbosanske nadbiskupije, te više svećenika iz Zagrebačke, Kotorske, Dubrovačke, Mostarsko-duvanjske i drugih biskupija. Na Misi je sudjelovalo i četrdesetak časnih sestara, najvećim dijelom Marijinih sestara od čudotvorne medaljice koje su došle, na čelu s provincijalnom glavaricom s. Kleofinom Lekić, izraziti sućut svojoj članici i rođenoj sestre pokojnog Tadije s. Jelici. Prostornu žepačku crkvu ispunili su brojni vjernici.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je rekao: "Tužnu vijest o smrti svećenika Tadije dobio sam od čuvara Gospina svetišta vlč. Zlatica Korena i to samo dan nakon svečane Mise beatifikacije Drinskih mučenica što je značila da Vrhbosanska nadbiskupija ima jednog svećenika manje. Stojeći pokraj njegovih zemnih ostataka želim izreći riječi vjere i utjehe te zajedno s vama uputiti molitvu za njegovu dušu." Dodao je da se svećenik Tadija nakon smrti susreo s Gospodinom oči u oči te da su mu sve tajne sada jasne i pozvao na zajedničku

molitvu za brata svećenika Tadiju da ga Gospodin zagrlji u svome kraljevstvu. Potaknuo je sve da zajednički zamole pokojnoga svećenika Tadiju za oprostjenje za trenutke kada ga nisu uspjeli slijediti ili su ga možda ranili. „Ti nam oprosti, a mi za tebe molimo da ti bude vječno svijetlo vjera iz koje si pošao slijediti Isusa i ljubav koju je Isus tebi pokazao“, istaknuo je kardinal Puljić.

Na kraju mise od +Tadije oprostio se generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije preč. mr. Luka Tunjić rekavši: „Vlč. Tadija je najveći dio rata proveo u rodnom Žepču i sa svojim narodom. Duboko u srcu proživljavao je sve te strahote rata, gubitak i smrt dragih osoba i prijatelja, nestanak i pogibiju žepačke mladosti, svakodneвно gledanje smrti u oči što je, kasnije će se pokazati, na njegovu ranjivu i dobroćudnu dušu ostavilo teške posljedice koje su izazvale i zdravstvene poteškoće zbog kojih je njegovo osjetljivo i tankoćutno srce prerano prestalo kucati... Sklonost kontemplaciji i vapaj za transcendentalnim bio je kod njega svakodnevno, a prepoznavao se u iščitavanju filozofske literature, traženju srodnih duša i sugovornika s kojima bi mogao kompetentno, s dječjom radoznalošću i radošću danonoćno dopunjavati spoznaje bistreći svijet beskonačnosti za kojim je, na sebi svojstven način čeznuo. Nadam se da su njegove čežnje konačno ispunjene i da je, u Onom kojeg je ljudski i vjernički iskreno tražio, našao svoj vječni pokoj“.

U ime kolega svećenika iz generacije pokojnoga svećenika Tadije oprostio se vlč. Marijan Brkić. Spomenuo je da se pokojni Tadija, došavši iz vanjske škole u Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, dobro uklopio te pokazivao zanimanje za svijet oko sebe i za sve događaje na području teologije i filozofije. Dodao je da se Tadija nije stidio postavljati pitanja i tražiti odgovore. Prisjetio se da je, razgovarajući s vlč. Tadijom tijekom i nakon krvavog rata, složio se s njim u razmišljanju da imaju, ne problem rata, nego drevni apostolski problem, a to je da je jako teško u današnjoj Crkvi i njima svećenicima prepoznati lice Kristovo kao što je bilo teško apostolima i drugima u krvavom licu Kristovu i u palestinskoj prašini prepoznati lik Sina Božjega.

Pismo sućuti kotorskoga biskupa mons. Ilije

Janjića i svećenika ove dijeceze pročitao je vlč. Ivo Ćorić, svećenik Kotorske biskupije u koju je pokojni Tadija ugradio dio svog svećeničkog djelovanja.

O životu i djelovanju pokojnoga svećenika Tadije u Mariji Bistrici govorio je vlč. Koren moleći od pokojnoga Tadije ispriku u svoje ime i u ime svih ukućana marijanskog doma u Mariji Bistrici. Kazao je da je pokojni Tadija djelovao posljednjih godina kao misnik u nacionalnom Gospinu svetištu u samom srcu Marije Bistrice kao ispovjednik brojnih župljana i još brojnijih hodočasnika. Opisujući način na koji je preminuo pokojni Tadija, kazao je da se Tadijina soba nalazila odmah do njegove te da je Tadija, po svom običaju, i te nedjelje ustao rano i istuširao se i uredio nakon čega je srce napustilo. „Preminuo je u nedjelju kada je Crkva vrhbosanska i cijela Crkva u Hrvata slavila zahvalnu nedjelju za proglašenje blaženim Drinskih mučenica. Preminuo je kada se pripravljao da sudjeluje u Euharistiji nakon koje je trebao biti na raspolaganju za ispovijed hodočasnici koji su te nedjelje dolazili iz naše Bačke, iz Subotičke biskupije kao i sudionicima bračnih vikenda u Hrvatskoj“, kazao je vlč. Koren ističući potom izuzetnu ljubav pokojnoga Tadije prema Bosni. „Poznato je da mi volimo Bosnu. Ali tako kako je Tadija volio Bosnu; kako je proživljavao živote svih vas; tako kako se Tadija sjećao stradanja u ratu; tako kako se Tadija radovao svakom uspjehu i svakom koraku, ne znam je li itko od nas taj koji na taj Tadijin način i njegovim osjećajem i promišljanjem voli Bosnu, voli Crkvu i svakog od nas“, istaknuo je vlč. Koren zahvaljujući vlč. Tadiji za sve što je učinio u svetištu i izražavajući sućut svima.

Posebno osjećajnim riječima od pokojnog Tadija oprostio se njegov prijatelj svećenik vlč. Jozo Batinić zahvaljujući svima koji su mu pomagali. Istaknuo je da je vlč. Tadija bio čovjek knjige i znanja te istaknuo njegovo traganje za Bogom i učenje o životu onog što je bitno i prioritetno. Naglasio je njegovu domoljubivost i rodoljubivost te da nije pravio kompromise s đavlom. Podsjetio je na neke misli pokojnoga Tadije u traganju sa svemogućim Bogom.

(kta/j.j.)

